

67080516.BBK

Hyväksytty Valtimon valtuustossa 4.3.2013 § 16.

VALTIMON KUNTA

Taajaman yleiskaava

Esipuhe

Valtimon kunnassa on vuonna 2008 käynnistetty kirkonkylän taajaman asemakaavan muuttaminen numeeriseen muotoon. Kaavaa on valmisteltu vuonna 2009 valmistuneelle numeeriselle asemakaavan pohjakartalle. Asemakaavatyön kuluessa on ilmennyt maankäytöllisiä kysymyksiä, joihin on ollut tarpeen saada myös laajempaa, koko taajaman maankäyttöä tarkastelevaa näkemystä. Uuden yleiskaavan laatiminen koko taajaman alueelle on nähty tässä yhteydessä tarpeelliseksi, ennen asemakaavatyön loppuun saattamista. Yleiskaavan maankäytölliset aluevaraukset ja periaatteet ohjaavat asemakaavallista suunnittelua.

Yleiskaavoituksen tavoitteena on ohjata taajamaympäristön maankäytön kehittymistä kokonaisvaltaisesti huomioiden maankäytölliset ja ympäristölliset erityispiirteet. Yleiskaavan suunnitteluratkaisuilla pyritään kokonaisrakenteen myönteiseen kehittämiseen. Tällöin kiinnitetään huomiota perinteisen rakenteen ja maankäytön tukemiseen.

Kaava-alueen nykyinen maankäyttö ja luonto-olot sekä asemakaavatyön yhteydessä laaditut selvitykset ja suunnitelmat luovat pohjan yleiskaavoituksen tavoiteasettelulle ja mitoitusperusteille. Lisäksi tavoiteasettelua ohjaavat jo yleisesti hyväksytyt yleiskaavoituksen suunnitteluperiaatteet. Tavoitteena on suunnittelualueen rakentamisen ja muun maankäytön ohjaaminen ja toimintojen yhteensovittaminen niin, että alueen kehittäminen on yhdyskuntarakenteen, ympäristön ja palvelujen kannalta hallittua ja kestävää. Kaavatyössä selvitetään mm. asuinrakentamisen mahdollisuuksia sekä yritys- ja palvelutoiminnan aluetarpeita.

Osallistavan suunnittelumenettelyn keskeinen tavoite on inspiroida paikallisia ja ulkopuolisia osallisia ja toimijoita suunniteltavan ympäristön ja siihen liittyvien toimintojen käytännön kehittämiseen, sekä mahdollistaa osallisten ja suunnittelijoiden välinen vuorovaikutteinen suunnitteluprosessi.

25.10.2012

Projektipäällikkö Jorma Harju
Puh. 010 33 45725
E-mail: jorma.harju@poyry.com

Pöyry Finland Oy

SISÄLTÖ

1	LÄHTÖTILANNE	1
1.1	ALUEEN SIJAINTI JA KUVAUS	1
1.2	SUUNNITTELUTILANNE	2
1.2.1	Maakuntakaava	2
1.2.2	Yleiskaavat	3
1.2.3	Asemakaavat	3
1.2.4	Ranta-asemakaava	3
1.2.5	Rakennusjärjestys ja rakennuskiellot	3
1.2.6	Pohjakartta	3
1.2.7	Alueelle laaditut suunnitelmat ja ohjelmat	3
1.2.8	Alueelle laaditut selvitykset	4
1.3	RAKENNETTU YMPÄRISTÖ	4
1.3.1	Kokonaisrakenne	4
1.3.2	Väestö, asuminen, elinkeinot ja palvelut	5
1.3.3	Tonttivaranto	6
1.3.4	Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset	7
1.3.5	Virkistysalueet	18
1.3.6	Liikenneverkosto ja liikenneturvallisuus	18
1.3.7	Yhdyskuntatekninen huolto	20
1.3.8	Erityisalueet	20
1.4	LUONTOSELVITYS	20
1.4.1	Johdanto	20
1.4.2	Selvitysalueen yleiskuvausta	21
1.4.3	Yleiskaavan luonto- ja maisemakohteet	21
1.4.4	Maisema	24
1.4.5	Kaava-alueen linnusto	28
1.4.6	Liito-oravaselvitys	30
1.4.7	Yhteenvedo	30
2	SUUNNITTELUTAVOITTEET	33
2.1	YLEISTÄ	33
2.2	VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET	33
2.2.1	Toimiva aluerakenne	33
2.2.2	Ehetyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu	33
2.2.3	Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat	34
2.2.4	Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto	34
2.3	SUUNNITTELUTILANTEEN ASETTAMAT TAVOITTEET	34
2.3.1	Maakuntakaava	34
2.3.2	Yleiskaavat	35
2.4	MITOITUKSELLISIA LÄHTÖKOHTIA	35
2.5	MAANKÄYTÖN KEHITTÄMISTAVOITTEET	35
2.5.1	Kokonaisrakenne	35
2.5.2	Asuminen	36
2.5.3	Elinkeinoelämä	37
2.5.4	Palvelut	37
2.5.5	Virkistys	37
2.5.6	Liikenne, tekninen huolto ja erityisalueet	37
2.5.7	Suojelu ja ympäristöhoito	37
3	YLEISKAAVARATKAISU JA SEN PERUSTELUT	38
3.1	YLEISPERUSTELUT	38
3.2	VAIHTOEHTOTARKASTELUT	38
3.3	KOKONAISRAKENNE	39
3.3.1	Asuinalueet	40

3.3.2	Työpaikka- ja teollisuusalueet	40
3.3.3	Julkisten palvelujen ja hallinnon alueet	40
3.3.4	Keskustatoiminnot ja palvelujen alueet.....	40
3.3.5	Virkistys- ja suojaviheralueet	40
3.3.6	Kylä- ja rantarakentaminen	41
3.3.7	Liikenne	41
3.4	MAANKÄYTÖLLISET ALUEVARAUKSET	42
3.4.1	Asuinalueet	42
3.4.2	Palvelu- ja teollisuusalueet	44
3.4.3	Virkistys- ja vesialueet	44
3.4.4	Luontokohteet	45
3.4.5	Kulttuuriarvot, rakennussuojelu- ja muinaismuistokohteet	45
3.4.6	Maa- ja metsätalousalueet	47
3.4.7	Erityisalueet.....	48
3.4.8	Liikenne	49
3.4.9	Muut merkinnät ja aluevaraukset.....	50
3.5	OSAYLEISKAAVAN YLEISET MÄÄRÄYKSET	50
3.5.1	Rakentaminen	50
3.5.2	Maiseman huomioiminen	51
3.5.3	Jätevesien ja jätteiden käsittely.....	51
4	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	51
4.1	YLEISTÄ	51
4.2	MAANKÄYTÖLLISET VAIKUTUKSET	52
4.2.1	Kokonaisrakenne	52
4.2.2	Rakentaminen / taajama / haja-asutus	52
4.2.3	Työpaikka-alueet / palvelut	52
4.2.4	Yhdyskuntatekniset verkostot / liikenneyhteydet	53
4.2.5	Virkistysalueet / reitistöt	53
4.2.6	Maa- ja metsätalous	53
4.3	VAIKUTUKSET KULTTUURIYMPÄRISTÖÖN JA MUINAISJÄÄNNÖKSIIN.....	54
4.3.1	Rakennukset ja ympäristöt	54
4.3.2	Muinaisjäännökset	54
4.4	VAIKUTUKSET LUONNONYMPÄRISTÖÖN.....	54
4.4.1	Yleistä	54
4.5	VAIKUTUKSET SOSIAALISIIN OLOIHIN	55
4.6	YLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET.....	55
5	YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	56
5.1	YLEISTÄ.....	56
5.2	ALUEVARAUSTEN TOTEUTTAMINEN	56
6	SUUNNITTELUMENETTELY	57
6.1	OSALLISTUMINEN.....	57
6.2	SUUNNITTELU- JA KÄSITTELYVAIHEET.....	58

LIITTEET

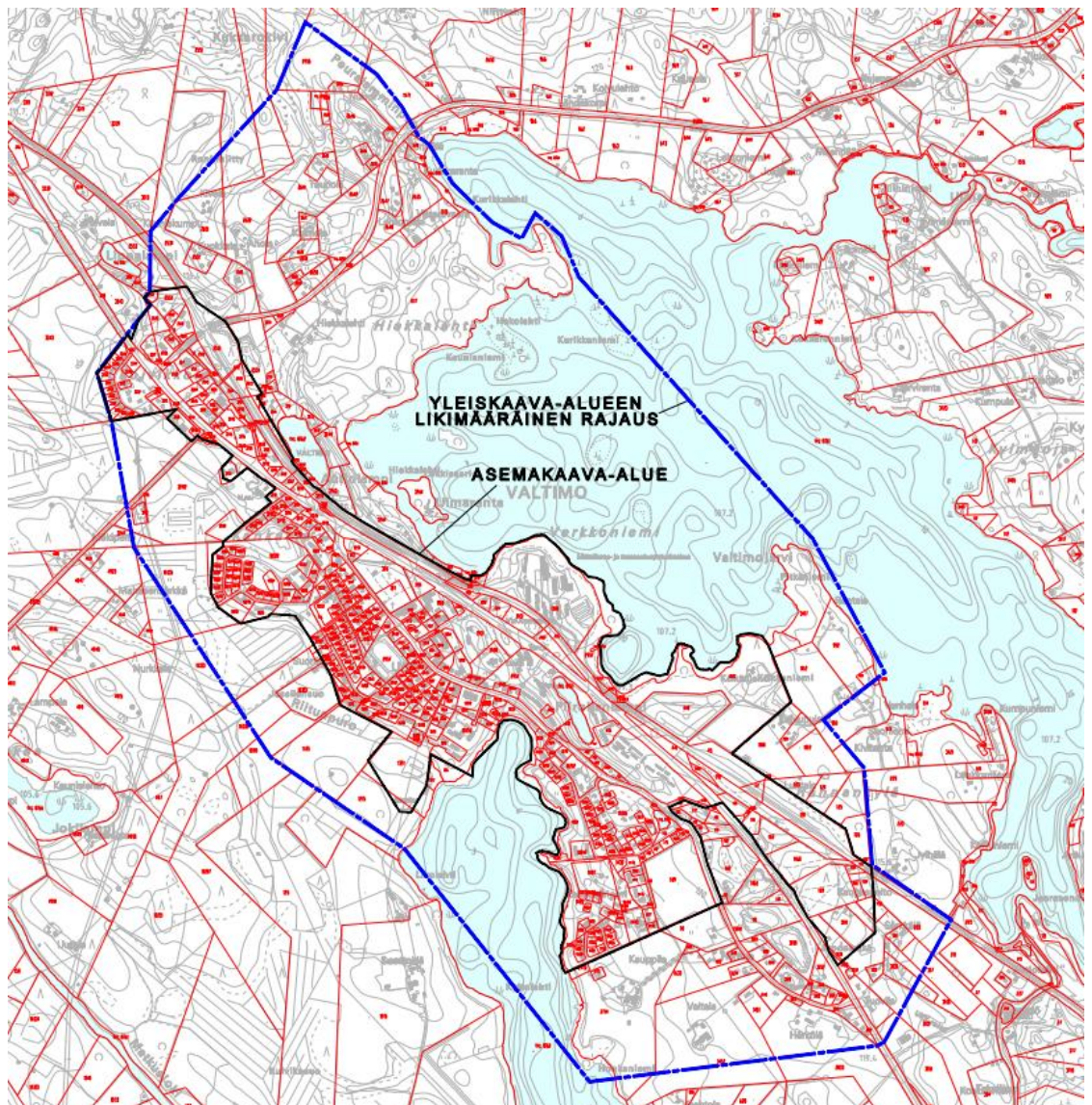
1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Viranomaisneuvottelujen muistiot
3. Luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet ja vastineet näihin
4. Ehdotusvaiheen lausunnot ja muistutukset ja vastineet näihin
Yleiskaavakartta 1:10 000

1 LÄHTÖTILANNE

1.1 ALUEEN SIJAINTI JA KUVAUS

Valtimo on Pohjois-Karjalan pohjoisin kunta ja se kuuluu hallinnollisesti Itä-Suomen lääniin. Valtimon kirkonkylä sijaitsee valtatie 6:n varrella, Valtimojärven ja Haapajärven välisellä kannaksella. Valtimolta on matkaa lähimpään suurempaan palvelukeskukseen Nurmekseen n. 25 kilometriä ja Kajaaniin 87 km, Joensuuhun 143 km ja Kuopioon 140 km. Yleiskaava-alue käsittää taajaman nykyisen asemakaava-alueen ja sen välittömässä läheisyydessä olevat lievealueet sekä Hiekkalahden ja Pitkäniemen alueet. Suunnittelualan pinta-ala on noin 780 ha.

Yleiskaava-alueen sijainti ja likimääräinen raja.

Valtimon kirkonkylän asutus on muodostunut nauhamaisesti, pääosin luode-kaakko –suuntaisen kannaksen, Lokkiharjun ja valtatie 6:n ja rautatien lounaispuolelle. Kirkonkylän keskustaa ympäröivä maasto on alavaa ja monin paikoin soistuvaa. Keskustan näkymiä hallitsee kauniin harjumaiseman lisäksi vesistön läheisyys, Haapajärvelle avautuvien maisemien ja Piirilanlammen ansiosta.

Taajama sijoittuu valtatie ja rautatie lounaispuolelle ja sen sisäisenä väylänä toimii Keskuskatu, jonka varrella sijaitsee suurin osa palveluista. Pientalovaltaiset asuinalueet ovat sijoittuneet tasaisesti keskustan ympärille. Toteutumattomia asemakaavoitettuja asuinalueita on eniten taajaman eteläosassa. Niin etelässä kuin pohjoisessakin taajama vaihtuu luontevasti maatalousalueisiin.

Hiekkalahden alue on pääosin maa- ja metsätalouskäytössä, pellot viettävät loivasti rantaan, jossa metsävyöhyke erottaa pellot Valtimojärven rantaviivasta. Alueella on maatilan talouskeskus ja kaksi vapaa-ajan asuntoa. Lähempänä Ylä-Valtimontietä, alueen itäosassa on myös asuinrakennuksia, maisemaa hallitsevat kauniit peltoaukeat. Ylä-Valtimontien pohjoispuoli on pitkälti Hiekkalahden kaltaista. Maasto on muodoltaan vaihtelevaa, pienipiirteisiä mäkiä ja peltoaukeita sekä metsäsaarekkeita. Alueella on useita asuinrakennuksia ja vanhoja maatilan talouskeskuksia, jotka ovat nykyään pääosin asuinkäytössä.

Kölkänniemen ja Pitkäniemen alueella, valtatie ja rautatie koillispuolella, on osittain asemakaavoitettua teollisuusaluetta sekä maa- ja metsätalousmaata. Osa teollisuusalueesta on rakentamatonta ja osa Metsäkone- ja maaseutuopetuskeskuksen sekä yksityisen maanomistajan käytössä. Alueella on asuinrakennuksia ja maatilan talouskeskuksia ja maisemaa hallitsevat peltoaukeat. Valtimojärven rantavyöhykkeen metsä on valtaosin sekametsää. Kirkonkylän puoleinen ranta on matalaa ja ruohikkoista, Pitkäniemen kärki on kuusikkoista ja kallioista, sen itäpuolen ranta on kovaa ja kivikkoista ja jyrkkenee nopeasti.

Kaava-alueen eteläosa, valtatie lounaispuolella, on pääosin maanviljelyskäytössä ja alueella on maatilan talouskeskusten lisäksi joitakin asuinrakennuksia.

1.2 SUUNNITTELUTILANNE

1.2.1 Maakuntakaava

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 1. vaihe on vahvistettu valtioneuvostossa 20.12.2007. Maakuntakaavan 2. vaihe käsittelee mm. maan- ja soranottoa, turvetuotantoa, suojelualueita, melualueita sekä muinaisjäännöksiä. Maakuntakaavan täydennys eli 2. vaihe on hyväksytty maakuntavaltuustossa 4.5.2009 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 10.6.2010.

Otteet Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 1. vaihekaavasta ja 2. vaihekaavasta.

Maakuntakaavassa suunnittelualue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi (A). Lisäksi kaavassa on merkinnät palvelujen ja hallinnon alueesta (p), kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeästä alueesta (kirkonkylä), kiinteästä muinaisjäännöksestä ja pohjavesialueesta. Kirkonkylältä lähtee melontareitti ja ohjeellinen ulkoilureittimerkintä.

Taajama kuuluu taajamaseudun kehittämisen kohdealueeseen (tkk), jota koskee suunnitelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää yhteiskuntarakenteen eheyttämistä ja ottaa huomioon taajaman laajentumis- ja kehittämistarpeet, virkistys- ja vapaa-ajanverkostojen jatkuvuus sekä maisemarakenteen ja kulttuuriympäristön erityispiirteet. Maaseutuelinkeinojen kannalta hyvät peltoalueet tulee turvata muulta rakentamiselta.

1.2.2 Yleiskaavat

Valtimon kirkonkylällä on yleiskaava, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 30.8.1976. Kirkonkylää osittain koskettava Pitkäniemen osayleiskaava on hyväksytty 29.4.1983 (KV § 35). Kirkonkylän yleiskaavaan lounaassa rajautuva Hiekkalahden osayleiskaava on kunnanvaltuustossa hyväksytty 4.6.1991.

1.2.3 Asemakaavat

Valtimon kirkonkylän asemakaava on hyväksytty 1981. Sittenkin kirkonkylän alueelle on tehty yksittäisiä asemakaavamuutoksia 5-10 kpl. Asemakaavaa ollaan parhaillaan tarkistamassa ja muuttamassa numeeriseen muotoon. Asemakaavatyötä tehdään samanaikaisesti yleiskaavatyön kanssa.

1.2.4 Ranta-asemakaava

Suunnittelualueella on Hiekkalahden alueella voimassa oleva ranta-asemakaava. Kaava on hyväksytty valtuustossa 29.1.2009.

1.2.5 Rakennusjärjestys ja rakennuskiellot

Valtimon kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.1.2003. Suunnittelualueilla ei ole voimassa olevia rakennuskielloja.

1.2.6 Pohjakartta

Pohjakarttana käytetään maanmittauslaitoksen numeerista maastotietokantaa ja kiinteistöraja-aineistoa.

1.2.7 Alueelle laaditut suunnitelmat ja ohjelmat

Suunnittelualueita koskevat mm:

- Valtimon kuntastrategiasuunnitelma 2008 – 2012. Valtimon kunta.
- Liikenneturvallisuuksuunnitelma 2009. Tiehallinto/ Savo-Karjalan tiepiiri.
- Valtimon taajaman esteettömyyskartoitus 2006. Tiehallinto/ Savo-Karjalan tiepiiri.
- Valtimon kulttuuriympäristöohjelma. Ympäristöministeriö, Siistonen Pasi 1994.

- Pohjois-Karjalan alueellinen vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020. Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, Mikkonen Emilia ja Heiskanen Ari 2007.
- Valtimon maankäyttöohjelma. Maa ja Vesi Oy
- Valtimon kunnan arkeologinen inventointi, Pohjois-Karjalan Museo 2006
- Valtimon vesihuollon kehittämissuunnitelma, Pöyry Finland Oy 2011, (luonnos)

1.2.8 Alueelle laaditut selvitykset

Valtimon taajamaympäristön luonto-oloja ja luontoarvoja ei ole aiempien yleiskaava-hankkeiden aikana kartoitettu. Pitkäniemen osayleiskaavaa (1983) varten on toteutettu luontotarkastelu, mutta se koskettaa vain taajama-alueen koillis- ja etelälaitaa.

Kaavatyön yhteydessä on suunnittelualueelta tehty kesällä 2010 luontoselvitys (täydennetty kesällä 2011) ja sen tarkoittama linnustوسelvitys sekä kulttuuriympäristötarkastelu (Pöyry Finland Oy).

Hiekkalahden ranta-asemakaavan yhteydessä on laadittu alueen ympäristöselvitys (Suunnittelu Haltilahti, 2006).

1.3 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

1.3.1 Kokonaisrakenne

Suunnittelualueesta pääosa on rakennettua taajamaympäristöä, Hiekkalahden alue ja Ylä-Valtimontien (Valtimo-Kivivaara yhdystie n:o 5284) pohjoispuolelle jäävä alue sekä Pitkäniemen alue ovat taajaman ulkopuolista, maaseutumaisista aluetta, joiden maise-
maa hallitsevat laajat peltoaukeat ja metsiköt. Asutus näillä alueilla kytkeytyy pääasias-
sa maatalouteen.

Valtatien ja rautatien koillispuolella, Valtimojärven rannalla, sijaitsevat Lokkiharjun virkistysalue uimarantoineen ja kuntopolkuineen sekä Valtimon Metsäkone- ja maaseu-
tuopetuskeskus Verkkoniemessä.

Kirkonkylän asuinrakennuskanta koostuu pientaloista. Kirkonkylällä on enimmäkseen omakotitaloja, mutta etenkin taajaman eteläreunalla on myös rivitaloja. Keskustassa on muutamia kaksikerroksisia asuin- ja liikekerrostaloja. Keskuskadun varrella on hyvin säilyneitä, 1900-luvun puolivälissä rakennettuja liike- ja asuinrakennuksia. Pääosa toi-
mivista teollisuus- ja työpaikka-alueista sijaitsee taajaman pohjoisosassa valtatie 6:n, Ratakadun ja Ylä-Valtimontien ympäristössä. Rakentamattomia teollisuusalueita on taa-
jaman eteläosassa, Kolkänniemen alueella sekä Itikkakorventien ja valtatie 6:n välisellä
alueella. Samoin toteutumattomia pientalo-alueita on taajaman eteläosassa.

1.3.2 Väestö, asuminen, elinkeinot ja palvelut

Valtimon kunnassa on 2437 asukasta (Tilastokeskus 31.12.2011), joista n. 1300 asuu kirkonkylällä. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Valtimon kunnan väkiluku tulee laskemaan hitaasti nykyisestä noin 2000 asukkaaseen vuoteen 2020 mennessä.

2010	2020	2030	2040
2404 asukasta	2089	1908	1765

Tilastokeskuksen väestöennuste Valtimon kunnalle aikavälillä 2010 – 2040, 30.9.2009.

0-14-vuotiaat	15–64-vuotiaat	yli 64-vuotiaat
12,4 %	60,8 %	26,8 %

Valtimon kunnan väestön ikäjakauma 31.12.2010 (Tilastokeskus)

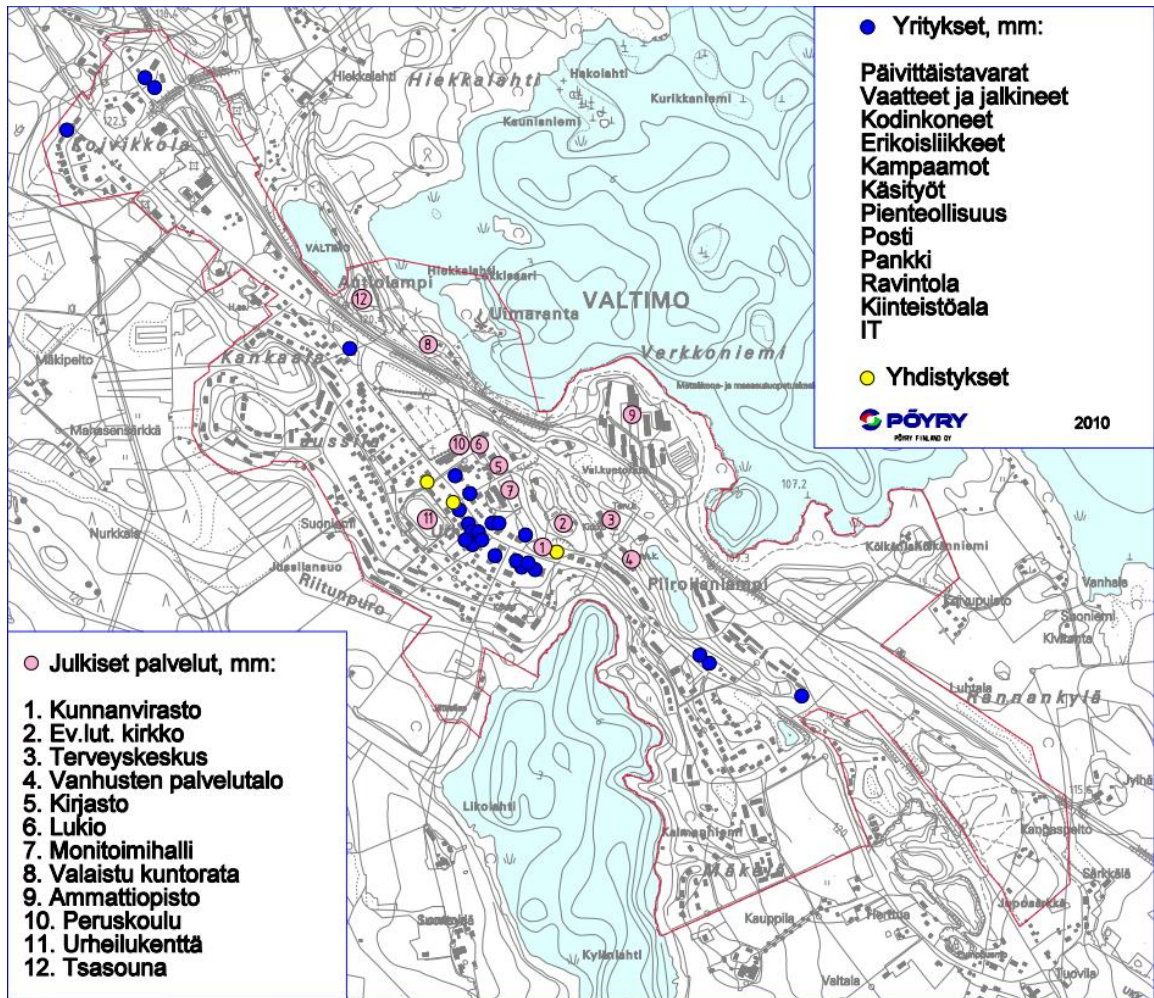
Valtimon kunnan asukkaista lähes 90 % asuu rivi- ja pientaloissa, ja vain n. 10 % kerrostaloissa tai muissa.

Valtimon kirkonkylällä on saatavilla sekä julkisia että yksityisiä palveluja. Hallinto- ja julkisia palveluja tarjoavat esimerkiksi Kuntalaisten Talo, terveyskeskus, vanhusten palvelutalo ja – palveluasunnot, peruskoulu ja lukio, Ylä-Karjalan kansalaisopisto, kirjasto sekä vasta valmistunut monitoimitalo (Valtimotalo). Yksityisiä palveluja kirkonkylällä ovat mm. huoltoasema, apteekki, kaksi elintarvikeliikettä, kioski ja asiamiesposti, muutama erikoisliike (mm. kukkakauppa, vaatekauppa, kodinkoneliike) sekä ravintola ja baari. Valtimolaiset asioivat myös läheisessä isommassa palvelukeskuksessa Nurmeksessa, jonne on matkaa noin 25 kilometriä.

Työpaikoista yli puolet on palvelualoilla, alkutuotannon työpaikkojen osuus on lähes kolmanneksen ja jalostuksen vajaan kymmenyksen. Valtimon kunnan alueella on 733 työpaikkaa (Tilastokeskus 2009) ja kuntalaisista 79 % käy töissä oman kunnan alueella.

Alkutuotanto tp/%	Jalostus tp/%	Palvelut tp/%	Tuntematon tp/%
203 / 27,7	66 / 9,0	450 / 61,4	14 / 1,9

Valtimon kunnan elinkeinotjakauma toimialoittain 2009 (Tilastokeskus)

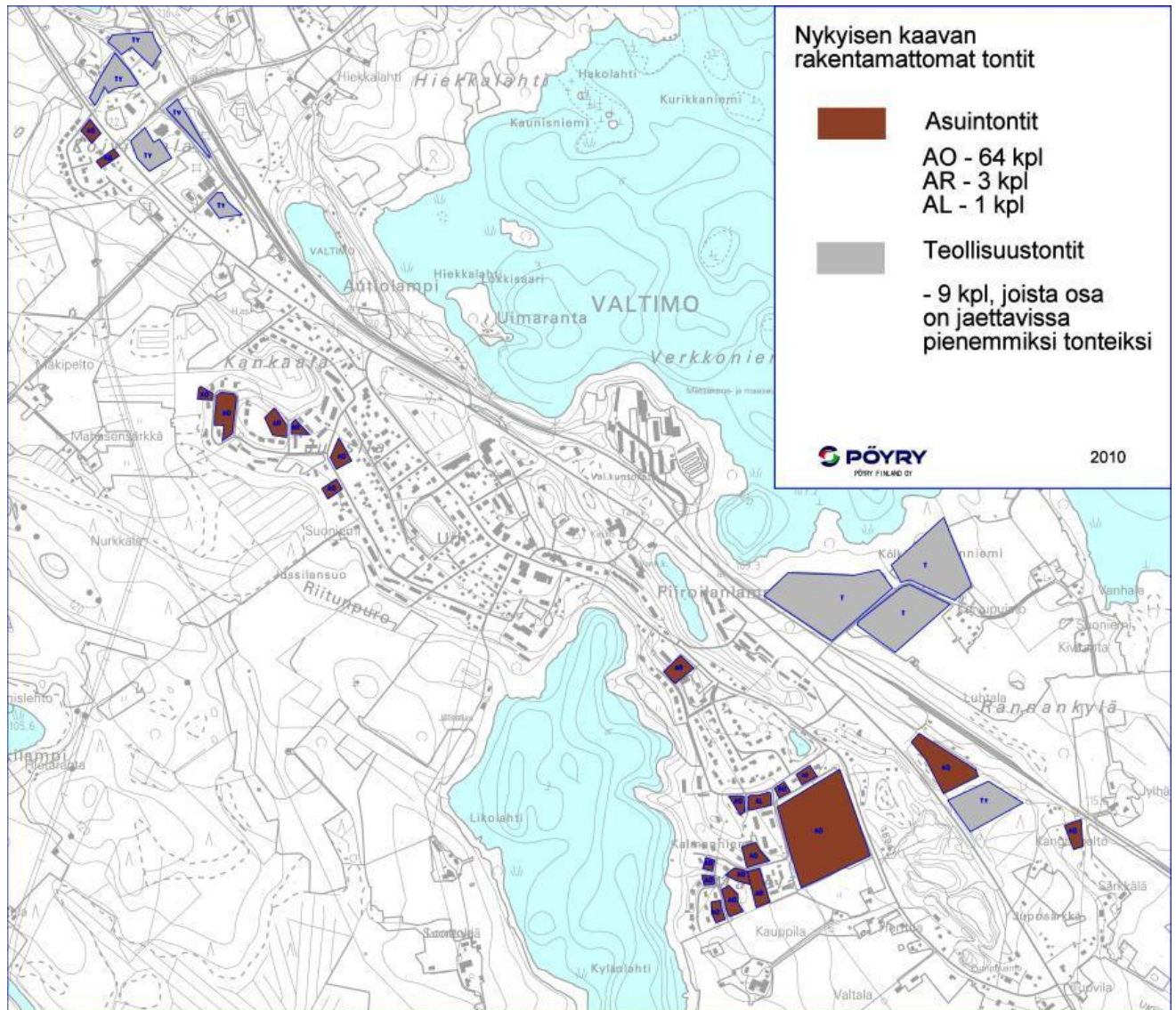
Kartta Valtimon keskustan palvelujen sijoittumisesta.

1.3.3 Tonttivaranto

Valtimon kirkonkylän asemakaava-alueella on noin 60 rakentamatonta omakotitonttia ja 6 rivitalotonttia. Pääosa on kuitenkin yksityisten mailla ja niiden käyttöönotto riippuu maanomistajien halukkuudesta luovuttaa tontteja. Teollisuustontteja on myös kysyntään nähden hyvin, 9 kpl ja osa niistä voidaan jakaa tarpeen mukaan pienempiin tontteihin. Nykyinen tonttitarjonta vastaa hyvin tämän hetkiseen kysyntään niin asuintonteilla kuin teollisuus- ja yritystontteilla. Uusien, kerrostaloasumiseen tarkoitettujen tonttien osoittaminen keskustaan palvelujen läheisyyteen sekä rannanläheisten asuintonttien sijoittuminen kaava-alueelle on tarkoitus tutkia tämän kaavatöy yhteydessä.

Valtimon kunnassa on valmistunut vuosina 2006 -2011 keskimäärin kahdeksan rakennusta vuodessa, joista vuosittain 1-2 asuinrakennuksia. Pääosa valmistuneista asuinrakennuksista on rakennettu asemakaava-alueen ulkopuolelle.

Kartta taajaman vapaista tonteista.

1.3.4 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäänökset

Valtimon kirkonkylä kuului Museoviraston valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen listaukseen vuodesta 1993, mutta muutosten takia kirkonkylä poistui listalta 2010. Kuitenkin Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa (vahvistettu valtioneuvostossa 20.12.2007) kirkonkylämiljöön on osoitettu arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi merkinnällä ma-1, kylän keskusraitti on säilynyt pitkälti 1940 -50-lukujen asussa. Parhailleen tehtävän maakuntakaavan 3. vaihekaavan valmistelutöissä on kirkonkylämiljöön aluerajausta hieman muutettu aikaisempaan maakuntakaavan rajaukseen verrattuna. Yleiskaavaan on merkitty uusi maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajaus Pohjois-Karjalan maakuntaliiton valmisteilla olevan 3. vaihekaavan mukaisena.

Valtimon kuntaan on laadittu kulttuuriympäristöohjelma 1994. Pohjois-Karjalan ELY-keskus (ent. ympäristökeskus) teki kunnan rakennusinventointitietojen päivityksen ja täydennyksen v. 2009. P-K ELY:n rakennustutkija, arkkitehti Marianne Rautiainen on suorittanut inventointikohteiden merkittävyyden arviointia pääpainonaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden paikantaminen. ELY:n kanta on huomioitu kaavanlaadinnassa.

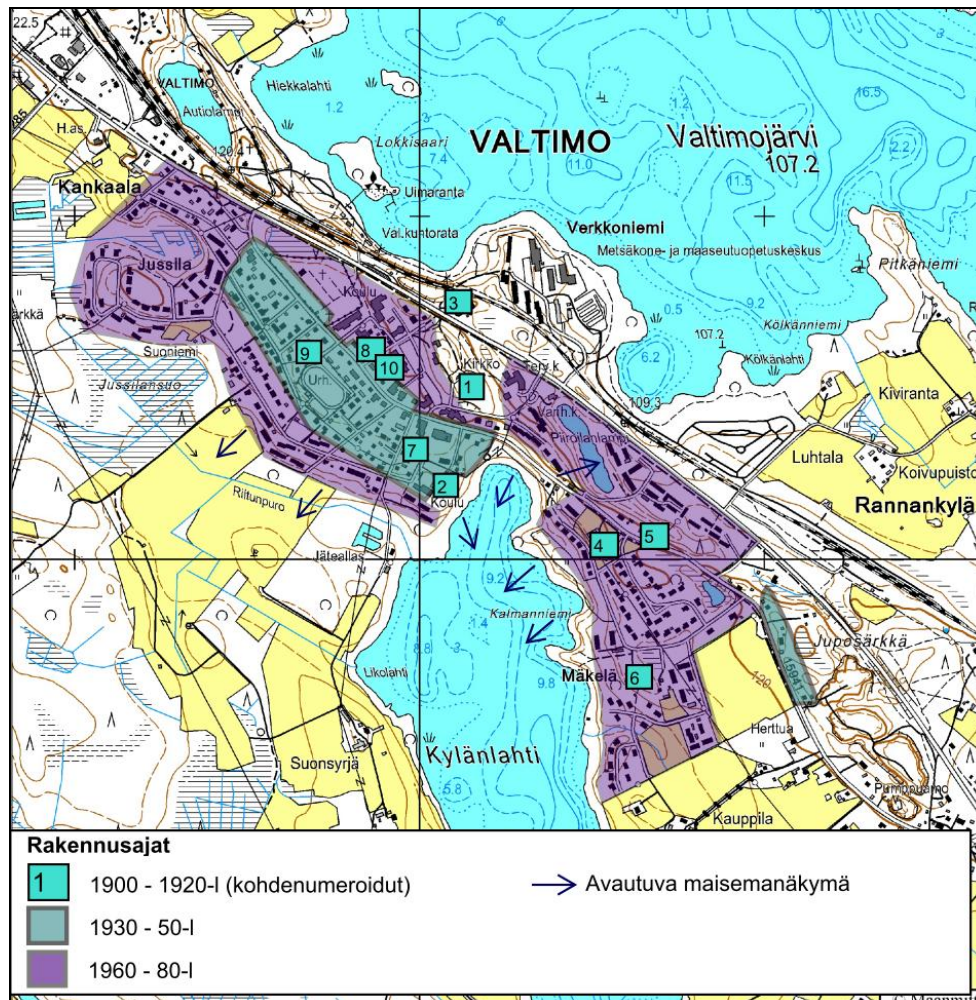

Kaava-alueelle sijoittuu 22 aiemmin inventoitua kohdetta, jotka tarkistettiin rakennuskulttuurikartoituksessa asemakaavatyön yhteydessä. Kartoituksen laati rakennustutkija, FM Anu Taskinen Pöyry Finland Oy:stä. Tunnettujen 22 kohteen lisäksi aluetarkastelussa huomioitiin 6 uutta kohdetta (Valtimon kunnantalo, Sampola eli Tapaamistupa, Juutila, Pussilan asuinkerrostalo, Jukolan liikerakennus ja Osuuspankki). Kartoituksella hahmotettiin kirkonkylän rakentumisvaiheita, tallennettiin kulttuuriympäristön ominaispiirteitä ja keskusraitin kyläkuva, sekä paikannettiin avautuvat maisemanäkymät. Asemakaava-alueen ulkopuolisia rakennuskulttuurikohteita, jotka sisältyvät yleiskaava-alueeseen, on neljä kappaletta.

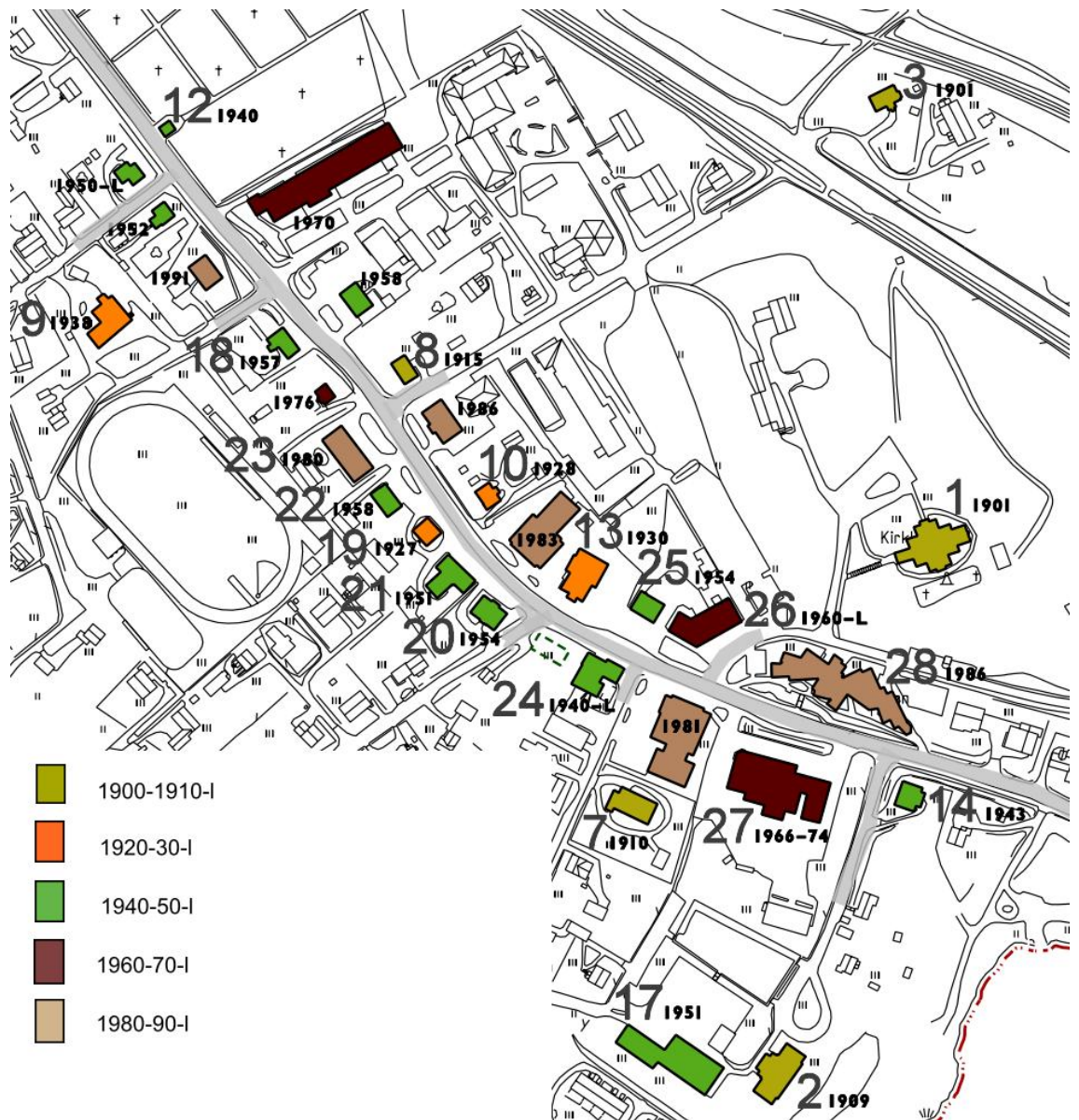
Keskuskadun ilme

Suurin osa Valtimon kirkonkylältä inventoiduista kohteista sijoittuu Keskuskadun varreen tai tuntumaan. Kunnantalon ympäristössä rakennukset ovat 1960 – 1990-luvulta, mutta hautausmaan ja kunnantalon välillä rakennukset ovat pääasiassa vuosisadan alusta ja puolivälistä (1920 – 50-l).

Keskusraitin varren 1900-luvun puolivälin liikekeskustailme on hyvin säilynyt. Keskuskadun varressa 1900-luvun puolivälin talot ovat suorakaiteen muotoisia, harjakattoisia ja pitkä sivu raitille päin. Uudemmat rakennukset ovat tavallisesti tasakattoisia ja tiiliverhottuja. Kaikki rakennukset ovat 1-2-kerroksisia ja liikekeskustan alueella talot ovat rapattuja, hautausmaan seudulla laudoitettuja. Värit ovat maanläheisiä ja murrettuja harmaan, ruskean ja keltaisen eri sävyjä. Keskusraitin varsi on massoitteeltaan yhtenäinen ja eheä kokonaisuus, yhtenäisyys tulisi myöhemmissä rakennusvaiheissa säilyttää. Perinteinen nauhakylärakenne on hyvin säilynyt.

Valtimon kirkonkylän rakentumisvaiheet. Alueella on säilynyt vain muutamia vuosisadan alun (1900-l – 1920-l) rakennuksia, ne on paikannettu karttaan kohdenumeroin. Enemmistö rakennuksista on tiili- tai lautaverhottuja rivi- ja omakotitaloja 1960 – 80-luvuilta, Keskuskadun varressa on melko yhtenäinen puumakotitaloalue 1940 -50-luvuilta.

Valtimon Keskuskadun varren rakennuskannan ikärakenne ja inventoidut kohteet numeroituina.

Kohteet ja niiden arvot

Rakennushistoriallisesti (R) merkittävä: aikakaudelleen tyypillinen, lähellä alkuperäisiasuaan säilynyt kohde, tai harvinainen rakennustyyppi/ tyyl.

Historiallisesti (H) merkittävä: kohde liittyy alueen kehityshistoriaan tai henkilöhistoriaan.

Maisemakuvallisesti (M) merkittävä: kohde on tärkeä alueen ilmeen kannalta esimerkiksi siten, että rakennuksen tai rakennusryhmän häviäminen olisi maisemakuvan kannalta menetys.

MA: ELYn arvotusluettelossa 2010 maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu kohde.

SA: ELYn arvotusluettelossa 2010 seudullisesti merkittäväksi arvioitu kohde.

PA: ELYn arvotusluettelossa 2010 paikallisesti merkittäväksi arvioitu kohde.

Jos kohteen nimen perässä ei ole kirjainta, rakennus on otettu tarkasteluun mukaan kokonaisuuden osana ja esimerkkinä rakennuskannasta. Sillä ei ole suojelutarpeita.

1. Valtimon kirkko 19:28. R, H, M, MA

Valtimon ev.lut. kirkko on rakennettu 1901. Se on päätytornillinen ristikirkko, jossa on vaikutteita uusgotiikasta. Kirkko on näkyvällä paikalla harjulla keskusraitin tuntumassa. Rakennus on suojeltu Kirkkolain 26.11.1993/1054 § 5 nojalla.

3. Vanha pappila 152:2. R, H, M, MA

Entinen pappila on rakennettu 1901, talossa on pidetty mm. rippikoulua. Seurakunnalta rakennus siirtyi yksityisomistukseen 1978. Pihapiirissä on ollut runsaasti maatarakennuksia, nykyisin hävinneet. Toinen vanha pappilarakennus pihapiiristä on palanut. Rakennusta on remontoitu ja pintoja ja osia on uusittu, yleisilme kuitenkin säilynyt perinteisenä. Harvoja säilyneitä aikakauden rakennuksia kylällä.

5. Viljamakasiini, nyk. kotiseutumuseo 4:1. R, H, M, MA

Entinen kylän viljamakasiini eli lainajyvästö toimii nykyisin kotiseutumuseona. Rakennus on ulkoisesti hyväkuntoinen ja olennainen osa Keskuksen maisemaa ja kylän historiaa. Makasiinista näköetäisyydellä on Urpialan perinteikäs tila.

2. Vanha koulu 10:253. R, H, M, MA

Kirkonkylän vanhin kansakoulu vuodelta 1909 toimi 1950-luvulle eli viereisen koulun valmistumiseen saakka. Koulu on upealla paikalla Haapajärven ranta-ormällä ja se muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden uudemman koulutalon kanssa. Lähellä alkuperäisasuaan säilyneessä koulussa on jugendvaikutteiset ikkunalistat, muuten tyyli yksinkertaisen kansanomainen. Harvoja aikakauden rakennuksia kylällä.

4. Urpiala 10:252. R, H, M, MA

Kantatila Urpiala on ollut Martikaisen suvulla 1860-luvulta. Urpialan maista on erotettu suurin osa kirkonkylän keskustan tonteista. Päärakennus on vuodelta 1916, pihapiirissä navetta 1910-luvulta ja aittoja 1800-luvun lopulta. Ainoa keskustan tuntumassa säilynyt vanha tila pihapiireineen. Päärakennusta on remontoitu ja osia on uusittu, yleisilme on säilytetty perinteisenä. Maisemallisesti keskeisellä paikalla Haapajärven viettävällä rinteellä.

6. Mäkelä 14:87. R, M, MA

Mäkelä on alun perin metsänvartijan talo (n. 1900?). Kunta osti tilan Kaukas Oy:ltä 1963 ja se päättyi vaihtokaupalla srk:lle 1964. Seurakunnan omistuksessa tilaa käytettiin eri tilaisuuksien ja leirien pitopaikkana. Kiinteistö on nykyään yksityisen omista-

7. Työväentalo 10:28. H, M, MA

Työväentalo (1910) kytkeytyy kirkonkylän historiaan ja keskustan miljööseen perinteisenä koontumis- ja juhlapaikkana. Yksinkertainen rakennus edustaa kansanomaista, talkoovoimin toteutettua rakentamista. Alkuperäisenä runkona on muualta siirretty ”ison pirtin” hirsikehikko. Talo on remontoitu kauttaaltaan 1980-luvulla, arvo on kulttuuri- pikemmin kuin rakennushistoriallinen.

ma ja asuinkäytössä, peruskorjattu 2003.

8. Lepola 70:1. H, M

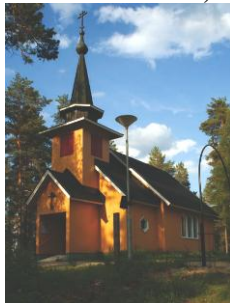
Entinen suntion talo on rakennettu srk:n maille 1915. Hirsirakennuksessa on pidetty kahvilaa ennen sotia. Taloa laajennettu lautaosalla arviolta 1940-luvulla, kauttaaltaan remontoitu 1980-luvulla. Keskusraitin varressa, vanhinta raitilla säilynyttä rakennuskantaa. Ulkorakennus purettu.

9. Kastelli 10.35. R, H, M, MA

Suojeluskuntatalo (1938) Kastelli on nimetty paikalla olleen puisen puolustuslinnakkeen mukaan. Suojeluskunnan lakkauttamisen jälkeen (1944) toiminut yhdistysten tiloina. Tiloissa ollut mm. elokuvatoimintaa ja tansseja 1960 - 1970-luvuilla. Vuodesta 1975 lähtien nuorisotiloina ja vapaa-aikatoimistona. Tiloja remontoitu ainakin 1975, 2001 ja 2007, kuntosali perustettu 1989. Perinteikäs aktiivikäytössä oleva tila.

10. Toivola 128:1. M

Toivolassa (1928) on toiminut useita liikkeitä, mm. baari, kampaamo, taksiasema ja kelloseppä, tiloja vuokrattu myös rippikoulukortteeriksi. Isot maisemaikkunat on laitettu 1978, rakennushistoriallinen arvo kärsinyt. Rakennuksella on silti maisemallista arvoa harvinaisena keskusraitin vanhan rakennuskannan ja 1920-luvun tyylin (mansardikatto ja frontoni) edustajana.

11. Pyhän Kolminaisuuden kirkko ja ort. hautausmaa 32:63. R, H, M, MA

(Kuva: Nurmeksens ort.srk)

Tsasouna valmistui ja vihittiin käyttöön 1960, sen suunnitteli arkkitehti Ilmari Ahonen 1950-luvulla. Kirkoksi se vihittiin 2005. Kirkko metsähautausmaineen Autiolammen rannassa ilmentää ortodoksiperinnettä. Seutu Valtimonjärven rannassa hiekkarantoinen on luonnonkaunista. Kirkko näkyy Nurmeksentielle.

12. Ev.lut. hautausmaa ja siunauskappeli 32:6, parihuone 32:1. M, H, MA

Valtimon ev.lut. hautausmaa on aivan Keskuskadun varressa, hautausmaalla on pieni siunauskappeli. Portin vieressä oleva nk. parihuone eli entinen ruumishuone on tiettävästi 1940-luvulta, rakennus voi olla vanhempikin. Siunauskappeli ja parihuone ovat erottamattomia hautausmaan miljöön ja historian osia.

13. Kauppayhtiö 128:2. R,M, H

Kauppayhtiön liiketalo on tehty pystyhirsitekniikalla 1929- 30. Rakennuksessa on toiminut erilaisia myymälöitä, mm. ruokakauppa. Nykyisin yläkerrassa on asunto, alakerrassa huonekaluliike. Osa ydinkeskustan liikerakennusten ryhmää ja kylän elinkeinohistoriaa, yksi harvoja 1930-luvun rakennuksia keskustassa. Säilynyt ulkoisesti melko hyvin alkuperäisellään.

14. Lahdenperä 10:134. M

Kauppiaantalo Lahdenperä (1943) oli ensimmäinen rakennus Valtimolla, jossa kokeiltiin keskuslämmitystä. Ollut sekatavarakauppana, nykyisin asuntona. Ulkoisesti säilynyt lähellä alkuperäisasuaan ulkoväritystä lukuun ottamatta. Vuosisadan puolivälin rakennuskantaa raitinvarressa, upealla paikalla järvenrantatörmällä ja kunnantaloa vastapäätä. Liittyy kylän elinkeinohistoriaan.

15. Sampola I. Tapaamistupa 4:7. M, H

Sampola valmistui 1930 Osuuskassan toimitaloksi keskuslainarahaston mallipiirustuksilla. Soraharjanteella Keskuskadun varressa sijaitseva talo on idästä tultaessa keskustan sisääntuloväylän maamerkki. Vuoden 1954 jälkeen talossa ollut mm. terveystieteistoimintoja, kunnanvirasto ja 4H-yhdistys, nykyisin käsityökeskus ja tapaamistupa. Osa kirkonkylän kulttuurihistoriaa.

16. Juutila 10:77. M

Juutila (1934) muodostaa parin ja keskustan sisääntulomaamerkin vastapäisen Sampolan kanssa aivan Keskuskadun varteen. Rakennus on ulkoisesti lähellä alkuperäisasuaan, joskin ränsistynyt. Haapakylän, nykyisen kirkonkylän keskusta on ennen vuosisadan puoliväliä sijainnut Sampolan ja Juutilan paikkeilla.

17. Kirkonkylän ent. koulu 10:253. M, R, MA

Koulu on arkkitehti Erkki Pitkäsen suunnittelema

18. Kirjala, 29:32. M

Kirjala (rak.v. 1930) oli alun perin kirjakauppa. Ra-

(1951). Home-epäilyjen vuoksi alakoulun toiminta siirrettiin yläkoululle 2008, nyt tyhjiällä. Komea II-kerroksinen rapattu rakennus edustaa 1900-l puolivälin koulurakentamista. Ympäristössä omakotitaloja samalta aikakaudelta. Muodostaa eheän maisemakokonaisuuden viereisen, kylän ensimmäisen kansakoulun (1909) kanssa.

19. Kaltila 29:25. M, H

Kaltila valmistui 1927, nimi periytyy Tahvo Kaltilan kahvilasta, jota hän piti 1928 – 1939 ja jälleen vuodesta 1945. Rakennus on toiminut kahvilana pienin katkoksia 1960 – 1988, sittemmin baarina vuoteen 1998. Taloa on peruskorjattu vaiheittain, sisätilat uusittu. Asuinkäytössä. Harvoja vuosisadan alkupuolen rakennuksia keskustassa, osa kylän elinkeinohistoriaa.

21. Keskitalo 29:12. M, H

Keskitalossa (kuvassa keskellä) toimi 1951 -54 säästöpankki ja apteekki, sittemmin posti ja vaate-liike. Lisäsiipi valmistui 1965. Vuosisadan puolivälin rakennuskantaa ja osa ilmeeltään yhtenäistä rakennusryhmää Kelan ja Kaltilan välissä raitin varrella. Liittyy kylän elinkeinohistoriaan.

24. Osula 10:57 -

Osulassa toimi 1940-luvulla osuuskauppa, nykyisin tilat ovat ravintolakäytössä. Rakennusvuosi ei tiedossa. Ulkoasultaan liittyy vuosisadan puolivälin rakennuskantaan, jota keskusraitin varrella

kennusta on laajennettu 2/3 ja peruskorjattu 1957, sittemmin näyteikkunat on poistettu. Rakennuksessa on ollut myös kukkakauppa ja hautaus toimisto, nykyisin tiloissa on asunto ja muotoilu yritys. Vuosisadan puolivälin rakennuskantaa keskusraitin varrella, liittyy kylän elinkeinohistoriaan.

20. Kela (Onnela) 29:13. M, H

1954 valmistuneessa rakennuksessa (kuvassa etualalla) alun perin toiminut säästöpankki siirtyi uusiin tiloihin 1970-80-lukujen taitteessa, josta lähtien rakennuksessa toimi KELA. As.Oy Onnensampo osti ja peruskorjautti kiinteistön sisätilat 2002-2003. Alakerta on toimistotiloina ja yläkerrassa on kaksi asuntoa. Tyypillinen 1950-luvun liikerakennus, osa yhtenäistä keskusraitin varren rakennusryhmää

22. Lisä-Kauppila 29:48. M

23. Pussila 29:49 -

Lisä-Kauppila (1958) on osa 1950-lukuista Kelan, Keskitalon ja Kaltilan muodostamaa rakennusten nauhaa. Viereinen Pussila (1980), keltatiilinen pienkerrostalo on onnistuneesti sovitettu 1950-luvun naapureiden tyyliin (ei kuitenkaan erityisiä arvoja).

25. Rautahanka 128:9. M

26. Osuuspankki 128:9 -

Rautahanka valmistui Osuuskaupan tiloiksi 1954 arkkitehti Tuomas Väyrysen piirustuksilla, peruskorjattu 1995. Osuuskauppa muutti Sampolasta, tilojen käytyä ahtaiksi ja syrjäisiksi uuden liikekeskus-

pääsääntöisesti on. Merkitystä kokonaisuuden osana, ei itsenäisenä kohteena.

27. Jukola 10:242 -

Vastapäätä kunnantaloa sijaitseva liikerakennus. Alkuperäinen osa oletettavasti 1950-luvulta, laajennettu 1966 ja 1974. Osa ydinkeskustan liikerakennusten sarjaa, vanha osa kytkeytyy ilmeeltään Rautahangan ja Osulan rakennuksiin. Merkitystä kokonaisuuden osana, ei itsenäisenä kohteena.

tan rakentumisen myötä. Vuodesta 1966 apteekkina. 1900-l puolivälin rakennuskantaa ydinkeskustassa, osa kylän elinkeinohistoriaa. Viereinen osuuspankki on tavanomainen 1960-luvun rakennus.

28. Valtimon kunnantalo 162:0. R, M

Arkkitehtitoimiston Olavi Noronen Oy:n suunnittelema kunnantalo valmistui 1986, se on keskusraitin ja kirkon välissä rinteessä näkyvällä paikalla. Postmodernistinen valkotiilirakennus on kylän maa-merkki kirkon ohella. Norosen toimiston töitä ovat mm. Viitasaaren kunnantalo ja Keltinmäen kirkko. Valtimon kunnantalossa toistuvat arkkitehtitoimistolle tyypilliset piirteet valkoinen väri, viistot linjat ja julkisivuporrastukset pysty- ja vaakapinnoin.

Seuraavien kohteiden tiedot ovat peräisin Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen inventoinnista 2010.

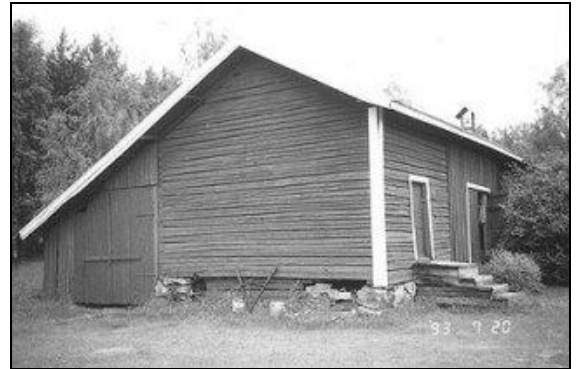
29. Hiekkalahti 11:17, R,M, MA

Kirkonkylän maisematilaan kuuluva Hiekkalahden suurtilan pihapiiri sijaitsee näyttävällä paikalla Valtimojärveen rajautuvalla peltoaukealla. Mansardikattoinen päärakennus (1923), komea aittarivi (1900-l.) ja suuret pihakuuset ovat jylhä kiintopiste vaaroja ja vesistöjä vasten. Pihapiirissä on myös uusi asuinrakennus (1989).

30. Koivuharja 1:66, MA**31. Pelkola (Liuski) 1:69, MA**

Kirkonkylän maisemakuvaan kuuluvat Koivuharja (1905) ja Pelkola (ehkä 1800-1900-lukujen vaihteesta) pihapiireineen.

32. Yhtelä (Härkölä) 28:33, MA

Navetta (1937) ja aitta (1900-luvulta) kuuluvat niin ikään kirkonkylän maisemakuvaan.

33. Kylänpää, Nurmeksentie 225, PA

Päärakennus 1800-luvun lopulta, rakennusmateriaali vielä vanhempaa. Viimeisin ulkoasu 1950 luvulta. Kuuluu Valtimon kirkonkylämiljööseen.

34. Valtala, Keskustie 81, PA

Vanhimpia edelleen toimivia maanviljelystiloja. Päärakennus vuodelta 1932. Kuuluu Valtimon kirkonkylämiljööseen.

Arvojensa perusteella suojeltaviksi kohteiksi (SR), (SRK) yleiskaavaan esitetään:

1. Ev.lut. kirkko (srk)
2. Kirkonkylän vanha kansakoulu
3. Vanha pappila
5. Viljamakasiini eli kotiseutumuseo
6. Mäkelä
7. Työväentalo
9. Kastelli
11. Pyhän kolminaisuuden kirkko (ort.)
12. Siunauskappeli ja parihuone
13. Kauppayhtiö
29. Hiekkalahti
30. Koivuharja
31. Pelkola
32. Yhtelä
33. Kylänpää
34. Valtala

Arvojensa perusteella säilytettäviksi alueiksi (/s) esitetään:

4. Urpialan pihapiiri
17. Kirkonkylän kansakoulu (kivikoulu)

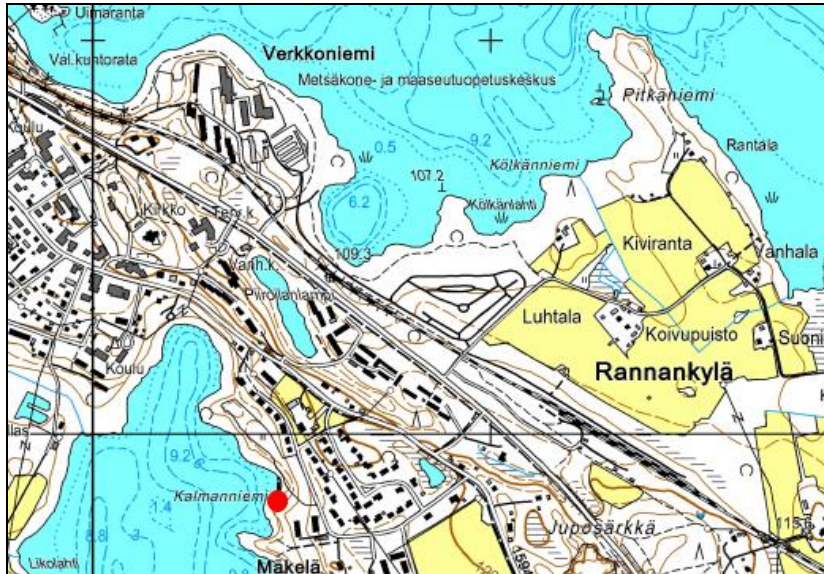
Valtimon kunta on kevään ja kesän 2012 aikana selvittänyt rakennuspaikkaa uudelle vanhusten palvelutalolle. Asiassa on päädytty ratkaisuun, jossa palvelutalo rakennetaan Kirkonkylän kansakoulun eli ns. kivikoulun paikalle. Koulurakennus on ollut pois käytöstä jo vuosia home-ongelman takia. Valtimon rakennustarkastaja on antanut päätöksellään 11.7.2012 § 81 koululle purkuluvan. Näin ollen koulun alueen säilyttämistä koskeva merkintä on jätetty pois kaavasta.

Yleiskaavassa Valtimon taajamaan on rajattu sk/m –merkinnällä kirkonkylämiljöö, joka on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Rajaus perustuu tekeillä olevan Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheen luonnoksen aluerajaukseen. Merkinnällä turvataan mm. Keskuskadun 1900-luvun puolivälin liikekeskustamiljööön säilyminen. Tarkempia ohjeita alueen uudis- ja korjausrakentamista varten voidaan antaa esim. erikseen laadittavilla rakentamistapaohjeilla.

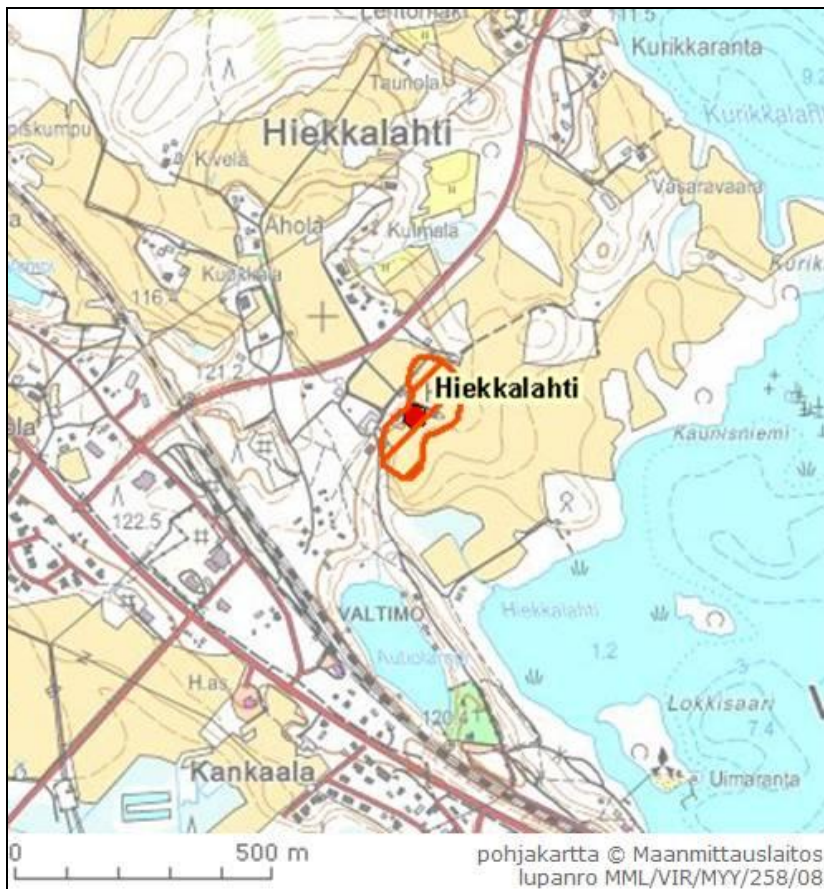
Muinaisjäännökset

Kaava-alueella sijaitsee kaksi muinajäännösrekisteriin (29.9.2011) merkittyä kohdetta. Kylänlahden Kalmanniemi (911010006) on historiallisen ajan hautapaikka jonka rajaus-ta ei ole tarkoin selvitetty. Kohteen paikka on alla olevassa kartassa punaisella.

Kylänlahden Kalmanniemen muinajäännöksen sijainti. (Museovirasto)

Hiekkalahden asuinpaikka (1000010332) on kiinteä muinajäännös, joka sijaitsee Ylä-Valtimoella, Valtimojärven luoteisnurkkauksessa, Hiekkalahden tilan pellolla. Löydöt ovat pellolla useana pesäkkeenä.

Hiekkalahden muinajäännöksen sijainti. (Museovirasto)

Museoviraston mukaan kiinteät muinaisjäännökset ovat maassa säilyneitä merkkejä entisajan ihmisten asumisesta ja toiminnasta. Esihistorialliset muinaisjäännökset ovat kulttuurimaiseman vanhin elementti ja ainoa dokumentti ajoista, joilta ei ole kirjallisia lähteitä. Muinaisjäännökset ovat osa suomalaista kulttuuriperintöä. Muinaismuistolaki (295/63) rauhoittaa muinaisjäännökset automaattisesti ilman eri toimenpiteitä.

Kiinteä muinaisjäännös Kylänlahti Kalmanniemi (muinaisjäännösrekisterissä n:o 911010006) on historiallisen ajan kalmisto. Sen ajoitusta ei tarkalleen tiedetä eikä myöskään sen laajuutta. Vuodelta 1888 löytyy maininta perimätiedosta, jonka mukaan paikalta on löytynyt ihmisen luita. 1900-luvun alusta on myös tietoja luulöydöistä. Viimeksi Kalmanniemessä on tehty pienimuotoisia arkeologisia tutkimuksia kesällä 2011, jolloin Turun yliopiston tutkijaryhmä teki alueelle pieniä koekuoppia. Tutkimukset olivat kuitenkin liian pienimuotoisia, jotta kalmiston säilyneisyys ja laajuus olisi saatu varmistettua. Alueella sijaitsevan kumpareen laella todettiin sijainneen sepän pajan, jonka tarkkaa ikää ei tiedetä.

Toinen kiinteä muinaisjäännös on kivikautinen asuinpaikka Hiekkalahdessa (n:o 1000010332). Pelloilta on löytynyt ensimmäisen kerran vuonna 1992 merkkejä kivikautisesta asutuksesta. Tällöin on löytynyt kvartsi-iskoksia, jotka kertovat paikalla asuneen yhteisön valmistaneen pientyökaluja kvartseista. Palaneet luut ovat jäännöksiä aterioinnista. Tämän asuinpaikan tarkka laajuus sekä tarkempi tieto siitä, millainen asuinpaikka on ollut, saadaan selville vain arkeologisella koekaivauksella.

Valtimolla asuttiin kivikaudella ja asutusta on siitä pitäen pitäjässä ollut. Siitä mille ajalle ja mille yhteisölle Kalmanniemen hautausmaa on kuulunut, voidaan saada tietoa vain laajemmilla arkeologisilla kaivaustutkimuksilla. (Museovirasto 2012)

1.3.5 Virkistysalueet

Valtimolla luonto on lähellä ja kuntopolut ja valaistut ladut antavat hyvät mahdollisuudet virkistäytymiseen. Taajaman itälaidalla, Valtimojärven rannalla, on Lokkiharjun virkistysalue uimaloineen ja kuntopolkuineen. Valtakunnallinen UKK-vaellusreitti kulkee Valtimon halki juuri Lokkiharjun kautta. Kirkonkylän urheilukentällä on myös kiekkokaukalo ja tenniskentät. Taajaman lähellä sijaitsevat Haapajärvi ja Valtimojärvi suovat asukkaille hyvän mahdollisuuden vesillä liikkumiseen ja virkistyskalastukseen.

1.3.6 Liikenneverkosto ja liikenneturvallisuus

Taajaman halki kulkee valtakunnallinen pääväylä valtatie 6, joka on myös sisääntuloväylä keskustaan luoteesta ja kaakosta. Taajaman pääkatu on Keskuskatu (mt 15941), jonka varrelle taajaman palvelut ovat keskittyneet. Myös Joensuu – Kajaani rautatie kulkee Valtimon kautta, nykyisin ko. radalla ei Valtimon kohdalla ole henkilöliikennettä.

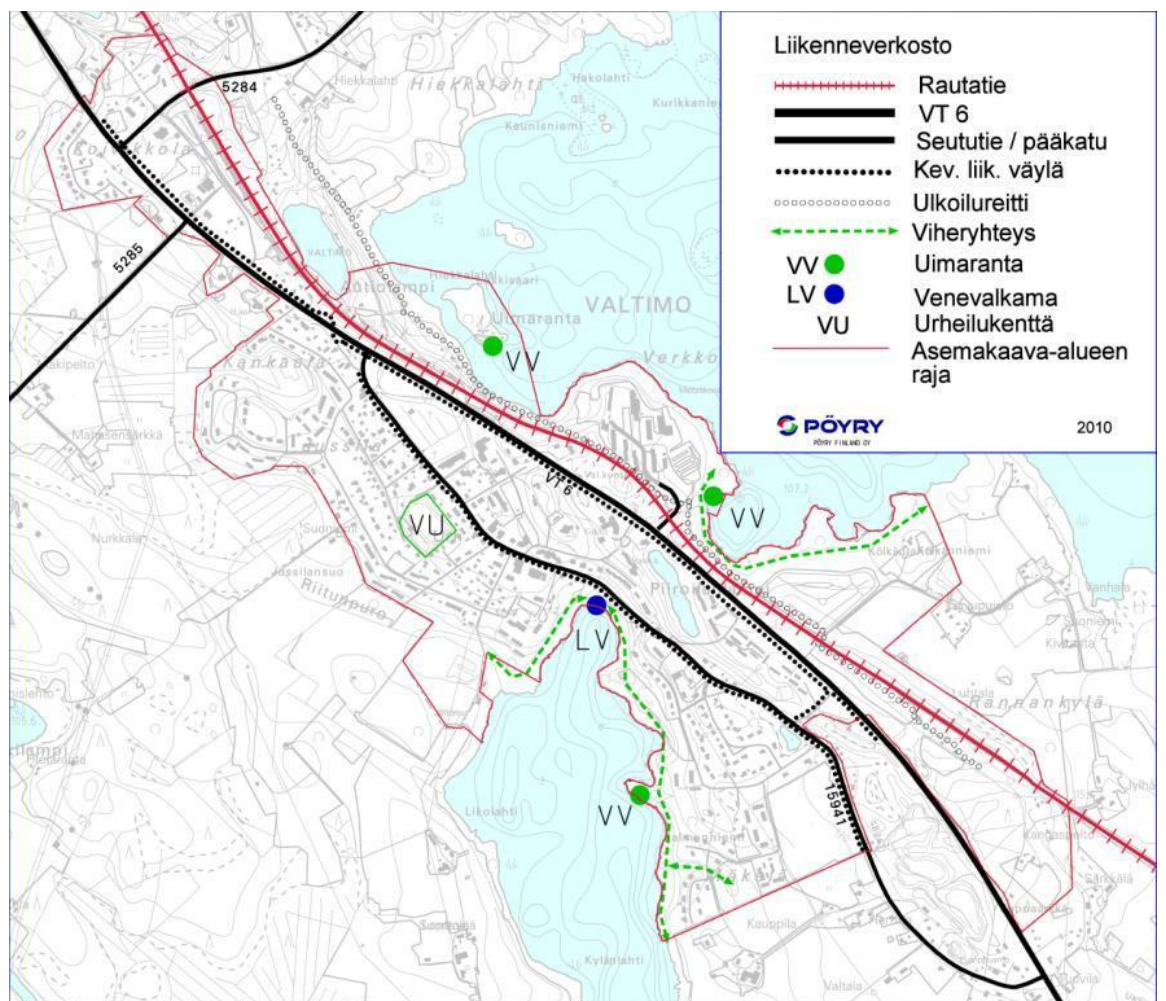
Valtatien 6 varrella on keskustan kohdalla kevyenliikenteen väylä välillä Juposärkkä – Kouvikkola. Keskustien (mt 15941) varrella kevyenliikenteen väylä on lähes koko matkalla lukuun ottamatta tien alkuosaa. Keskustassa kevyenliikenteen väylä on molemmilla puolilla tietä.

Valtimon kunnan liikenneturvallisuuksuunnitelma on päivitetty vuonna 2009. Suunnitelma sisältää sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelmat että liikenneturvallisuuksuunnitelmat. Yleiskaavassa huomioitavat liikenneturvallisuuksuunnitelmat ovat kevyenliikenteen alikulkuväylä Sepänkadun kohdalle valtatie 6:n ali, kevyenliikenteen väylät vt 6 välillä Valtimo-Marjokangas ja pt 15041 (Keskustie) eteläpää vt 6:n ris-

teykseen. Tällä hetkellä yhteys keskustasta Lokkiharjun virkistysalueelle tapahtuu valtatien yli ja ainakin kevyenliikenteen osalta alikulkuyhteys olisi merkittävä parannus liikenneturvallisuuteen.

Valtimo taajaman pääteiden liikennemäärät. (Pohjois-Savon ELY-keskus, Liikennemääräkartta 2009)

Valtimo taajaman liikenneverkosto.

1.3.7 Yhdyskuntatekninen huolto

Asemakaavaan sisältyvillä alueilla on valmis kunnallistekniikka kaukolämpöverkostoituneen. Kunnan vesihuoltolaitoksen vesijohtoja on rakennettu Ylä-Valtimontien varrelle sekä Rannankylän alueelle. Valtimon vesihuoltolaitoksella ei ole omaa jätevedenpuhdistamoa, vaan asemakaava-alueen ja Juposärkän alueen jätevedet johdetaan puhdistettavaksi Nurmeksen kaupungin jäteveden puhdistamolle.

1.3.8 Erityisalueet

Suunnittelualueella sijaitsevat seuraavat erityisalueet:

- Yhdyskuntateknisen huollon alueet (vedenotto, jätevesiviemärin tasaussaltaat ja lämpölaitos)

1.4 LUONTOSELVITYS

1.4.1 Johdanto

Luontoselvityksen maastotyöt tehtiin 21.6.2010, 19.4.2011 ja 17.6.2011. Tarkoituksena oli paikallistaa kaava-alueilta mahdolliset metsä-, luonnonsuojelu- tai vesilain mukaiset tai muuten arvokkaat luontotyypit sekä havainnoida alueen kasvi- ja eläinlajistoa. Lisäksi havainnoitiin maisemallisesti arvokkaita alueita ja kohteita. Kaava-alueen linnustoa havainnoitiin 15.6.2010. Selvitysalue käsitti yleiskaava-alueen lukuun ottamatta Hiekkalahden aluetta, jonka luontokohteet on kartoitettu vuonna 2008 tehdyn ranta-asemakaava yhteydessä (Suunnittelu Haltilahti 2008).

Metsälain 10 § tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat:

- lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä pienten lampien välittömät lähiympäristöt;
- ruoho- ja heinäkorvet, saniaiskorvet sekä lehtokorvet ja Lapin läänin eteläpuolella sijaitsevat letot;
- rehevät lehtolaikut;
- pienet kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla;
- rotkot ja kurut;
- jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät; sekä
- karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliot, kivi-
kot, louhikot, vähäpuustoiset suot ja rantaluhdat

Luonnonsuojelulain 29§ tarkoittamia suojeltuja luontotyyppisiä ovat:

- luontaisesti syntyneet, merkittävältä osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt;
- pähkinäpensaslehdot;
- tervaleppäkorvet;
- luonnontilaiset hiekkarannat;
- merenrantaniityt;
- puuttomat tai luontaisesti vähäpuustoiset hiekkadyynit;
- katajakedot;
- lehdesniityt; sekä
- avointa maisemaa hallitsevat suuret yksittäiset puut ja puuryhmät

Vesilain mukaisia luontotyyppisiä ovat:

- Korkeintaan 10 hehtaarin suuruinen flada ja kluuvijärvi
- Korkeintaan yhden hehtaarin suuruinen lampi ja järvi Lapin läänin ulkopuolella
- Luonnontilaiset lähteet

- Lapin läänin ulkopuolella olevat norot sekä sellaiset vesiuomat, joissa ei jatkuvasti virtaa vettä

Näiden lisäksi huomiota kiinnitettiin mahdollisiin Suomessa uhanalaisiksi arvioituihin luontotyyppisiin (Raunio ym 2008). Kasvillisuus- ja luontotyyppien sekä liito-oravien osalta maastotyön suoritti FM Mika Welling. Linnustoselvityksestä vastasi Ari Parviainen.

1.4.2 Selvitysalueen yleiskuvausta

Valtimo sijoittuu keskiboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeeseen ja eliöstönsä puolesta Pohjois-Karjalan eliömaakuntaan. Suokasvillisuutensa osalta alue kuuluu Pohjanmaan-Kainuun aapasoiden alueeseen.

Pääosaa kaava-alueen maaperästä luonnehtivat lajittuneet hiekkakerrostumat, järvien ranta-alueiden ollessa hienorakeisia hiesu- ja savikerrostumia. Maaperän notkokohdissa on pienialaisia saraturvekerrostumia. Korkeussuhteet vaihtelevat pääosin välillä 109-125 m mpy.

Kaava-alueelle sijoittuu osittain Juposärkän vedenhankinnalle tärkeäksi luokiteltu pohjavesialue (lk I, nro 44499). Kaava-alueella ei ole luonnonsuojelulle varattuja alueita. Taajaman itäosaan sijoittuu Lokkiharjun paikallisesti arvokas harjualue (POSKI-luokka 1, ei sovellu maa-ainesten ottamiseen).

Uhanalaistiedot tarkastettiin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksesta 5.2.2010 ja 27.6.2011. Kaava-alueelle sijoittuu kaksi uhanalaisen kasvilajin esiintymää:

Tieteellinen nimi	Suomeksi	valtak.	alueel.	rauh. dir.	vastuu
<i>Botrychium lanceolatum</i>	suikeanoidanlukko	VU	X		X
<i>Botrychium multifidum</i>	ahonoidanlukko	NT			X

Esiintymät sijaitsevat kaava-alueen läpi kulkevan tien varressa Juposärkän kaakkoisosassa. Muiden lajien esiintyminen on tietojen vanhuuden ja sijainnin epätarkkuuden takia hyvin epävarmaa ja osin epätodennäköistä.

Kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella kaava-alueen kankaat ovat pääosin rakennettua ympäristöä. Puustoisia, hieman laajempia metsäkuvioita tavataan ainoastaan kaava-alueen eteläosissa Juposärkällä, taajamassa kirkon ympäristössä sekä yleiskaava-alueen itäosassa Jussilan alueen tilojen ympäristössä. Kankaiden välissä olevat pienialaiset suot ovat pääosin ojitettuja. Pieniä vesistöjä kaava-alueella ovat Juposärkän länsipuolella sijaitseva pieni lampi sekä taajamassa sijaitseva Piirilanlampi. Asemakaava-alueella ei sijaitse luonnontilaisen kaltaisia puroja, Juposärkän reunassa lähellä junarataa sijaitsee lähde. Lisäksi lähdepohjaisia lampareita ja tihkupintoja tavataan Haapajärven ranta-alueella.

1.4.3 Yleiskaavan luonto- ja maisemakohteet

Luontoselvityksen selvityskohteina olivat ensisijaisesti taajamassa rakentamispaineita omaavat alueet. Näiden lisäksi maastotyössä selvitettiin karttojen ja ilmakuvien perusteella arvioidut potentiaalisia luontoarvoja omaavat kohteet. Nämä kohteet on esitetty seuraavassa kohteina A-D ja niitä vastaavat kohderajaukset on esitetty jäljempänä luonto- ja maisemakohteet –kartassa.

Alue A, Jussila

Omakotitaloalueeseen rajoittuva puustollisesti käsitelty alue, jossa rinne on harvakseltaan koivua kasvavaa horsmikkaa (kuva 1). Omakotitalojen vieressä on vanha lasten leikkikenttä, joka nyt on heinittynyt ja kasvamassa umpeen. Rinne laskeutuu pohjoiseen ojitetulle suolle, joka on laajalti puustottunutta turvekangasta ja rämemuuttumaa. Suolla on vielä pari pientä vetistä ja luhtaista saranevalamparettia. Suon pohjoispuolisessa lehtomaisessa rinteessä kasvaa runsaana vadelma, metsäkurjenpolvi, mesiangervo ja koiranputki.

Omakotitaloalueen viereiset metsäkuviot ovat tuoreen kankaan varttuneita ja uudistuskypsiä kuusimetsiä, jotka toimivat rakennetulla alueella asutuksen virkistyslähimetsinä ja rakennettua aluetta jakavina maisemametsinä (kuva 2). Kuusimetsäkuviot arvioitiin liito-oravan potentiaaliksi elinympäristöiksi, jotka käytiin tarkastamassa keväällä 2011. Kuusikkokuvioihin liittyy yksi liito-oravan reviiri (kts. kappale 1.6) (**kohde LO1**).

Kuvat 1 ja 2. Vasemmalla avointa koivupuustoista rinnettä, oikealla asutuksen viereistä kuusimetsää.

Alue B, Juposärkkä

Maantien pohjoispuolinen harjualue on laajalti nuorta ja varttunutta, osin uudistuskypsiä mäntykangasta. Alueella kulkee useita polkuja. Harjun länsireunassa on lehtomaisen kankaan kuusikkokuvio, jossa puusto järeää kuusta ja sekapuuna on mäntyä ja koivua sekä jonkin verran haapoja. Lahopuustoa on ohuena maapuuna kohtuullisesti. Kuvio jatkuu itään radan varren lähteelle asti. Itse lähde on rakennettu eikä luonnontilainen. Lähteen ympäristö on todennäköisesti lehtoa, jossa lajistona mm. hiirenporras, herukka, käenkaali, metsäkorte, metsäimarre, orvokit, metsälehväsammal, ruusukesammal. Kuvion reunassa radan lähellä on vanha oja. Kohde on ympäristöstään selvästi erottuva, rehevä metsäkuvio, johon liittyy lähteen alueen lehto. Lehto on metsälakikohde ja uhanalainen elinympäristö (**Kohde Lk1, kaavamerkintäsuositus: luo**). Lähteen ja maantien välinen kuusikkokuvio arvioitiin liito-oravan potentiaaliseksi elinympäristöksi, joka tarkastettiin keväällä 2011. Alueelta ei löydetty liito-oravan papanoimia puita.

Kuvat 3 ja 4. Vasemmalla Juposärkän harjumännikköä, oikealla lähteen ympäristön lehtoa.

Alue C, kirkon alue

Kirkko sijaitsee taajaman läpi kulkevalla harjulla. Harjun rinteet ovat varttunutta ja uudistuskypsää tuoreen kankaan männikköä (kuva 5). Kirkon pohjoispuolella maantien reunassa on pienialainen luonnontilainen saraneva, joka on vähäpuustoisena suona metsälakikohde (kuva 6) (**kohde Lk3, kaavamerkintäsuositus: luo**)

Kuvat 5 ja 6. Vasemmalla kirkon harjumännikköä, oikealla pieni luonnontilainen saraneva.

Alue D, Haapajärven itäranta

Omakotitaloalueen alapuolisessa rantarinteessä on useita rinteestä tulevia tihkupintoja ja lähdevaikutteisia lampareita, joiden ympäristön lajiston muodostavat mm. nokkonen, hiirenporras, mesiangervo, metsäkurjenpolvi, niittysuolaheinä, pelto- ja järvikorte, kiiltopaju, viiltosara, harmaasara, kurjenjalka, rönsyleinikki, kevätlinnunsilmä, okarahkasammal, purolähdesammal ja lehväsammat. Lähteet ovat metsälain ja vesilain tarkoittamia tärkeitä elinympäristöjä (kuvat 7 ja 8) (**kohde Lk4, kaavamerkintäsuositus: luo**).

Kuvat 7 ja 8. Vasemmalla rinteen tihkupinnasta laskeva punasakkainen puro, oikealla mesiangervoista rantavyöhykettä.

Hiekkalahden alue

Hiekkalahden ranta-asemakaavatyöhön tehdyssä luontoselvityksessä (Suunnittelu Halti-lahti 2008) alueelle on merkitty kaksi arvokasta elinympäristöä: luonnontilainen heinäinen soistuma, jonka ympäristössä on runsaasti vanhoja kolopuita (merkitty yleiskaavaan luo –merkinnällä) sekä vanhaa puustoa sisältävä entinen lammashaka,.

1.4.4 Maisema

Selvitysalueen maisema koostuu keskustaajaman rakennetusta ympäristöstä, taajaman reuna-alueiden maaseutuvaikutteisesta maisemasta sekä vaihtelevan topografian seurauksena järvien ja lampien näkymistä. Lisäksi selvitysalueella on lukuisia maisemapuita. Seuraavassa on esitetty taajaman ympäristössä maisemallisesti arvokkaiksi arvioidut kohteet. Kohteet on esitetty luonto- ja maisemakohteet –kartalla.

Lokkiharju

Autiolammen itäpuolinen rinnekangas Valtimojärven Hiekkalahteen on pääosin tuoreen kankaan uudistuskypsää männikköä, jossa on sekapuuna jonkin verran järeää koivua. Rinteet ovat puustollisesti käsiteltyjä, lahoppuustoa on niukasti. Järeäpuustoinen järven rantarinne maisemallisesti arvokas (kohde Ma1) (kuva 9).

Rinne vaihettuu rantaan turvekankaana, jossa puusto on harvakseltaan 5-8 m koivua. Rantavyöhyke on noin 10 m leveydeltä kuivahtavaa saranevaa, jossa lajistona luhtavilla, pullosara, vesisara, järvikorte, tupasvilla, kurjenjalka sekä pientä kiiltopajua (kuva 10)

Kuvat 9 ja 10. Vasemmalla uudistuskypsää rinnemännikköä, oikealla järven rannan koivupuustoista suorantaa.

Piiroilanlampi

Piiroilanlampi on erittäin ruskeavetinen lampi, jossa kasvaa lummetta tai ulpukkaa. Rantaluhdan kasvillisuutta ovat vehka, luhtakastikka, järvikorte, okarahkasammal ja haprarahkasammal. Lammen länsirinne on uudistuskypsää tuoretta ja lehtomaista mäntykangasta, jossa sekapuuna on muutamia yksittäisiä aliskasvukuusia. Rinteen yläosassa pohjakerroksen lajistoa ovat mustikka, puolukka, kevätpiippo, oravanmarja, metsätähti, metsäalvejuuri, metsätähtimö ja puna-ailakki. Rinteen alaosassa rehevöityy lehtomaiseksi kankaaksi ja lajistoon em. lisäksi käenkaali, koiranputki, metsäkorte, maitohorsma, ahomansikka, metsäimarre, hiirenporras ja runsaasti metsäkurjenpolvea ja vadelmaa. Rinne on puustollisesti käsitelty (kuvat 11 ja 12). Rinteen järeä puusto järven rannassa on maisemallisesti arvokas (kohde Ma2). Lammen kaakkoisosassa on maisemakuusia (kohde Ma3)

Kuvat 11 ja 12. Vasemmalla Piiroilanlammen rantarinteen puustoa, oikealla Piiroilanlammen luhtasuorantaa.

Kuva 13. Piiroilanlammen rantakuusia.

Haapajärven länsiranta

Valtimon peruskoulun itäpuolinen melko jyrkkä rinne on puustollisesti käsiteltyä. Rinneessä on kuitenkin jonkin verran jätetty vanhoja iäkkäitä mäntyjä (**kohde Ma4**). Koulun ympäristössä on useita järeitä pihakuusia ja rantarinteessä järeitä mäntyjä Koulun alueelta avautuu järvelle erittäin hieno maisema. Lehtomaisen rinteen rehevää kasvilajistoa ovat puna-ailakki, vadelma, koiranputki, nokkonen, maitohorsma, kurjenpolvi,

rönsyleinikki, metsäkastikka, hierakat. Rinne vaihettuu järven rantaan vesijättöisenä ruohoisena, heinäisenä ja kiiltopajuisena pusikkona.

Kuva 14 . Avoimessa rantarinteessä on maisemallisesti arvokkaita vanhoja mäntyjä.

Haapajärven itäranta

Kalmaniemen rinne Haapajärveen on järvenrantapeltoa. Rinteessä kasvaa runsaana mm. koiranputki, karhunputki, mesiangervo, voikukka, maitohorsma, poimulehti, leinikit, huopahdake, puna-apila, timotei ja niittysuolaheinä. Puusto on 6-12 m koivua ja harvakseltaan pihlajaa ja harmaaleppää. Lahden pohjukan edustalla on ”Mäkelän laavu”. Rinne on kesantopeltona maisemallisesti arvokas (kuvat 15 ja 16) (**kohde Ma5**).

Kalmonniemen rannassa on jonkin verran $\varnothing > 30$ cm puita, jotka olisi hyvä säästää rannan maisemapuina. Järven ranta on vesijättöistä saranevaa, josta pajukkoa on vastikään poistettu.

Kuva 15. Näkymä rantaniittyrinteeseen.

Kuva 16. Näkymä niittyrinteeseen ja Haapajärvelle.

Avointa peltorinnettä elävöittävät laavun koivut sekä järeät rantakoivut.

Pienen lammen ympäristö

Nimettömän pienen lammen ympäristö on laajalti vehkaa ja järvikortetta kasvavaa luhtasuorantaa. Lammen itä- ja kaakkoisrannalla tien varren jyrkässä rinteessä on useita järeitä koivuja ja haapoja, jotka ovat säästettäviä maisemapuita (kohde Ma6) (kuva 17).

Kuva 17. Pienen lammen luhtarannan reunan järeää koivupuustoa.

Taajamatien maaseutumaisemat

Selvitysalueen itäosassa taajamatienvarressa on tien eteläpuolella maaseutumaisia näkymiä. Kohde Ma7 on laaja peltonäkymä. Kohde Ma8 on vanha maatila rakennuksineen ja peltoineen taajaman kupeessa. Näkymä ulottuu tieltä rinnettä alas Haapajärveen (kuva 18).

Kuva 18. Taajamatienvarren maaseutumaisemaa.

Lokkisaaren edusta

Junaradan pohjoispuoliselta tieltä ulottuu harjunrinteen päältä maisemallisesti arvokas näkymä Valtimojärvelle ja Lokkisaareen (kuva 19).

Kuva 19. Näkymä Valtimojärveen ja Lokkisaareen.

1.4.5 Kaava-alueen linnusto

Linnustaselvitys tehtiin yhden aamun maastokäynnillä 15.6.2010. Selvitysalue koostui neljästä erillisestä kohteesta hyvin lähellä Valtimon kirkonkylää: Autiolampi – Hiekkalahti – Lokkisaari kirkonkylän pohjoispuolella, Verkkoniemi – Kolkänlahti kirkonkylän itäpuolella sekä Kylänlahden perukka ja Juposärkkä kirkonkylän kaakkoispuolella. Sää oli maastokäynnin aikana erittäin hyvä eli olosuhteet olivat moitteettomat. Alueet käveltiin läpikotaisin koko ajan havainnoiden ja samalla reviirit maastokartalle merkatun. Maastotyöstä vastasi Ari Parviainen.

Linnustonselvityksen tulokset

Autiolampi – Hiekkalahti – Lokkisaari

Kohteella havaittiin kaikkiaan 15 lajia (taulukko 1). Vesilinnuista ainoa havaittu oli silkkiuikku, jolla oli reviiri Hiekkalahdella. Kahlaajista ainoa puolestaan oli rantasipi, jolla oli varoittelusta päätellen pesä Lokkisaaren pohjoispäässä. Kaikki muut havaitut lajit olivat yleisiä tai suhteellisen yleisiä varpuslintuja. Euroopan Unionin lintudirektiivin liitteen I lajeja ei tavattu lainkaan. Suomen lajien uhanalaisuusluokituksessa mainittuja lajeja ei myöskään tavattu selvitysalueen rajauksen sisältä mutta Lokkisaaren pohjoispuolella olevalla pikkusaarella oli kohtuullisen kokoinen naurulokkikolonia (**Lin1**). Naurulokki on luokiteltu uhanalaisuusluokituksessa vaarantuneeksi lajiksi (VU). Suomen kansainvälisistä erityisvastuulajeista (EVA) tavattiin kaksi: rantasipi ja leppälintu.

Verkkoniemi – Kolkänlahti

Kohteella havaittiin 17 lajia (taulukko 1). Verkkoniemen kaakkoisosan rantaluhdalla pesii n. 20 parin naurulokkiyhdyksunta (**Lin 2**). Lisäksi luhdalla lähti pesivän oloisesti pii-

lotellen jouhisorsa- ja lapasorsanaaraat sekä kahdeksan tavin parvi. Silkkiuikku kuuluu myös tämän pienen luhta-alueen lajistoon. Kahlaajia alueella ei havaittu. Varpuslinnusto oli melko niukkaa ja lajisto tavanomaista. Verkkoniemen – Kölkänlahden alue on näistä neljästä alueesta merkittävin pesivän naurulokkiyhdyksuntansa ansiosta. Niiden lisäksi arvoa kohottaa tavi, joka on Suomen erityisvastuulajilistalla sekä harvalukuisemmat lapa- ja jouhisorsa, joiden pesiminen alueella on mahdollista mutta ei varmaa. Arvokkain alue sijaitsee Verkkoniemen kaakkoisrannalla Metsäkone- ja maaseutuopetuskeskuksen itäpuolella.

Kylänlahti

Niukkalinnustoinen pieni lahti aivan Valtimon keskustan kupeessa, jolla havaittiin 11 lajia (taulukko 1). Lahdella ei pesine vesi- eikä loppilintuja eikä kahlaajia jonkin asteisesti rehevyydestä huolimatta. Alueella ei havaittu myöskään Euroopan Unionin direktiivilajistoa, uhanalaislajistoa eikä Suomen erityisvastuulajeja. Kaikki havaitut lajit olivat tavanomaista varpuslinnustoa.

Juposärkkä

Pieni metsäalue valtatie kupeessa kirkonkylän kaakkoispuolella. Koko eteläosa on väljää ja karua männikköä, pohjoisosa selvästi rehevempää, osin lehtimetsää ja osin kuusikko. Lintulajeja alueella havaittiin vain seitsemän ja ne kaikki edustivat hyvin tavanomaista lajistoa (taulukko 1).

Taulukko 1. Kohteilla havaitut lajit. Euroopan Unionin direktiivilajeja ei havaittu, uhanalaisuusluokituksessa mainitut lajit (VU) ja Suomen kansainväliset erityisvastuulajit (EVA) lihavoitu.

Autiolampi-Hiekkalahti-Lokkisaari	Verkkoniemi-Kölkänlahti	Kylänlahti	Juposärkkä
Silkkiuikku	Tavi (EVA)	Käpytikka	Metsäkirvinen
Rantasipi (EVA)	Jouhisorsa	Räkättirastas	Räkättirastas
Västäräkki	Lapasorsa	Punakylkirastas	Pajulintu
Leppälintu (EVA)	Silkkiuikku	Ruokokerttunen	Harmaasieppo
Räkättirastas	Naurulokki (VU)	Lehtokerttu	Talitiainen
Punakylkirastas	Räkättirastas	Pensaskerttu	Peippo
Ruokokerttunen	Punakylkirastas	Pajulintu	Vihervarpunen
Lehtokerttu	Ruokokerttunen	Sinitiainen	
Pajulintu	Lehtokerttu	Peippo	
Harmaasieppo	Pensaskerttu	Punavarpunen	
Kirjosieppo	Pajulintu	Vihervarpunen	
Hömötiainen	Sinitiainen		
Talitiainen	Harakka		
Peippo	Peippo		
Vihervarpunen	Punavarpunen		
	Keltasirkku		
	Pajusirkku		

Alueiden linnusto on lajistoltaan varsin tavallista eikä reviiertiheys nouse erityisen korkeaksi. Suurimmalta osaltaan alueet ovat siten linnustollisesti vähämerkityksisiä. Ainoana huomionarvoisena yksittäiskohteena esiin nousee Verkkoniemen kaakkoisrannan luhta naurulokkikolonioineen. Toinen, suurempi naurulokkikolonia sijaitsee hieman selvitysalueen ulkopuolella Lokkisaaren pohjoispuolella. Myös tämä kolonia on hyvä ottaa tulevassa maankäsittelyssä huomioon.

Suojelullisesti merkittävää lajistoa alueilta löytyy vähän. Euroopan Unionin lintudirektiivin liitteen I lajeja ei havaittu lainkaan, ainoa havaittu uhanalaisuusluokituksessa mainittu laji oli naurulokki ja Suomen kansainvälisiä erityisvastuulajeja löytyi kolme: tavi, rantasipi ja leppälintu.

1.4.6 Liito-oravaselvitys

Luontoselvityksen yhteydessä havaitut liito-oravan potentiaaliset elinympäristöt käytiin tarkastamassa maastossa 19.4.2011. Lisäksi tarkastettiin yleiskaava-alueelle sijoittuva Pitkäniemen alue. Liito-oravan reviiri löydettiin Jussilan omakotitaloalueen viereisestä kuusikosta, alue A . Pesäpuuta alueelta ei löydetty. Todennäköisenä ruokailualueena toimii kuusikon vieressä kasvava lehtipuustoinen kuvio, joka vaihettuu

reviirin pohjoispuoliseen rinnekoivikkoon.

Kuvat 20 ja 21. Vasemmalla omakotitaloalueen viereisen reviirin kuusikkoa, oikealla kuusikon reunan ruokailualueen harmaaleppää.

Reviirin ydinalue muodostuu käytännössä kahdesta pihatien erottamasta kuusipuustoisesta kuviosta omakotitaloalueella. Havaintojen perusteella liito-orava kulkee järeän kuusipuuston alueella myös reviirin ydinalueen eteläpuolella, jossa pellon reunassa on järeiden kuusien lisäksi myös jonkin verran haapaa.

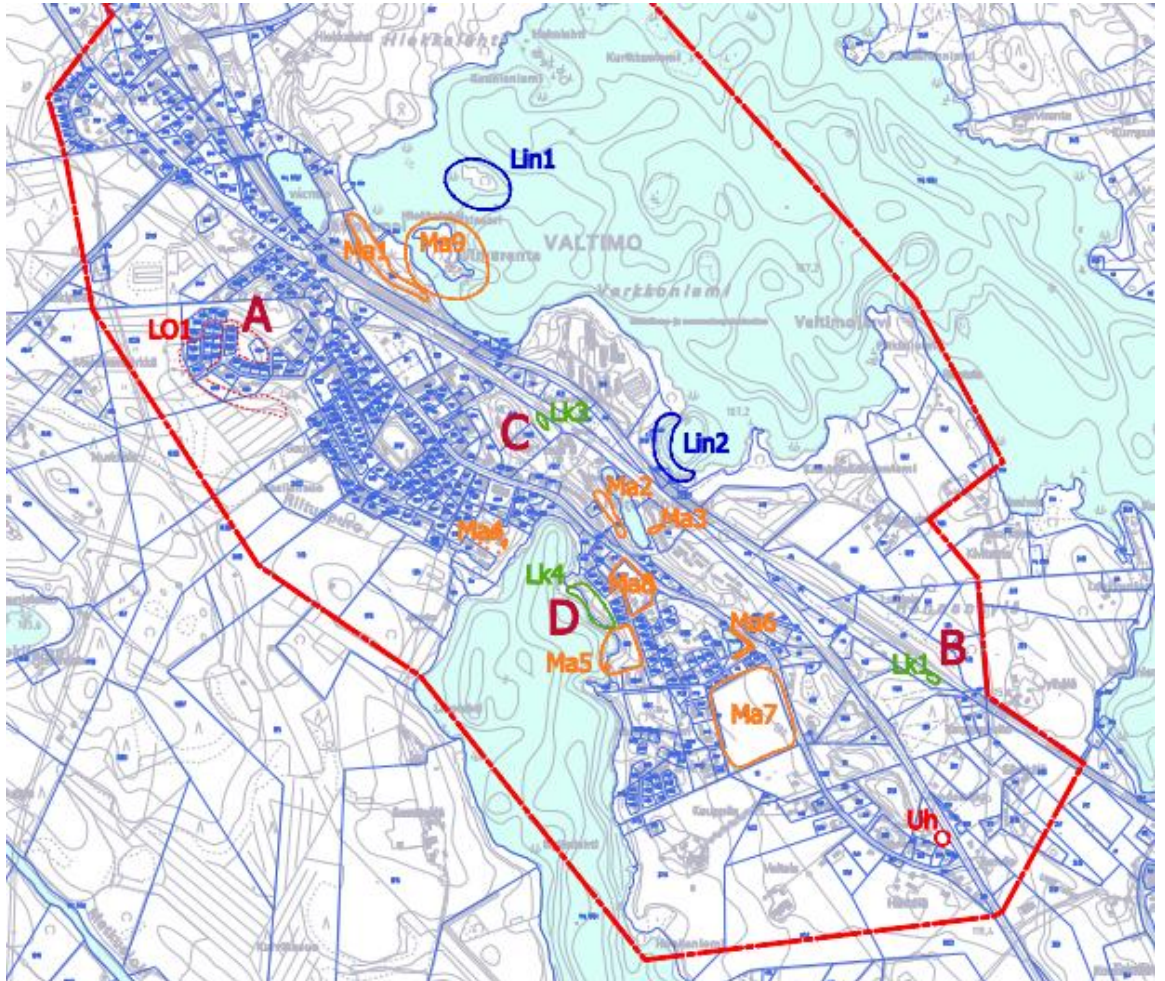
Alueen maankäyttöä suunniteltaessa reviirin järeäpuustoiset kuusimetsäkuviot ja ruokailualueena toimiva lehtipuustoinen kuvio täytyy jättää koskemattomiksi.

1.4.7 Yhteenveto

Alueelta löydettiin neljä arvokkaaksi luontokohteeksi luettavaa kohdetta, jotka ovat alueen itäosassa sijaitseva lehtometsä ja siihen liittyvä rakennettu lähde, seurakunnan alueella sijaitseva pieni ojittamaton suo, Haapajärven itärannan rinteiden tihkupinnat ja lähdeväikutteiset lampareet sekä Jussilan alueen liito-oravareviiri. Yleiskaava-alueeseen sisältyvän Hiekkalahden ranta-asemakaava-alueella arvokkaita elinympäristöjä on kaksi: luonnontilainen heinäinen soistuma, jonka ympäristössä on runsaasti vanhoja kolopuita sekä vanhaa puustoa sisältävä entinen lammashaka.

Maisemallisesti arvokkaiksi arvioituja kohteita löydettiin yhdeksän. Kohteet ovat järvi-
en rinteissä olevia järeitä rantapuustokuvioita, pihapiireissä sijaitsevia yksittäisiä, mai-
semaa hallitsevia puita tai puuryhmiä sekä taajaman keskustieltä avautuvia maaseutu-
maisuuksia näkymiä. Näille alueille rakennettaessa olisi hyvä säästää alkuperäistä maisema-
rakennetta sisältäviä tekijöitä mahdollisimman paljon. Maisemaa hallitsevat puut ja puu-
ryhmät tulisi jättää koskemattomiksi.

Linnustollisesti arvokkaimmat kohteet, naurulokkikoloniat, sijaitsevat käsillä olevan
kaavan kannalta alueilla, joille ei ole maankäyttöllisiä paineita (Lokkisaaren pohjoispuoli
sekä Verkkoniemen kaakkoisosan rantaluhta).

Luonto- ja maisemakohteet.

Kirjallisuutta

Eurola, Seppo (1999). Kasvipeitteemme alueellisuus. Oulanka Reports 22. Oulanka biological station. University of Oulu.

Eurola, S., Huttunen, A. ja Kukko-oja, K. (1995). Suokasvillisuusopas. Oulanka Reports 14. Oulanka biological station. University of Oulu.

Kalliola, Reino (1973). Suomen kasvimaantiede. 308 s. WSOY, Porvoo.

Lintudirektiivin I-liitteen lajit Suomessa:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9046&lan=fi>

Luonnonsuojelulaki 1096/1996.

Maa- ja metsätalousministeriö (2002). Liito-oravatyöryhmän raportti 2002. Työryhmämuistio MMM 2002:21. 20 s.

Meriluoto Markku ja Timo Soinen (1998). Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus, Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio. 192 s.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) (2001). Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Raunio Anne, Anna Schulman ja Tytti Kontula (toim.) (2008). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus, osat I ja II. Suomen ympäristö-sarja, nro 8. Suomen ympäristökeskus, 2008.

Ympäristöhallinnon Hertta-tietokanta 2008.

Suomen kansainväliset erityisvastuulajit:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9837&lan=fi>

Suomessa tavatut lintulajit:

http://www.birdlife.fi/havainnot/rk/suomessa_tavatut_lintulajit.shtml

Tiljander Mia (toim.) (2007). Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen- Pohjois-Savon loppuraportti. Pohjois-Savon ympäristökeskuksen raportteja, nro 4. Pohjois-Savon ympäristökeskus. 113 s.

2 SUUNNITTELUTAVOITTEET

2.1 YLEISTÄ

Yleiskaava on yleispiirteisen maankäytön suunnittelun väline. Siinä voidaan tarkastella taajamarakenteeseen, toimintojen järjestämiseen ja ympäristöön liittyviä ratkaisuja kokonaisvaltaisesti.

Taajama-alueella osayleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja sitä kautta eri maankäyttötoimintojen mielekästä keskinäistä sijoittumista. Muualla osayleiskaava ohjaa haja-asutusrakentamista ja muuta maankäyttöä. Asemakaavaa tarvitaan yleiskaavassa määriteltyjen taajama-alueiden käytön yksityiskohtaiseen järjestämiseen, rakentamiseen ja kehittämiseen.

Suunnittelussa on tärkeää vuorovaikutteisuus ja avoimuus kuntalaisten ja eri sidosryhmien kanssa. Kuntalaisilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa suunnitteluratkaisuihin ennen kuin lopulliset ratkaisut ja päätökset on tehty.

Nyt laadittavan yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on tukea suunnittelualueen maankäytöllisen ja toiminnallisen rakenteen myönteistä kehittymistä.

2.2 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Maankäyttö- ja rakennuslain yleisenä tavoitteena on järjestää alueidenkäyttö niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle kehitykselle. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet täsmentävät ja syventävät lain yleisiä tavoitteita ja niistä johdettuja kaavojen sisältövaatimuksia valtakunnallisesta näkökulmasta.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskettavat Valtimon taajaman yleiskaavaa erityisesti seuraaviin kokonaisuuksiin osalta:

2.2.1 Toimiva aluerakenne

- Tuetaan aluerakenteen tasapainoista kehittämistä

2.2.2 Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

- Hyödynnetään olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja eheytetään taajamia.
- Yhdyskuntarakennetta kehitetään siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyvin saavutettavissa.
- Edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä varaamalla riittävät alueet elinkeinotoiminnoille.
- Pyritään vähentämään liikennetarvetta, parantamaan liikenneturvallisuutta ja edistämään joukkoliikenteen edellytyksiä.
- Kiinnitetään huomiota rakennetun ympäristön ajalliseen kerroksellisuuteen.
- Viheralueita hyödynnetään siten, että niistä muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia.
- Kiinnitetään huomiota terveydelle aiheutuvien haittojen ja riskien ennalta ehkäisemiseen ja olemassa olevien haittojen poistamiseen.

- Yleiskaavan lähtökohtana on perusteltu väestönkehitysarvio.
- Uusia huomattavia asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei tule sijoittaa irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta.
- Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.
- Turvataan terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti ja se, että taajamien alueelliset vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa.

2.2.3 Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

- Edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä.
- Tärkeää on kiinnittää huomiota vihervyöhykkeiden ja monipuolisten luonnonympäristöjen riittävyteen.
- On otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja käyttötarpeet.
- Ilman erityisiä perusteita ei hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita tule ottaa taajama-toimintojen käyttöön eikä hyviä ja laajoja metsätalousalueita tule pirstoa muulla maankäytöllä.

2.2.4 Toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto

- Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja – verkostoja.
- On turvattava olemassa olevien valtakunnallisesti merkittävien ratojen ja maanteiden jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet.

2.3 SUUNNITTELUTILANTEEN ASETTAMAT TAVOITTEET

2.3.1 Maakuntakaava

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan I vaihekaavan väestötavoitteessa koko maakunnan väkiluvun todetaan vähenevän luonnollisen väestömuutoksen ja muuttoliikkeen myötä. Kaavassa esitetyssä seutukuntien väestötavoitteissa Pielisen Karjalan seutukunnan, johon Valtimokin kuuluu, väestömuutos vuoteen 2020 mennessä on -15 – 20 % vuoden 2004 väestöstä. Väestöennustetta mukaillen myös työpaikkakehitys vuodesta 2002 vuoteen 2020 Pielisen Karjalan seutukunnalla arvioidaan olevan laskeva, vähennys noin 900 työpaikkaa. Väestön määrän ja sijoittumisen muutokset vaikuttavat palvelurakenteen kehittymiseen siten, että taloudellisella toimintaperiaatteella toimivat palvelut tuotetaan siellä, missä niillä on kannattavat edellytykset toimia. Yhteiskunnalla on lakisääteisten palvelujen järjestämisvelvollisuus asuinpaikasta riippumatta. Tämä ei kuitenkaan takaa sitä, että palvelut olisivat käyttäjän kannalta kohtuullisesti saavutettavissa.

Maakuntakaavassa palvelurakenteita koskevana tavoitteena on säilyttää kattava, monipuolinen, toimiva ja hyvin saavutettavissa oleva palveluverkko. Valtimon osalta palveluverkon muodostavat valtakunnallinen/maakunnallinen keskus Joensuu, seutukeskus Nurmes, alueellinen palvelukeskus Valtimo.

Aluerakenteen ja maankäytön yleistavoitteiksi on maakuntakaavassa kirjattu:

- Kansallisen ja kansainvälisen aseman vahvistaminen
- Elinkeino toiminnan toimintaedellytysten turvaaminen
- Tasapainoinen aluerakenne sekä vetovoimainen asuin- ja vapaa-ajan ympäristö
- Ympäristön ja luonnonvarojen kestävä käyttö

2.3.2 Yleiskaavat

Valtimon kirkonkylän osayleiskaavan tavoitteet:

- Huomioitava taajaman tarkoituksenmukainen ja taloudellinen kehittäminen
- Selvitettävä eri alueiden rakentamismahdollisuudet ja toimintojen laajenemissuunnat
- Liikennesuunnittelussa pyrittävä jäsennehtyyn liikenneverkkoon, jossa eri liikenne-
muodot pyritään tarpeen mukaan erottamaan toisistaan
- Vapaa-aikatoimintojen suunnittelussa pyritään mm. jäsennehtyyn korttelileikkipaik-
ka- ja korttelipuistoverkostoon, joka liittyy kevyen liikenteen väylästään

2.4 MITOITUKSELLISIA LÄHTÖKOHTIA

Lähtökohtana kaavan aluevarausten mitoitukselle on käytetty maakuntakaavan yhteydessä tehtyjä Valtimon väestö- ja työpaikkaennusteita vuosina 2002 – 2040. Väestöennustetta on täydennetty Tilastokeskuksen 30.9.2009 tekemällä ennusteella väestön kehityksestä. Ennusteiden mukaan väestö vähenee ja samoin alueen työpaikat. Tähän lähtökohtaan perustuen ei yleiskaavassa ole ollut syytä varautua merkittäviin uusiin aluevarauksiin asumisen, työpaikka-alueiden ja liikenneväylien osalta. Näin ollen kaavatyön mitoitusta on ohjannut ajatus taajaman nykyisten palvelujen toimintaedellytysten turvaamisesta ja taajaman kehittämisestä monipuolisemmaksi asuinalueeksi olemassa olevaa asutusta täydentämällä ja lisäämällä mahdollisuuksia keskustan kerrostaloasumiseen. Taajaman ulkopuolelta, Ylä-Valtimontien pohjoispuolelta, on haluttu osoittaa pientalorakentamiseen soveltuvia haja-asutusalueen rakennuspaikkoja monipuolistamaan kunnan tonttitarjontaa. Uudet rakennuspaikat täydentävät kylämäistä rakennetta. Myös Pitkäniemen alueelle on osoitettu haja-asutusluontoista erillispientaloasutusta.

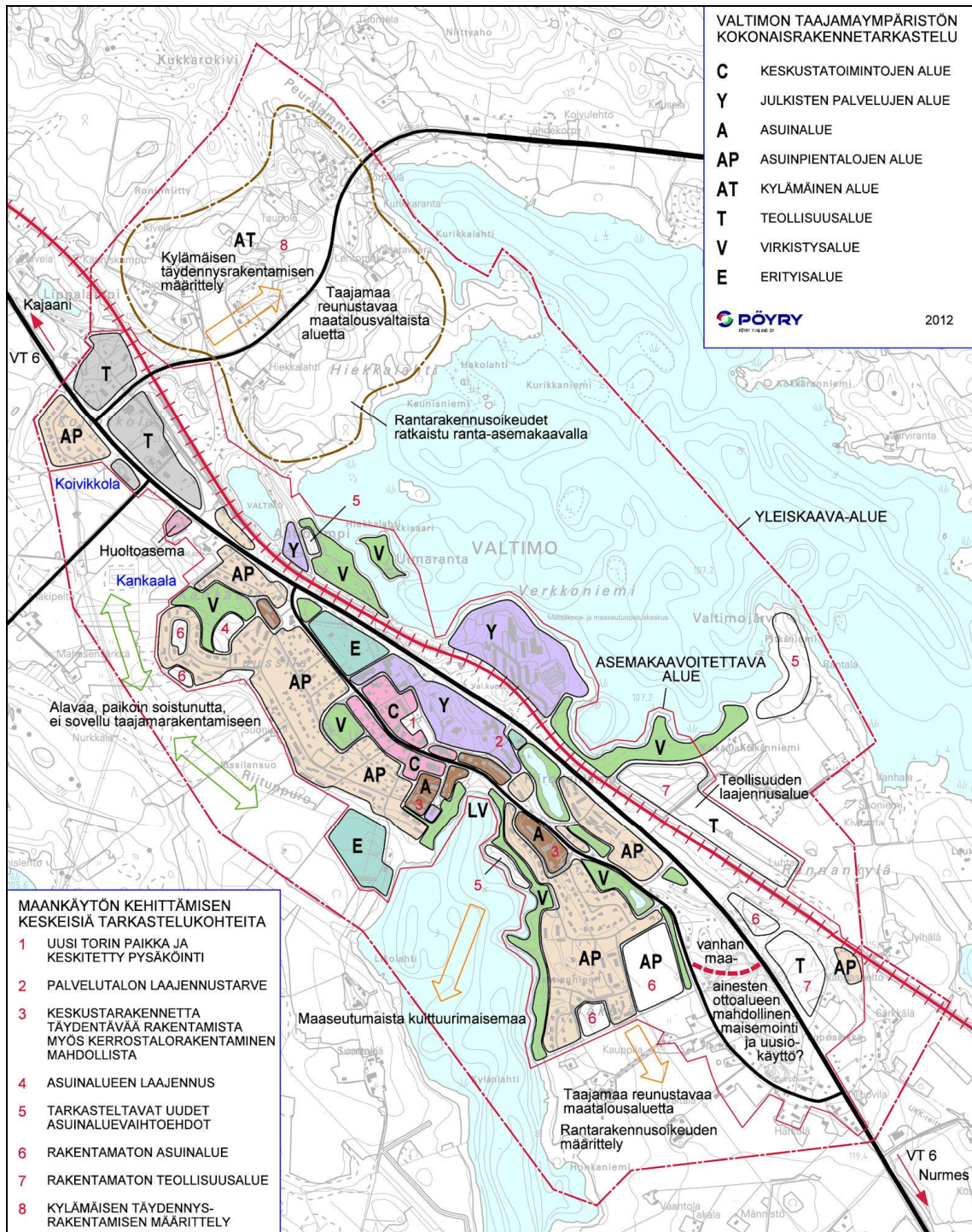
2.5 MAANKÄYTÖN KEHITTÄMISTAVOITTEET

2.5.1 Kokonaisrakenne

Valtimon taajaman yleiskaavan keskeisiä suunnittelukysymyksiä ovat mm:

- Olevan maankäytön aluerajauksien tarkistaminen
- Taajamarakenteen tiivistäminen, täydennysrakentaminen
- Mahdollisten uusien asuinalueiden määrittäminen
- Rakennuskulttuuri- ja ympäristöarvojen huomioiminen

Suunnittelualan kokonaisrakennus ja keskeisiä maankäyttökohteita.

2.5.2 Asuminen

Mahdolliset uudet asuinalueet selvitetään taajama-alueiden yhteydestä tai välittömästä läheisyydestä. Tavoitteena on mahdollistaa uusi asuinrakentaminen pienalovaltaisena keskustan täydennysrakentamiseen soveltuvilla alueilla ja taajaman ulkopuolisilla alueilla ja kerrostaloasumisena keskustan alueella.

2.5.3 Elinkeinoelämä

Riittävien tilavarausten osoittaminen teollisuuden, palvelujen ja työpaikkojen tarpeisiin. Arvioidaan nykyisten aluevarausten tarpeellisuus ja riittävyys ja muutetaan tarvittaessa paremmin tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi.

2.5.4 Palvelut

Yleiskaavalla osoitetaan nykyiset palvelualuevaraukset. Palvelujen kokonaisuuden uskotaan säilyvän pääosin nykyisenlaisena, mutta Juposärkän vanhan soramonttialueen soveltumista esim. palveluiden alueeksi tutkitaan.

2.5.5 Virkistys

Virkistysalueiden toiminnallisen rungon muodostavat urheilukenttä, uimala ja ulkoilureitit Lokkiharjulla. Rannanläheiset viheralueet mm. Haapajärven rannalla, ovat asuinalueiden kannalta merkittävä viihtyisyyttä lisäävä tekijä. Kaavalla turvataan virkistysalueiden riittävyys ja saavutettavuus, merkittäviä uusia virkistysalueita ei ole tarpeen osoittaa. UKK-vaellusreitti ja melontareitti on huomioitu yleiskaavassa. Virkistysalueiden yksityiskohtaisempi toiminnallisuus osoitetaan asemakaavalla.

2.5.6 Liikenne, tekninen huolto ja erityisalueet

Valtatie 6 ja rautatie ovat suunnittelualueen merkittävimmät liikenneväylät. Merkittäviä määriä uusia teitä ja katuja ei ole kaavaratkaisujen mukaan tarpeen rakentaa. Teknisen huollon tarvitsemat aluevaraukset ovat pääosin jo olemassa ja samoin on erityisalueiden osalta.

Liikenteeseen, tekniseen huoltoon ja erityisalueisiin kohdistuvia päätavoitteita ovat:

- Kokonaisuuden kehittäminen tukeutuen nykyiseen päätieverkoston ja kunnallistekniseen verkostoon.
- Ratkaisun etsiminen kulkuyhteyksien parantamiseksi keskustan ja Valtimojärven rannan välillä.

2.5.7 Suojelu ja ympäristöhoito

Suunnittelussa huomioidaan mm. alueella tehdyt rakennusinventoinnit ja luonto- ja maisemaselvitykset.

Luonto- ja maisemaselvityksessä on esitetty alueita, joille sijoittuu merkittäviä luontoarvoja. Tavoitteena on näiden luontoarvojen ja muun maankäytön yhteen sovittaminen. Mm. pohjavesivaroja ei tule vaarantaa yleiskaavan maankäyttöratkaisuilla.

3 YLEISKAAVARATKAISU JA SEN PERUSTELUT

3.1 YLEISPERUSTELUT

Yleiskaavan valmisteluaineisto perustuu suurimmaksi osaksi vuonna 2009 aloitetun kirkonkylän asemakaavatyön lähtötietoihin. Tietoja on täydennetty puuttuvilta osin kattamaan koko yleiskaavan suunnittelualue. Em. tietojen perusteella on laadittu taajaman maankäytöllistä kokonaisuutta ja kehittämiskohteita kuvaava kartta (kohta 2.5.1). Kaavaluonnos on laadittu lähtötiedot, kaavatyön tavoitteet ja maakuntakaava sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet huomioiden.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet huomioidaan yleiskaavassa mm. seuraavasti:

- Tukee taajaman kokonaisuuden eheyttämistä
- Yleiskaavaratkaisun mukainen uusi maankäyttö tukeutuu olevaan päätieverkoston ja kunnallistekniseen verkostoon
- Yleiskaavaratkaisu monipuolistaa alueen tonttitarjontaa
- Yleiskaavaratkaisu tukeutuu arvioon väestömäärän ja työpaikkojen kehityksestä
- Kaavassa on huomioitu viherverkostoon liittyvät aluevaraukset huomioiden seudulliset yhteystarpeet. Viheraluevarauksissa on huomioitu myös ekologisten yhteyksien säilyminen.
- Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennuskohteet ja luontokohteet on huomioitu kaavaratkaisuissa edistämällä niiden säilymistä
- Ympäristöllensä mahdollisesti haitalliset tekijät (mm. liikennemelu) on huomioitu ja tuotu kaavamerkinnöin tietoisuuteen, uusia alueita ei ole osoitettu melualueille
- Pohjavesialueen turvaamiseksi on osoitettu tarvittavat kaavamerkinnät ja -määräykset

Maakuntakaavan aluetta koskeva suunnittelumääräys ”*Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää yhteiskuntarakenteen eheyttämistä ja ottaa huomioon taajaman laajentumis- ja kehittämistarpeet, virkistys- ja vapaa-ajanverkostojen jatkuvuus sekä maisemarakenteen ja kulttuuriympäristön erityispiirteet. Maaseutuelinkeinojen kannalta hyvät peltoalueet tulee turvata muulta rakentamiselta.*” toteutuu pääosin esitetyissä yleiskaavaratkaisussa.

3.2 VAIHTOEHTOTARKASTELUT

Vaihtoehtotarkasteluissa pääpaino on ollut maankäytön keskeisimmissä kehittämiskohdeissa, joista laadittu kartta on kuvattu edellä kohdassa 2.5.1. Yleiskaava noudattelee keskustan osalta pääosin alueen nykyistä maankäyttöä. Hiekkalahden maankäyttö perustuu alueen ranta-asemakaavaan ja Ylä-Valtimontien pohjoispuolen alueelle on osoitettu olemassa olevaa maankäyttöä täydentävää kyläasumista. Vaihtoehtotarkasteluja ei nähty tarpeelliseksi näiden alueiden osalta. Sen sijaan vaihtoehtotarkastelua suoritettiin Pitkäniemen alueella, jossa on tutkittu mahdollista omarantaisten tai rannanläheisten pientalontonttien sijoittamista alueelle. Maastotarkastelun jälkeen todettiin, että alueen kaavoittaminen asuinkäyttöön samalla tiheydellä kuin asemakaava-alueella ei ole perusteltua maasto-olosuhteiden takia. Lisäksi alue on selvästi irrallaan muusta asemakaava-alueesta, joten sen asemakaavoittaminen olisi selvästi hajauttanut olevaa yhdyskuntarakennetta. Kirkonkylän puoleinen ranta on matalaa ja ruohikkoista ja siksi huonosti käyttöön otettavissa rantarakentamiseen. Maisema ja maasto-olosuhteet huomioiden päädyttiin ratkaisuun, jossa Pitkäniemen ja Kōlkänniemen alueelle osoitetaan olemassa

olevien asuinpaikkojen lisäksi seitsemän uutta pientalotonttia (AO ja AO-1), näistä kaksi omarantaista tonttia.

Keskustarakennetta täydentävää rakentamista, joka mahdollistaa myös kerrostalorakentamista on haettu luonnollisesti ydinkeskustan alueelta, palvelujen läheisyydestä. Asuinalueiden merkittäviin laajennuksiin ei myöskään ole suuria paineita, mutta helposti käyttöön otettavana, mahdollisena laajennusalueena on osoitettu alue Kankaalasta.

Keskustassa uusia rannanläheisiä asuinalueita on tarkasteltu Lokkiharjun alueelta, Urpialan rannasta ja myös vanhan koulun rantaa on suunniteltu käytettäväksi tähän tarkoitukseen. Uuden asuinalueen osoittaminen Lokkiharjulle, nykyiselle virkistysalueelle, on kunnallistekniikan kannalta haastava, lisäksi alue sijaitsee radan takana, joten kadunrakentaminen alueelle vaatisi mittavia tasoristeysjärjestelyjä. Kuitenkaan alueelle ei olisi mielekästä osoittaa enempää kuin 5-7 rivitalotyypistä asuntoa, joten alueen käyttöönoton kustannukset näin vähäisen rakentamisen vuoksi olisivat olleet kohtuuttomat. Myös maisemalliset näkökohdat ja alueen virkistyskäyttö puoltavat alueen jättämistä ennalleen, joten alueelle ei osoiteta yleiskaavassa uusia toimintoja.

Urpialan rannan osoittamista erillispientaloalueeksi rajoittaa alueella havaitut rantarinteen lähteet. Myös tällä alueella tien tekeminen Rantakadulta alas rantaan vaatisi mittavia pengerryksiä ja se pilaisi osittain maisemallisesti arvokasta rantarinnettä. Luonnosvaiheessa Urpialan alueelle osoitettiin pientalovaltaista lisärakentamista Rantakadun varrelle, nykyisen rivitalokorttelin jatkeeksi. Tästä vaihtoehdosta kuitenkin luovuttiin kunnanhallituksen päätöksellä 7.6.2012.

Vanhan koulun rantaa ei varsinaisesti muuteta nykyisestään (puisto). Yleiskaavassa on päädytty ratkaisuun, jossa Jukolankujan varren pientaloaluetta on laajennettu vanhan puukoulun kortteliin asti. Tämä mahdollistaa täydentävän asuinrakentamisen rantarinteseen ilman että rannan viheryhteys katkeaa.

Asemakaava-alueella sijaitsevat rakentamattomat pientaloalueet (mm. Kankaalan ja Mäkelän alueet) osoitetaan yleiskaavassa edelleen pientalovaltaisina asuinalueina.

Teollisuusalueiden osalta vaihtoehtotarkasteluissa päädyttiin muuttamaan radan itäpuolella Rannankylän alueella sijaitsevia asemakaavan mukaisia rakentamattomia teollisuusalueita. Yleiskaavassa on teollisuusaluetta osoitettu rautatiealueen varteen, jotta raijeliikenteen käyttöä voitaisiin hyödyntää paremmin kuljetuksissa. Juposärkän alueelle, radan ja valtatieväliin on osoitettu teollisuusaluetta asemakaavan mukaiselle rakentamattomalle pientaloalueelle, koska alue soveltuu liikennemelun ja radan läheisyyden takia huonosti asuinkäyttöön. Muut teollisuusalueet säilyvät yleiskaavassa nykyisen asemakaavan mukaisina.

3.3 KOKONAISRAKENNE

Yleiskaavalla osoitetaan suunnittelualueen nykyinen maankäyttö ja keskeiset kehittämiskohteet, kuten keskustarakennetta täydentävä asuinrakentaminen, asuinalueiden laajennukset ja kylämäisen täydennysrakentamisen alue. Käytännössä kaavassa osoitettu maankäyttö tukee alueen nykyistä rakennetta eivätkä sen ratkaisut edellytä esimerkiksi kunnallistekniikan merkittävää uudisrakentamista. Asemakaavoitettavan alueen rajaus laajenee nykyisestä. Alueen eteläosassa Keskustien ja valtatievälinen alue ja pohjoisosassa Autiolammen pohjoispuolen alue Ylä-Valtimontiehen asti osoitetaan asemakaavoitettavaksi alueeksi.

3.3.1 Asuinalueet

Asuinalueiden osalta suunnittelualue jakautuu kolmeen toisistaan poikkeavaan alueeseen. Ensimmäinen on asemakaavoitettavalla alueella olevat asuinalueet, jotka sijaitsevat pääosin radan ja valtatie lounaispuolella. Toinen alue on suunnittelualan pohjoisosassa sijaitsevat Hiekkalahden alue ja Ylä-Valtimontien pohjoispuolen alue. Nämä maaseutumaiset alueet on osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaiseksi kyläalueeksi (AT). Kolmas asuinaluetyyppi on taajaman eteläpuoliset maaseutumaiset alueet, Haapajärven rantaan rajoittuva Kauppilan alue, radan ja valtatie välinen Juposärkän alue ja radan itäpuolinen Rannankylän ja Pitkäniemen alue.

Keskustan alueella on osoitettu olemassa olevat asuinalueet ja niitä täydentävät asuinalueiden laajennusalueet. Autiolammen pohjoispuolen vanha pientaloalue sisältyy asemakaavoitettavaan alueeseen pientalovaltaisena asuinalueena ja lammen itärannan lomarakennukset loma-asuntoalueena. Kerrostalojen rakentaminen on mahdollistettu osoittamalla kerrostalovaltaisia asuinalueita keskustan palvelujen yhteyteen.

3.3.2 Työpaikka- ja teollisuusalueet

Työpaikka-alueet tarkoittavat käytännössä nykyisen asemakaava-alueen rakennettuja ja rakentamattomia teollisuusalueita. Nämä ovat sijoittuneet logistisesti melko hyvin taajaman pohjois- ja eteläosiin, valtatie ja radan läheisyyteen.

Lähtökohtana esitettyjen teollisuusaluevarausten osalta on nykyisten toimijoiden toimintamahdollisuuksien turvaaminen nykyisillä alueilla ja kohtuullisen helposti käyttöön otettava tonttimaavaranto tulevia hankkeita varten.

3.3.3 Julkisten palvelujen ja hallinnon alueet

Alueet sijoittuvat keskustaan ja pitävät sisällään nykyiset koulujen, terveyskeskuksen, kuntalaisten talon, kirkon alueet sekä Metsäkone- ja maaseutuopetuskeskuksen alueen. Uutena aluevarauksena osoitetaan ns. kivikoulun alue, jolle on tarkoitus rakentaa vanhusten palvelutalo.

3.3.4 Keskustatoiminnot ja palvelujen alueet

Taajaman ydinkeskusta on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi ja se pitää sisällään pääosan nykyisistä kaupan ja palveluiden alueista sekä keskustan asumisesta. Yksittäiset olemassa olevat ja mahdollisesti tulevaisuudessa käyttöön otettavat palvelujen alueet on osoitettu keskustassa palvelujen alueina.

3.3.5 Virkistys- ja suojaviheralueet

Suunnittelualan olemassa olevat virkistysalueet sijoittuvat suurimmaksi osaksi Valtimojärven ja Haapajärven rannoille, asuinalueiden yhteyteen. Keskustan viheralueet muodostavat kokonaisuuksia, joilla on osittain jo virkistystoimintoja kuten kuntopolkuja ja valaistuja latuja. Asemakaavalla yksilöidään tarkemmin yleiskaavassa osoitettujen virkistysalueiden toiminnallisuutta. Valtatie varressa olevat nykyisten asemakaavojen mukaiset puistoalueet on yleiskaavassa osoitettu paremmin niiden käyttötarkoitusta kuvaavina suojaviheralueina.

3.3.6 Kylä- ja rantarakentaminen

Ylä-Valtimontien pohjoispuolella ja Hiekkalahden alueella on osoitettu maatalousvaltaisen alueen maatilain talouskeskukset ja olemassa olevat asuinpaikat. Alueille osoitettu uudisasutus tukeutuu olemassa olevaan tiestöön ja Ylä-Valtimontien varrelle osoitetut rakennuspaikat on mahdollista liittää olemassa olevaan vesijohtoverkkoon. Uusia asuinrakennuspaikkoja on em. alueilla kaikkiaan 11, joista Hiekkalahden 6 tonttia ovat alueen ranta-asetuksen mukaisia. Ranta-asetuksen mukaiset loma-asuntoalueet, joissa 7 rakennuspaikkaa ja niistä 5 rakentamatonta, on myös osoitettu yleiskaavassa.

Rannankylän Pitkäniemelle osoitetut erillispientalojen rakennuspaikat (AO, AO-1) sijaitsevat rantavyöhykkeellä. Uudet rakennuspaikat sijaitsevat kunnan omistamilla tiloilla Lampela RN:o 4:41 ja Koivula RN:o 34:17. Tiloilla on yhteensä kaava-alueella rantaviivaa 1,75 km, josta muunnettua rantaviivaa 1,4 km. Rantavyöhykkeen rakennuspaikkoja on em. tiloilla yhteensä 8, näin ollen tehokkuudeksi saadaan 5,7 rak.paikkaa / muunnettu rantaviivakilometri. Mitoitusta voidaan pitää kohtuullisena, kun on kysymys taajaman lähellä olevasta alueesta ja lisäksi vain kaksi rakennuspaikosta on omarantaisia. Pitkäniemessä tiloille Kesäranta RN:o 99:1 ja Rantaniemi RN:o 99:2 on osoitettu olemassa olevat, omarantaiset erillispientalojen rakennuspaikat (2 kpl). Tilojen alueilla on muunnettua rantaviivaa 0,4 km, tehokkuudeksi saadaan tällöin 5 rak.paikkaa / muunnettu rantaviivakilometri. Suunnittelun alueen eteläosaan Haapajärven rannalle on myös osoitettu 3 erillispientalon rakennuspaikkaa tilojen Vilhola RN:o 27:11, Kauppila RN:o 27:14 ja Koivuranta RN:o 24:15 alueille, joista 2 on rakentamatonta. Tila Kauppila on kantatila ja rantaviivaa tilojen alueella on yhteensä 0,7 km, josta muunnettua rantaviivaa 0,5 km. Tehokkuudeksi saadaan 6 rak.paikkaa / muunnettu rantaviivakilometri.

Asemakaavoitettavan alueen ja kyläalueen ulkopuolisten ranta-alueiden osalta yleiskaava on laadittu MRL 72.1 §:n ja 73 §:n vaatimukset täyttävällä tavalla. Rakennusluvut näille alueille osoitetuille rantaan rajoittuville rakennuspaikoille voidaan myöntää suoraan yleiskaavan pohjalta.

3.3.7 Liikenne

Yleiskaava ei edellytä uusia merkittäviä liikenneväyliä, sillä uusi maankäyttö tukeutuu pitkälti olemassa olevaan liikenneverkkoon. Uusi pääsytie on osoitettu Ylä-Valtimontien pohjoispuolen uusille asuinpaikoille, samoin kuin Hiekkalahden rantakaava-alueen erillispientalojen asuinalueelle. Juposärkän palvelualueelle on merkitty uusi tieyhteystarve vt 6:n ja Keskuskadun välille, tämä edellyttää palvelualueen rakentamista.

Keskustie nykyisen asemakaava-alueen rajalta valtatie risteykseen osoitetaan katuna maankäyttö- ja rakennuslain 83.4 §:n mukaisesti.

Moottorikelkkojen liikkumista tankkauspisteinä toimivalle ABC-asemalle on tarkasteltu kahden vaihtoehdoisen reitin avulla. Reitti A kulkee Valtimojärveltä Autiolammen kautta ratapihan yli Ratakadun ja valtatie risteykseen, josta valtatie alitus tapahtuisi mahdollisesti rakennettavan alikulkutunnelin kautta huoltamolle. Reitti B kulkee Verkkoniemen rannasta mahdollisen radan alittavan uuden tunnelin kautta ja jatkuisi valtatie ja radan välissä, loppuosassa kevyenliikenteen väylää pitkin Ratakadun ja valtatie risteykseen ja siitä tunnelin kautta huoltamolle.

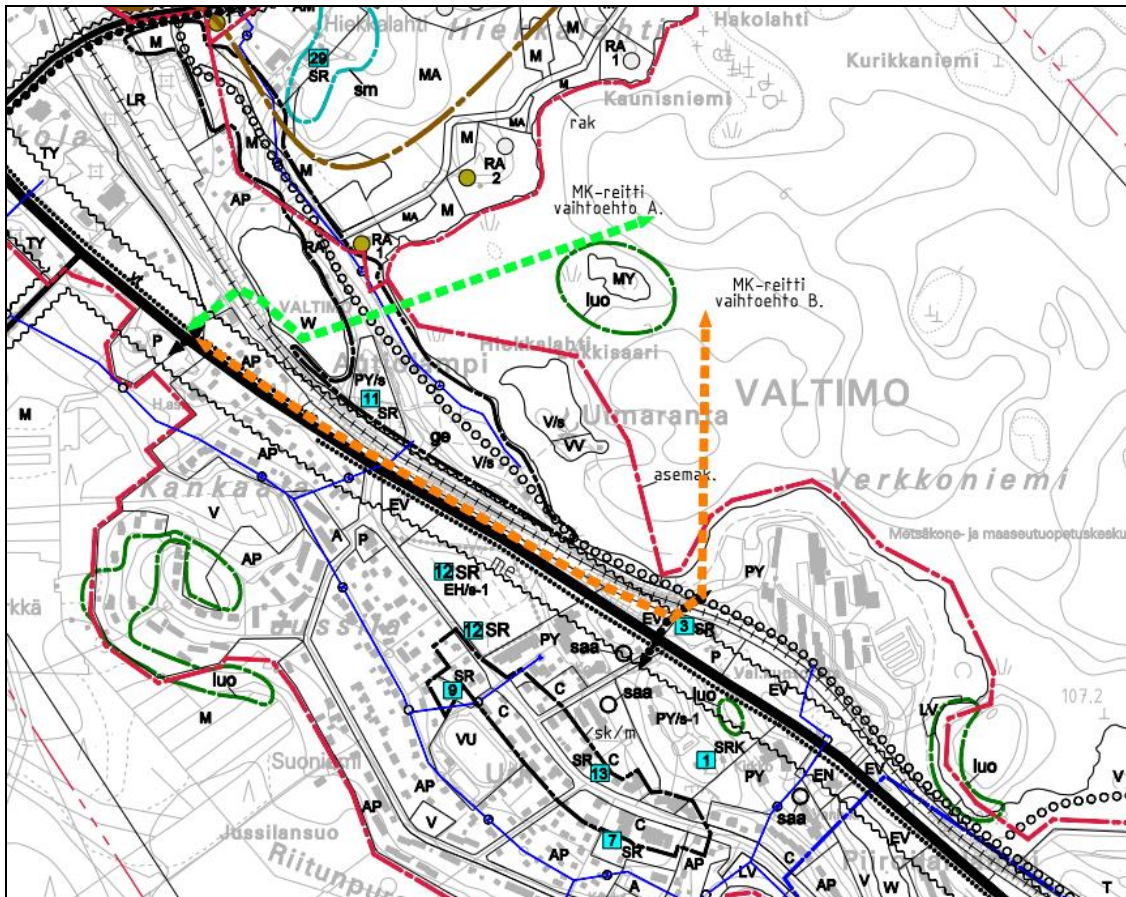
Reitissä A liikenneturvallisuuden kannalta huono puoli on rautatien ylitys, joka on kuitenkin mahdollista tehdä radanpitäjän luvalla viiden vuoden määräaikaisena lupana. Li-

kennöinti edellyttää myös liikkumista jonkin matkaa kevyenliikenteen väylällä Ratakadun varrella. Valtatien alitus tapahtuu kevyenliikenteen tunnelin kautta.

Reitissä B rata ja valtatie alitetaan tunneleiden kautta, mutta reitti radan alittavalta tunnelilta Ratakadun ja valtatieen risteykseen kulkee loppumatkasta noin 200 metriä kevyenliikenteen väylällä, mikä ei ole liikenneturvallisuuden kannalta hyvä vaihtoehto.

Näiden vaihtoehtojen lisäksi voisi olla mahdollista kiertää huoltoasemalle taajaman pohjoispuolelta, kaava-alueen ulkopuolelta esim. Lippolan alueelta, mutta sielläkin on rata ja valtatie ylitettävänä. Moottorikelkkareittiä Valtimojärveltä huoltoasemalle ei ratkaista vielä tämän yleiskaavatyön yhteydessä.

Moottorikelkkojen vaihtoehtoiset reitit Valtimojärveltä huoltoasemalle.

3.4 MAANKÄYTÖLLISET ALUEVARAUKSET

Yleiskaavaratkaisussa on osoitettu uusien rakentamisalueiden maankäyttö yleispiirteisesti yleiskaavan tarkkuusvaatimukset huomioiden. Yleiskaavaa yksityiskohtaisemmat aluevarausten toteuttamiskäytöt (yleiskaavassa määriteltujen asemakaavoitettavien alueiden osalta) ratkaistaan asemakaavoitusvaiheessa. Ranta-asemakaava-alueella rakentamista ohjaa voimassa oleva ranta-asemakaava.

3.4.1 Asuinalueet

Osayleiskaavassa on käytetty seuraavia asuinalueita koskevia aluevarausmerkintöjä.

Kerrostalovaltainen asuinalue (A).

Merkinnällä on osoitettu keskustan asemakaavoitettavan alueen kerrostalorakentamiseen soveltuvat alueet.

Pientalovaltainen asuntoalue (AP).

Merkinnällä on osoitettu asemakaavoitettavan alueen pientalovaltaiset asuinalueet ja siihen soveltuvat täydennysalueet, joita on mm. Lukkarinkujan varrella, Puutarhakadun päässä, Jukolankujan päässä ja Rantakadun varrella. Määräys mahdollistaa erillispientalojen lisäksi myös rivi- ja kytkettyjen asuinrakennusten rakentamisen.

Erillispientalojen asuntoalue (AO).

Kullekin osayleiskaavassa osoitetulle asemakaava-alueen ulkopuoliselle rakennuspaikalle saa sijoittaa yhden enintään kaksikerroksisen asuinrakennuksen ja tarvittavia varasto-, huolto- tms. rakennuksia. Taajama-alueen ulkopuolella uuden rakennuspaikan pinta-alan on oltava vähintään 3000 m² ja kokonaisrakennusoikeus on 500 k-m².

Tällä kaavamerkinnällä on osoitettu taajamarakenteiden ulkopuoliset yksittäiset omakotitalojen rakennuspaikat.

Erillispientalojen asuntoalue, jolla sallitaan asumiseen liittyvä yritystoiminta (AO-1).

Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen ja näihin kytkeytyvien yritystilojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen. lisäksi yhden erillisen saunan, tarvittavia talousrakennuksia ja yritystiloja siten, että rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 600 m². Asuintilojen kokonaisrakennusoikeus on enintään 400 k-m² ja yritystilojen kokonaisrakennusoikeus on enintään 200 k-m². Uuden rakennuspaikan pinta-alan on oltava vähintään 3000 m².

Merkinnällä on osoitettu Rannantien varrella Pitkäniemen alueella oleva nykyinen ja uusi rakennuspaikka.

Maatilojen talouskeskusten alue (AM).

Alue varataan maatilojen talousrakennuksille. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevaa rakentamista asuin-, tuotanto- ja talousrakennuksineen. Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi enintään kaksikerroksista asuinrakennusta. Rakennuspaikan rakennusoikeus on enintään

Yleiskaavassa AM -merkinnällä on osoitettu olevat maatilakeskukset.

Loma-asuntoalue (RA).

Alue varataan loma-asuntojen rakennuspaikoille. Rakennuspaikan vähimmäiskoko on 3000 m² ja rakennusten yhteenlaskettu kerrosala enintään 180 m².

Yleiskaavassa on merkitty Hiekkalahden ranta-asemakaavan mukaiset loma-asuntojen rakennuspaikat. Rakentamista ohjataan tarkemmin ranta-asemakaavalla.

Kyläalue, AT

Yleiskaavassa on MRL 44 §:n mukaisena kyläalueena on rajattu Hiekkalahden alue rantavyöhykettä lukuun ottamatta sekä Ylä-Valtimontien pohjoispuolen alue. Tälle kyläalueelle rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan pohjalta.

3.4.2 Palvelu- ja teollisuusalueet

Yleiskaavassa on käytetty seuraavia palveluihin, työpaikka- ja teollisuusalueisiin liittyviä kaavamerkintöjä.

Palvelujen alue (P ja P/res)

Palvelualueiksi on merkitty asemakaava-alueen kolme kohdetta. Juposärkän vanhojen soraomonttujen maisemoiminen ja ottaminen hyötykäyttöön ainakin osittain, parantaisi keskustan ympäristön ilmettä ja toisi mahdollisuuden sijoittaa esim. liikenteellisiä ja/tai kaupallisia palveluja näkyvälle paikalle valtatie varteen. Tätä kautta olisi mahdollista toteuttaa myös uusi sisääntulotie keskustaan ja vähentää kaksi vanhaa liittymää pois (Keskustie ja Juposärkantie).

Julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY).

Osayleiskaavassa osoitettuja julkisten palvelujen ja hallinnon alueita ovat: Keskustan koulujen, seurakunnan, kirkkojen, vanhan viljamakasiinin, Sampolan ja Metsäkone- ja maaseutuopetuskeskuksen alue sekä uutena vanhan kivikoulun alue.

Teollisuus- ja varastoalue (T).

Teollisuusalueeksi on osoitettu Rannantien varrella, rautatien itäpuolella olevia alueita.

Teollisuusalue, jolle ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY).

Merkinnällä on osoitettu taajaman pohjoisosassa olevat, suurimmaksi osaksi käytössä olevat teollisuusalueet sekä rautatien ja valtatie välissä Juposärkän alueella olevia, pääosin rakentamattomia teollisuusalueita. Aluevarausten toteutuksessa tulee kiinnittää erityishuomiota toiminnan soveltumiseen ympäristöönsä, mm. pohjavesialueella sijaitsevilla teollisuusalueilla on pohjaveden laatua tai määrää vaarantavat toimenpiteet kielletty.

3.4.3 Virkistys- ja vesialueet

Yleiskaavassa on käytetty seuraavia virkistysaluemerkintöjä.

Virkistysalue (V)

Merkinnällä on osoitettu taajaman keskeiset ja eri maankäyttömuotoja jakavat virkistysalueet. Virkistysalueiden tarkempi toiminnallisuus määritellään asemakaavassa.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU).

Keskustan urheilukentän alue on osoitettu tällä merkinnällä.

Retkeily- ja ulkoilualue (VR).

Merkinnällä on osoitettu Kurikkaniemen ranta-alueita Hiekkalahden ranta-asemakaava-alueelta.

Uimaranta-alue (VV).

Merkinnällä on osoitettu Lökkisaassa oleva uimala.

Vesialue (W)

Merkinnällä osoitetaan sellaiset alueet, jotka on tarkoitettu säilytettäväksi vesialueina. Yleiskaavassa tällä merkinnällä on osoitettu Valtimojärven osa, Haapajärven kylänlahden pohjoispää ja keskustan lammet.

3.4.4 Luontokohteet

Luontoarvot on yleiskaavassa huomioitu rakentamisalueiden kohdistamisessa sekä osoittamalla todetut luontoarvot erityyppisin kaavamerkinnöin. Yleiskaavassa on luonto- ja maisema-arvoista riippuen käytetty seuraavanlaisia kaavamerkintöjä:

Luontovyöhyke (luo).

Tällä katkoviiva-rajauksella on likimääräisesti osoitettu paikallisesti arvokkaat luontokohteet. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen luonnonvaroja vaaranneta tai heikennetä.

Luo -merkinnällä on yleiskaavassa osoitettu seuraavat kohteet (ks. kohdekuvaukset kohdissa 1.4 Luontoselvitys, 1.5 Kaava-alueen linnusto ja 1.6 Liito-oravaselvitys):

- Liito-oravan reviiri Jussilan alueella
- Haapajärven itärannan (Urpialan) lähteet
- Kirkon pohjoispuolen vähäpuustoinen suo (saraneva)
- Juposärkällä, radan varressa lähteen alueen lehto
- Uhanalaisten kasvien esiintymä valtatie länsipuolella Juposärkän alueella (sukeanoidanlukko ja ahonoidanlukko)
- Linnuston kannalta arvokkaat alueet, Lökkisaaren pohjoispuolinen saari ja Kõlkänlahden pohjukka

Maakunnallisesti ja paikallisesti arvokas harjualue (ge)

Tällä katkoviivarajauksella on likimääräisesti osoitettu maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat harjualueet. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa on kiinnitettävä huomiota, ettei alueen luonnonarvoja vaaranneta tai heikennetä. Aluerajaus käsittää Lökkiharjun alueen Ylä-Valtimontiehen saakka.

3.4.5 Kulttuuriarvot, rakennussuojelu- ja muinaismuistokohteet

Rakennetun ympäristön kannalta kaavassa on tuotu esille kohdassa 1.3.4 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset luetellut kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennuskohteet.

Suojeltava kohde (SR, kohdenumero viittaa kaavaselostukseen) ja Kirkkolain 14 luvun 5 §:n nojalla suojeltu kirkollinen rakennus (SRK, ev.lut. kirkko)

Kulttuurihistoriallisesti, rakennushistoriallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä.

Kaavamääräys SR:

Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n nojalla määrätään, että alueella olevia rakennuksia ei saa purkaa eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne turmeltuu. Lupaa edellyttävistä toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

Kaavamääräys SRK:

Korjaus- ja muutostöissä on kuultava Museovirastoa.

SR – kohdemerkinnällä osoitettujen kohteiden luettelo on edellä kohdassa 1.3.4 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset.

Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös (SM) ja muinaismuistoalue (sm)

Kiinteän muinaisjäännöksen kohdemerkinnällä on merkitty **Kylänlahden Kalmanniemmen** historiallisen ajan hautapaikka jonka rajausta ei ole tarkoin selvitetty.

Kaavamääräys:

Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä museovirastoon lausuntoa varten. Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää Museovirastosta.

Hiekkalahden asuinpaikka on kiinteä muinaisjäännös, joka on merkitty muinaismuistoalueena.

Kaavamääräys:

Alueella sijaitsee muinaismuistolain (295/63) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä lausuntoa varten Museovirastoon. Katkoviivalla rajattu alue on likimääräisempi kuin varsinainen aluevaraus.

Alue, jolla ympäristö säilytetään (/s)

Merkinnällä on osoitettu vahan kivikoulun ja Urpialan talon pihapiirit sekä Lokkiharju ja Lokkisaari sekä Urpialanrinne Haapajärven rannassa. Merkinnät perustuvat luonto- ja maisemaselvitykseen.

Kaavamääräys:

Alue, jolla kulttuurihistoriallisen miljöön ja/tai luonnonympäristön tai maiseman erityisarvot tulee säilyttää.

Alue, jolla ympäristö säilytetään (/s-1)

Merkinnällä on osoitettu evankelisluterilaisen kirkon alue ja hautausmaa.

Kaavamääräys:

Alueella sijaitsee kirkkolain 14. luvun 5 §:n nojalla suojeltuja kirkollisia rakennuksia ja rakenteita, alueen ominaispiirteet tulee säilyttää.

Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (sk/m)

Merkinnällä on rajattu taajama- /kyläkuvallisesti arvokas ja historiallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Merkittävä osa tätä kirkonkylämiljöötä on Keskuskadun varren rakennusten muodostama kokonaisuus, joka on hyvin säilynyttä 1900-luvun puolivälin liikekeskustaa.

Kaavamääräys:

Kulttuuriympäristön ja -kohteiden tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa sekä alueen maankäytön tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriarvojen säilyminen. Rakentamiseen osoitetuilla alueilla uusien rakennusten ja rakenteiden tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja värityksen puolesta kulttuuriympäristöön. Ne tulee sijoittaa kulttuuriympäristön ehdoilla, sitä täydentäen. Pihapuina ja puukujissa tulee suosia ympäristössä olevia perinteisiä lajeja. Kulttuuriympäristöä koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydetty museoviranomaisen lausunto.

3.4.6

Maa- ja metsätalousalueet

Yleiskaavassa maa- ja metsätalousalueet on jaoteltu nykyisen käyttötarkoituksensa mukaan joko pelto- tai metsäalueisiin. Mikäli alueilla on merkitystä ulkoilun kannalta tai alueilla on maisemallisia tai ympäristöarvoja, on ne tuotu kaavamerkintöjen sisällöissä esille. Yleiskaavassa on ympäristölliset ym. seikat huomioiden osoitettu kaavamääräyksiltään erityyppisiä maa- ja metsätalousalueita seuraavasti:

Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)

Alue on tarkoitettu pääsääntöisesti maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n perusteella määrätään, että rantavyöhykkeellä (enintään 200 m syvyinen vyöhyke rantaviivasta mitaten maastolliset olosuhteet huomioiden) saa rakentaa vain maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia, ei asuin- eikä lomarakennuksia. Tällä merkinnällä on osoitettu ne osayleiskaava-alueen maa- ja metsätalousalueet, joilla ei ole todettu erityisiä luonto- tai maisema-arvoja. Haja-asutusluonteinen rakentaminen voi olla alueella mahdollista, mutta se edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaista suunnittelutarveratkaisua.

Maatalousvaltainen alue (MT)

Tällä merkinnällä on osoitettu kaava-alueen viljelyalueet. Alue on tarkoitettu pääsääntöisesti maatalouden harjoittamiseen. Maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n perusteella määrätään, että rantavyöhykkeellä (enintään 200 m syvyinen vyöhyke rantaviivasta mitaten maastolliset olosuhteet huomioiden) saa rakentaa vain maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia, ei asuin- eikä lomarakennuksia.

Maisemallisesti arvokas peltoalue (MA)

Merkinnällä on osoitettu Hiekkalahden alueen rantaan viettävät rinnerpellot ja Ylä-Valtimontien pohjoispuolen viljelyalueet sekä alueen eteläosassa Valtalan ja Kauppilan

peltoalueet Keskustien ja Haapajärven välissä. Alueet on tarkoitettu pääasiassa maatalouden harjoittamiseen. Tällä merkinnällä osoitetut avoimet viljelymaisemat muodostavat arvokkaan kulttuurimaiseman rungon. Rantavyöhykkeellä (enintään 200 metrin syvyinen vyöhyke rantaviivasta mitaten maastolliset olosuhteet huomioiden) saa rakentaa vain maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia, ei asuin- eikä lomarakennuksia. Kaavasuositus: Peltojen avoimien säilyttämisen tukeminen ja mahdolliset ympäristönhoitotoimenpiteet ovat erityisesti näillä alueilla perusteltuja.

Metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY)

Merkinnällä on osoitettu alue Hiekkalahdessa, ennen Kurikkaniemeä oleva luodekaakkosuuntainen harjanne, joka on ranta-asemakaavan luontoselvityksen mukaan vanha metsälaidunalue. Myös Valtimojärven, Lökkisaaren pohjoispuolella oleva saari, on osoitettu tällä merkinnällä. Alue on tarkoitettu pääasiassa metsätalouden harjoittamiseen. Metsätalouden harjoittamisessa tulee ottaa huomioon alueen luontoarvojen säilyminen. Maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n perusteella määrätään, että maisemaa ja ympäristöä muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitettua maisematyölupaa.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU)

Merkinnällä on osoitettu osa Keskustien ja valtatie välisestä alueesta, jolla on vanhoja sorakuoppia. Maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n perusteella määrätään, että alueelle saa rakentaa vain maa- ja metsätaloutta sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia, ei asuin- eikä lomarakennuksia.

3.4.7 Erityisalueet

Erityisaluevaraukset liittyvät yhdyskuntateknisen huollon tai muiden erityisten maankäyttötoimintojen tarpeisiin. Nykytilanteeseen nähden uusia aluevarauksia näille toiminoille ei ole osoitettu.

Yleiskaavassa on käytetty seuraavia aluevarauksia.

Yhdyskuntateknisen huollon alue (ET)

Aluevarauksella on osoitettu vedenottamo, entisen jätevedenpuhdistamon alue sekä Likolahden rannalla oleva siirtoviemärin tasausaltaan tontti..

Energiahuollon alue (EN)

Aluevaraus on osoitettu Piirilänlammen pohjoispäässä sijaitsevalle lämpölaitoksen tontille.

Suojaviheralue (EV)

Suojaviheralueina on osoitettu valtatie ja rautatie viereiset viheralueet, joille ei ole tarpeen osoittaa muuta virkistyskäyttöä.

Hautausmaa-alue (EH)

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (pv)

Pohjavesialueella on kielletty pohjaveden laatua tai määrää vaarantavat toimenpiteet. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Merkinnällä on osoitettu Juposärkän pohjavesialue.

3.4.8 Liikenne

Yleiskaavassa on huomioitu oleva päätieverkosto, tärkeimmät katualueet ja pääsytietyt sekä rautatiealue ja vesiliikenteen aluevaraukset, joita ovat alueen venevalkamat. Lisäksi on osoitettu tieyhteystarve valtatie ja Keskuskadun välille, Juposärkän halki. Myös kevyenliikenteen olemassa olevat väylät ja uudet yhteystarpeet on osoitettu kaavassa.

Rautatieliikenteen alue (LR)

Aluetta koskeva määräys: Rautatieliikenteestä ympäröivälle maankäytölle mahdollisesti aiheutuvat häiriöt (kuten melu ja värinä) tulee ottaa huomioon yleiskaavaa yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa ja toteutuksessa.

Vesiliikenteen alue (LV)

Aluevarauksella on osoitettu olevat ja suunnitellut venevalkamat.

Tieliikenteen aiheuttama teoreettinen päivämelualue (me)

Yleiskaavakartalle on rajattu valtatieliikenteen aiheuttama teoreettinen melualue (päivämelu > 55 dB) Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurvastuualueen mukaan. Melualueelle sijoittuvien alueiden yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida valtioneuvoston antamat ulko- ja sisämelua koskevat ohjeet.

Kevyen liikenteen yhteystarve

Nuolimerkintä osoittaa kevyen liikenteen yhteystarpeen Sepänkadun päästä vt 6:n ja rautatien ali Verkkoniemeen ja Lokkiharjun virkistysalueelle, palvelualueen (nyk. ABC-huoltamo) yhteystarpeen vt 6:n ali kevyen liikenteen väylälle sekä vt 6 varren jatko-yhteyden välillä Valtimo-Marjokangas ja pt 15041 (Keskustie) eteläpää vt 6:n risteys. Lisäksi kaavaan on merkitty kevyen liikenteen yhteystarve Ylä-Valtimontielle Hiekkalahden kyläalueen ja taajaman välille.

Alueen tulevasta maankäytöstä riippuva mahdollinen katu / pääsytie

Juposärkälle osoitetulle palvelualueelle on osoitettu mahdollinen uusi katu vt 6:n ja Keskuskadun välille. Mikäli palvelualue rakentuu, edellyttää se uutta liittymää vt 6:lle ja silloin olisi mahdollista ohjata liikenne sitä kautta keskustaan. Tällöin tulee tarkemman suunnittelun yhteydessä harkita Juposärkätien ja Keskustien liittymien tarpeellisuus valtatielle.

Kevyen liikenteen reitti

Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat kevyenliikenteen väylät aivan ydinkeskustaa lukuun ottamatta.

3.4.9 Muut merkinnät ja aluevaraukset

Melontareitti

Kylänlahden päästä Haapajärvelle suuntautuva melontareitti.

Vesijohto- ja sähkölinjat

Kaavassa on osoitettu alueen merkittävät sähkölinjat ja asemakaava-alueen ulkopuolinen vesijohtoverkosto.

Sijainniltaan likimääräinen ja ohjeellinen ulkoilureitti

Lokkiharjun ulkoilureitti (UKK-reitti) ja Pitkäniemen latu.

Alue, jonka maankäytön ohjaamista varten tulee laatia asemakaava (asemak)

Aluerajaus noudattelee pääosin nykyistä asemakaavoitettua aluetta, laajennuksena Autiolammen pohjoispään vanha asuin- ja loma-asuntoalue Ylä-Valtimontiehen saakka sekä Keskustien varsi valtatiehen saakka.

Ranta-asemakaava-alue (rak)

Aluerajaus osoittaa Hiekkalahden ranta-asemakaava-alueen.

Puhdistettava / kunnostettava maa-alue (saa)

Alueen maaperän pilaantuneisuus on tutkittava, tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamiseen ryhtymistä.

Aluerajauksin on merkitty PIMA-kohteista vanha kaatopaikka Sepänkadulla sekä Valtimon vanhainkodin öljyvahinkoalue. Aluerajaukset ovat viitteellisiä, tiedot Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta.

3.5 OSAYLEISKAAVAN YLEISET MÄÄRÄYKSET

3.5.1 Rakentaminen

Yleiskaavassa rajatulla asemakaavoitettavalla alueella rakentamisen toteuttaminen edellyttää asemakaavaa. Ranta-asemakaava-alueella rakentamista ohjaa voimassa oleva ranta-asemakaava.

Yleiskaavaan rajatun asemakaavoitettavan alueen ulkopuoliset alueet lukuun ottamatta kyläaluetta (AT), ranta-asemakaava-aluetta (rak) ja muita ranta-alueita, ovat kokonaisuudessaan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 16.1 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta, joille rakennusluvan myöntäminen edellyttää MRL 137 §:n mukaista suunnittelutarveratkaisua. Ranta-alueiden osalta yleiskaava on laadittu MRL 72.1 §:n ja 73 §:n vaatimukset täyttävällä tavalla. Rakennusluvut näille rakennuspaikoille voidaan myöntää suoraan yleiskaavan pohjalta.

Tieyhteydet yleiskaavan mukaisille uusille rakennuspaikoille tulee ensisijaisesti järjestää olevia liittymiä hyödyntäen. Ennen rakennusluvan myöntämistä on uusille maanteihin tukeutuville rakennuspaikoille haettava tienpitoviranomaiselta liittymälupa tai liittymän käyttötarkoituksen muutoslupa.

Alin hyväksyttävä rakentamiskorkeus on Valtimojärven rannalla +108,5 ja Haapajärven rannalla +105,9 N60-korkeusjärjestelmässä. Alimmalla hyväksyttävällä rakentamiskorkeudella tarkoitetaan sitä korkeutta, jolle vesi voi nousta ilman, että se vahingoittaa rakennusta. Alimpaan rakentamiskorkeuteen on lisättävä aaltoiluvара, joka määritellään kunkin rakennuspaikan rantaolosuhteiden mukaan.

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei yleiskaavassa ole toisin määrätty. Rakentamiseen osoitettujen alueiden rajoista voidaan yleiskaavaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa poiketa yleiskaavan yleispiirteisyyden ja pohjakartan tarkkuusvaatimusten puitteissa.

Alueella sijaitsevien rakennusten ja muiden sähköä käyttävien laitteiden sähköistystä varten on maankäytössä varattava tilaa sähköjohtojen ja muuntamoiden rakentamiselle ja ylläpidolle.

3.5.2 Maiseman huomioiminen

Rantaviiva tulee pyrkiä säilyttämään luonnontilaisena. Rantaviivan muuttaminen edellyttää toimenpiteelle asianmukaisen luvan hankkimista. Ranta-alueiden hoidossa tulee kiinnittää erityishuomiota maisema- ja luontoarvojen säilyttämiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n nojalla määrätään, että osayleiskaavaan rajatuilla maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) tai ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) metsänhoitosuosituksen vastaisia hakkuutoimenpiteitä tai maisemaa muuttavia toimenpiteitä ei saa suorittaa ilman maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitettua maisematyölupaa.

3.5.3 Jätevesien ja jätteiden käsittely

Viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla jätevedet tulee käsitellä talousjätevesiasetuksen 542/2003 mukaisesti. Jätteiden käsittelyssä ja keräyksessä noudatetaan kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä. Jätteiden ja jätevesien käsittelyssä tulee olla asianmukaisiin selvityksiin perustuva suunnitelma, joka liitetään rakennuslupahakemukseen.

4 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

4.1 YLEISTÄ

Yleiskaavan toteuttaminen ei aiheuta merkittäviä muutoksia suunnittelualan maankäytössä ja luonnonympäristössä. Toteutettaessa hallittua yleiskaavaa rakentamisen vaikutuksia voidaan arvioida paremmin ja haitallisia vaikutuksia vähentää, kuin tilanteessa, jossa rakentaminen tapahtuu ilman ympäristöolosuhteita huomioonottavaa kokonais-suunnitelmaa.

Kaavoitusta varten tehdyn luontoselvityksen pohjalta rakentaminen ja muu maankäyttö pyritään yleiskaavalla ja yleiskaavaa toteuttavilla asemakaavoilla järjestämään siten, että luonnonympäristöön kohdistuvat haitat ja muutokset jäisivät mahdollisimman vähäisiksi. Yleiseen virkistyskäyttöön osoitettujen alueiden määrää ja sijainti takaa sen, että taa-jaman asukkailla on hyvät mahdollisuudet ulkoiluun ja virkistäytymiseen asuinalueensa lähetyvillä.

Rakentamisen aiheuttamat ympäristömuutokset jäävät vähäisimmiksi, kun rakentaminen keskitetään jo rakennetun ympäristön yhteyteen tai läheisyyteen. Sijoittamalla rakentaminen alueille, jotka jo ovat rakennetun kunnallistekniikan ulottuvilla, haitalliset vaikutukset esim. luonnonympäristöön jäävät vähäisemmiksi kuin rakennettaessa huonosti saavutettaville ja rakentamattomina säilyneille alueille.

4.2 MAANKÄYTÖLLISET VAIKUTUKSET

4.2.1 Kokonaisrakenne

Yleiskaavan merkittävimmät vaikutukset suunnittelualan kokonaisrakenteeseen ovat seuraavat:

- Yleiskaava määrittelee taajaman maankäytön niin, että se tukee keskustan kehittymistä ja yhdyskuntarakenteen eheytymistä.
- Uudet asuinalueet monipuolistavat Valtimon asuinpaikkatarjontaa
- Taajamarakenteessa tulee säilymään kattava viheralueverkosto
- Asemakaavoitettava alue laajenee taajaman eteläosassa Keskustien molemmin puolin ja Autiolammen pohjoispuolen asutusalueelle.

4.2.2 Rakentaminen / taajama / haja-asutus

Yleiskaava määrittelee taajama-alueet (joiden toteuttaminen edellyttää asemakaavoitusta) sekä toisaalta taajamaa ympäröivät haja-asutusalueet ja kyläalueen. Lähtökohtana on, että asemakaavoitettavien taajama-alueiden lähiympäristössä rakentaminen on mahdollista vain erityisillä yleiskaavassa määritellyillä perusteilla. Tämä periaate ohjaa maankäyttöä kokonaisrakenteen kannalta taloudellisesti ja palvelurakenteellisesti kestäväällä tavalla – tukee taajamarakenteiden eheytymistä taajamarakenteita hajottavan hajarakentamisen sijasta.

Rakentamiseen liittyvät yleiset aluekohtaiset vaikutukset ovat seuraavia:

- Yleiskaavassa rajattujen taajama-alueiden toteuttaminen edellyttää asemakaavoitusta sekä alueiden liittämistä kunnallisteknisiin verkostoihin.
- Taajaman asuinrakentamista on mahdollisuus monipuolistaa kerrostalorakentamisella.
- Taajama-alueiden ulkopuolella rakentamisen tulee olla haja-asutusmaista.

4.2.3 Työpaikka-alueet / palvelut

Yleiskaavassa on osoitettu työpaikka-, yritys-, teollisuus- ja yksityisten palveluiden alueita, joista suurin osa on jo käytössä. Em. aluevarausten uskotaan olevan riittävät nykyisten yritysten toimintamahdollisuuksien turvaamiseen ja laajentamiseen sekä uusien toimijoiden sijoittumiseen.

- Taajaman pohjoisosan teollisuusalueet säilyvät ennallaan, Juposärkän alueelle on lisätty teollisuusalueita ja Rannankylän teollisuusalueen sijaintia on muutettu osoittamalla sitä enemmän radan varteen.
- Juposärkälle esitetyn uuden palvelualueen (liikenteellisiä ja/tai kaupallisia palveluja) toteutuessa syntyy uusi pysähdyspaikka myös ohikulkijoita varten. Samalla myös taajaman sisäisen liikenteen painopiste voi muuttua ja suuntautua nykyisen taajaman pohjoispuolella olevan huoltamoalueen sijasta Juposärkälle. Uusi palvelualue ei todennäköisesti siis lisää sisäistä liikennettä vaan muuttaa sen suuntaa. Ohikulkevaan liikenteen määrään sillä ei myöskään ole vaikutusta, mutta alueelle sijoittuvan toimi-

jan tai toimijoiden tavoitteena on houkutella mahdollisimman moni 1900:sta vuoro-
kauden aikana valtatiellä liikkuvasta ajoneuvosta (Pohjois-Savon ELY-keskus, Liiken-
nemääräkartta 2009) käyttämään alueen palveluja.

- Keskustan asuinrakentamisen tiivistäminen tukee Valtimon palvelurakenteen säily-
mistä ja kehittymistä.
- Mahdollisesti tarvittavat lisäykset julkisten palvelujen osalta voidaan toteuttaa pää-
sääntöisesti olevien palvelualueiden yhteydessä.

4.2.4 Yhdyskuntatekniset verkostot / liikenneyhteydet

Yhdyskuntatekniset verkostot ovat taajama-alueella suurimmaksi osaksi valmiit. Haja-
asutusalueen osalta vesijohtoverkosto on Ylä-Valtimontien varrella ja osittain myös
Rannankylän alueella. Yleiskaavan keskeisiä vaikutuksia yhdyskuntateknisiin verkos-
toihin ja liikenneyhteyksiin ovat:

- Hiekkalahden ja Ylä-Valtimontien pohjoispuolen uusien asuinpaikkojen (11 ok-
taloa) toteutuessa liikennemäärä Ylä-Valtimontiellä kasvaa jonkin verran. Asutuksen
lisääntymisestä ei ole ongelmia tiestön välityskyvyille, mutta kevyenliikenteen väylän
tarpeellisuus tulee tarkasteltavaksi sitten, mikäli em. alueet rakentuvat ja alueen asu-
kasmäärä tarkentuu. Samoin Pitkäniemen uusi asutus (7 ok-taloa) lisää toteutuessaan
liikennettä Rannantiellä ja tasoristeyksen yli. Tasoristeys on tällä hetkellä ilman suo-
jalaitteita joten ainakin puomien tarpeellisuus tulee harkittavaksi liikenteen mahdolli-
sesti lisääntyessä.
- Uusia liikenneväyliä tulee yleiskaavan myötä rakennettavaksi vähän. Hiekkalahden
ja Ylä-Valtimontien pohjoispuolen asuinalueille tulee rakennettaviksi pääsytiät sa-
moin kuin Pitkäniemeen.
- Vesi- ja viemäriverkostoa tulee mahdollisesti laajentaa Pitkäniemen alueelle.
- Liikenneturvallisuussuunnitelman kohteena oleva valtatie ja radan alitus Sepänka-
dun päästä, parantaa toteutuessaan kevyenliikenteen turvallisuutta liikuttaessa kes-
kustan ja Lokkiharjun virkistysalueen välillä. Myös valtatie ja Ratakadun risteyk-
seen on osoitettu kevyenliikenteen yhteystarve palvelualueen ja kevyenliikenteen
väylän välille. Yhteydet ovat toteutettavissa alikulkutunneleina.
- Moottorikelkkareitti Valtimojärveltä valtatie varressa olevalle huoltamolle jää vielä
toistaiseksi osoittamatta. Turvallisen yhteyden toteuttaminen riippuu pitkälti alikul-
kutunneleiden rakentamisesta.
- Mikäli Juposärkän palvelualue ja valtatieliittymä tällä kohdalla toteutuvat, tulee tar-
kemmissa suunnitelmissa (asemakaava) ratkaista myös nykyisten Keskustien ja Ju-
posärkätien valtatieliittymien säilyttämismahdollisuus.

4.2.5 Virkistysalueet / reitistöt

Yleiskaavalla osoitetaan jo olemassa olevat ulkoilureitit ja virkistysalueet. Mikäli tarvet-
ta ilmenee, voidaan asemakaavoituksen yhteydessä osoittaa virkistysalueille lisää ulkoi-
lureittejä.

- Yleiskaavan virkistysalueet ovat asuinalueiden kannalta varsin helposti saavutetta-
vissa.
- Lokkiharjun alueen asema paikallisesti merkittävänä virkistysalueena korostuu.

4.2.6 Maa- ja metsätalous

Yleiskaavassa on osoitettu eri luonteisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Keskei-
simmät vaikutukset näihin alueisiin ovat:

- Taajama- ja kyläalueiden ulkopuolella pääasiallisena maankäyttönä tulee nykytilanteen mukaisesti säilymään maa- ja metsätalous siihen liittyvine toimintoineen.
- Ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) omaavilla tai ympäristöarvoja (MY) omaavilla metsätalousalueilla metsänhoitosuosituksen vastaisiin maisemallisesti merkittäviin hakuksiin tarvitaan maisematyöluja.
- Kaava-alueen maisemallisesti arvokkaat peltoalueet (MA) on tuotu esille ja niiden säilymistä avoimena turvataan kaavamääräyksin.

4.3 VAIKUTUKSET KULTTUURIYMPÄRISTÖÖN JA MUINAISJÄÄNNÖKSIIN

4.3.1 Rakennukset ja ympäristöt

Rakennusinventointiin perustuen on kaava-alueelta määritelty sellaiset rakennukset, jotka edellyttävät säilyttämistä rakennushistoriallisten, historiallisten tai maisemakuvallisten arvojensa perusteella. Myös maisemakuvallisten arvojensa perusteella säilytettäviä alueita on osoitettu yleiskaavassa. Rakennusten arvotuskriteereissä on lisäksi mainittu arvot paikallisesti, seudullisesti tai maakunnallisesti arvokkaina. Keskuskadun varren hyvin säilynyt 1900-luvun puolivälin liikekeskusta ilme on haluttu tuoda erityisesti esille ja se on merkitty maakunnallisesti merkittäväksi arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi. Kaavamääräyksin turvataan alueen ilmeen säilyminen, mutta uudisrakentamista ei haluta kieltää vaan se tulee sopeuttaa, kuten muukin yhdyskuntarakentaminen tällä alueella, ympäristöönsä. Yleiskaavalla tuodaan esille alueen kulttuuriympäristö alueineen ja rakennuksineen ja edistetään niiden säilymistä.

4.3.2 Muinaisjäännökset

Kaava-alueelle sijoittuu kaksi muinaisjäännöstä. Hiekkalahden asuinpaikka on kiinteä muinaisjäännös ja Kalmanniemi on historiallisen ajan hautapaikka, jonka rajausta ei ole tarkoin selvitetty. Kaavassa alueet on osoitettu muinaismuistomerkinnöin, mikä edistää niiden säilymistä.

4.4 VAIKUTUKSET LUONNONYMPÄRISTÖÖN

4.4.1 Yleistä

Lisärakentamisen aiheuttamat haitat luonnonympäristölle ovat luonteeltaan välittömiä tai välillisiä. Välittömiä vaikutuksia ovat rakennetun alueen alle jäävän alueen luonnon-tilan muuttuminen ja kasvillisuuden ja eläimistön vähintään osittainen menettäminen. Välillisesti häiriö voi ulottua kauemmaksikin, sillä esim. liikenteen ja liikkumisen lisääntyminen aiheuttavat maaston kulumista ja meluhaittoja.

Lisärakentamisesta ympäristölle aiheutuvien haittojen suuruus riippuu siitä mihin ja miten rakennetaan. Kaavassa rakentamisen aiheuttamia haittavaikutuksia ympäristöarvoihin voidaan merkittävästi vähentää jättämällä luontoarvojensa puolesta arvokkaat alueet ja niiden lähiympäristöt kokonaan rakentamisen ulkopuolelle ja ohjaamalla rakentamista sellaisille alueille, jotka luonto-olojensa puolesta sen hyvin kestävät.

Yleiskaavamuutoksessa alueella todetut luonto- ja maisema-arvot on pääsääntöisesti voitu säilyttää. Suurin osa luontoselvityksissä esille tuoduista kohteista on merkitty kaavassa eriluonteisilla merkinöillä.

4.5 VAIKUTUKSET SOSIAALISIIN OLOIHIN

Osallistavan ja tiedottavan suunnitteluprosessin tavoitteena on kartoittaa paikallisia ja viranomaistahojen näkemyksiä suunnittelualueen maankäytön kehittämiseksi sekä toisaalta tiedottaa eri osapuolia suunnitteluympäristön nykytilasta ja tulevista maankäyttö- ja ratkaisuksista.

Vuorovaikutuksen myötä maankäyttöratkaisut voidaan suunnitella tiedostaen eri osapuolten näkemykset. Oleellista tällöin on eri intressitavoitteiden huomiointi ja näiden yhteensovittaminen mahdollisuuksien mukaan.

Yleiskaavaprosessin ja siihen sisältyvien maankäyttöratkaisujen sosiaalisia vaikutuksia ovat mm. seuraavat:

- Asukkaiden, maanomistajien ja yrittäjien tietoisuus alueen ympäristöoloista, maankäytöllisestä nykytilasta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista lisääntyy.
- Tietoisuus maankäytöllisestä tulevaisuudesta edesauttaa alueen kokonaisvaltaisessa kehittämisessä ja markkinoinnissa.
- Tietoisuuden lisääntymisen myötä eri osapuolien sitoutuminen tuleviin maankäyttöratkaisuihin voimistuu.
- Tämä edesauttaa kuntaa, maanomistajia ja muitakin, joiden oloihin kaavaratkaisu vaikuttaa, valmistautumaan tuleviin muutoksiin ja hyödyntämään alueelle ominaisia maankäytöllisiä mahdollisuuksia.
- Osa-aluekohtaisiin maankäyttöhankkeisiin voidaan varautua ja aikatauluttaa (mm. asemakaavoitus, kunnallistekniikka, julkisten palveluiden järjestäminen).
- Taajamarakenteen eheytyksen myötä suunnittelualueen kokonaisrakenteen selkiytyy ja eheytyy. Tämä luo puitteet myös yleisen viihtyisyyden parantumiselle.

4.6 YLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET

Maankäyttö- ja rakennuslain yleisenä tavoitteena on edellytysten luominen hyvälle elinympäristölle sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehityksen edistäminen. Lisäksi lailla pyritään turvaamaan jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen.

MRL:n 4§:ssä on kuvattu alueiden käytön suunnittelujärjestelmä

Kuntien alueiden käytön järjestämiseksi ja ohjaamiseksi laaditaan **yleis- ja asemakaavoja**. Nämä jäävät kuntien hyväksyttäväksi. Kunnat voivat laatia myös yhteisen yleiskaavan, joka saatetaan ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

Maakuntakaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella. maakuntakaava vahvistetaan ympäristöministeriössä.

Lisäksi valtioneuvosto voi hyväksyä alueiden käyttöä ja aluerakennetta koskevia **valtakunnallisia tavoitteita**.

Suunnittelujärjestelmän periaatteena on, että yleispiirteisempi kaava on ohjeena yksityiskohtaisempia kaavoja laadittaessa. Maankäyttö- ja rakennuslaissa korostuvat eri kaavatasojen toisistaan poikkeava asema ja tehtävät alueiden käytön suunnittelujärjestelmässä.

Yleisesti alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän voidaan katsoa noudattavan ns. korvaavuusperiaatetta. Tämän mukaisesti alueidenkäyttökysymykset pyritään ratkaisemaan sillä alimmalla mahdollisella suunnittelutasolla, jolla ne ovat ratkaisun laadulliset ominaisuudet ja osallisten vaikutusmahdollisuudet huomioiden parhaiten toteutettavissa.

Alueidenkäytön suunnittelutasot

1. Maankäyttö- ja rakennuslain säädökset
2. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen säädökset
3. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
4. Vahvistettu maakuntakaava
- 5. Oikeusvaikutteinen kunnanvaltuuston hyväksymä yleiskaava**
6. Detaljikaavat (asema- ja ranta-asemakaavat)
7. Rakennusjärjestys
8. Oikeusvaikutukseton yleiskaava
9. Muut suunnitelmat

Alueiden käytön suunnittelujärjestelmä korostaa kuntien itsenäistä asemaa kaavoituksessa. Ainoana valtion vahvistamana kaavana maakuntakaavalla on erityinen merkitys valtakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden yhteen sovittajana.

Valtimon taajaman yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi tarkoitettuna yleiskaavana. Rakennusjärjestyksen määräykset jäävät voimaan oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, mikäli ne eivät ole ristiriidassa yleiskaavamääräysten kanssa, jolloin yleiskaavamääräykset ohittavat rakennusjärjestyksen.

5 YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

5.1 YLEISTÄ

Yleiskaavalla on määritelty maankäytölliset puitteet eri toimintojen toteuttamiselle. Uusien aluevarausten määrittelyn myötä voidaan niiden toteuttaminen ohjelmoida ja aikatauluttaa ja siten osaltaan varmistaa laadukas toteutus.

Yleiskaavan toteutumisen seuranta, ja tarvittaessa tarkistaminen säännöllisin väliajoin, mahdollistaa maankäytön ja siihen liittyvien hankkeiden toteuttamisen hallitusti ja kuskakin tilanteessa toivotulla tavalla. Merkittävää, sekä kunnallisen päätöksenteon, että edelleen hankkeita toteuttavien kannalta, on tietoisuus tavoiteltavasta maankäytöllisestä kokonaisratkaisusta. Tällöin yksittäisiä osahankkeita voidaan toteuttaa tuleva kokonaisratkaisu tiedostaen.

5.2 ALUEVARAUSTEN TOTEUTTAMINEN

Laadittu yleiskaava määrittelee alueidenkäytön pääpiirteet. Yksityiskohtainen maankäyttö taajama-alueiden osalta ratkaistaan yleiskaavaa toteuttavissa asemakaavoissa ja Hiekkalahden osalta voimassa olevalla ranta-asemakaavalla.

Myös yleiskaavaa toteuttavien detaljisuunnitelmien (asemakaavojen ohella mm. tieverkostoon liittyvien suunnitelmien ja katu- ja puistosuunnitelmien) yhteydessä tulee eri osapuolia kuulla vuorovaikutteisesti. Osallisten sitoutuminen suunnitteluun mahdollistaa hankkeiden myönteisen toteuttamisen.

Yleiskaavan asuinalueiden aluevaraukset vastaavat hyvin asuinrakentamisen kysyntää tulevaisuudessa. Suhteutettuna Valtimon viimeisten 6 vuoden rakentamismäärään, tarve on 1-2 asuinrakennusta / vuosi. Yleiskaavassa on esitetty 21 uutta haja-asutusalueen

pientalon rakennuspaikkaa ja asemakaava-alueella asuinrakentamiseen on käytettävissä asemakaavaratkaisuista riippuen noin 70 pientalotonttia (sisältää noin 60 nykyisen asemakaavan mukaista rakentamatonta pientalotonttia) ja 5-8 kerros- tai rivitaloasumisen mahdollistavaa tonttia. Pientalotonteista suurin osa on yksityisten omistuksessa, joten niiden käyttöön otto ei ole yksin kunnan ratkaistavissa. Tämän takia suurelta vaikuttava tonttimäärä on käytännössä vain osittain suoraan kunnan käyttöön otettavissa, mutta siitä huolimatta tämän hetkiselällä väestömäärän kehityksellä asuinrakentamiseen tarkoitettua tonttimaata on ainakin 10 – 20 vuoden tarpeisiin.

Niin julkisten kuin yksityistenkin palvelujen osalta nykyiset aluevaraukset ovat riittävät.

Esitettyjen uusien asuin- ja työpaikka-alueiden toteuttamisjärjestys määräytyy kunnan tulevista maapoliittisista ratkaisuista. Maapoliittiset ratkaisut korostuvat varsinkin niiden maa-alueiden osalta, jotka ovat tällä hetkellä yksityisten omistuksessa. Toisaalta yleiskaava mahdollistaa vaihteellaisia ja vaihtoehtoisia toteuttamisjärjestyksiä. Yleiskaava sisältää siten toteuttamisen kannalta tärkeää maapoliittista pelivaraa.

6 SUUNNITTELUMENETTELY

6.1 OSALLISTUMINEN

Nykyaikaisen suunnittelun ominaisuuksiin kuuluu huolehtia, että eri intressiryhmien (osallisten) mahdollisuus osallistua asioiden käsittelyyn on riittävän laajaa ja oikeisiin asioihin kohdistuvaa. Osayleiskaavamuutoksen pohjaksi on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

Suunnitteluprosessiin on mahdollisuus osallistua mm. Valtimon kunnan päättäjillä, kuntalaisilla ja niillä intressiryhmillä, joita tarkastelualueen kehittäminen erityisesti koskettaa. Osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa.

Keskeiset osalliset ovat:

- Valtimon kunnan luottamuselimet ja hallintokunnat
- Valtimon kunnan asukkaat
- maanomistajat
- kaava-alueen ja siihen rajoittuvien alueiden asukkaat
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
- Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
  - Ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue
- Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
  - Liikenne- ja infrastruktuurivastuualue
- Liikennevirasto
- Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
- Museovirasto

Osallistumismenettelyn keskeiset tavoitteet ovat seuraavat:

- Vuorovaikutteisen osallistuvan suunnitteluprosessin mahdollistaminen
- Myötävaikuttaa suunnittelualueen maankäytön ja siihen liittyvien toimintojen kehittämiseen

Osallistumistilaisuuksista ja suunnittelusta tiedotetaan:

- Valtimon kunnan kuulutuksilla ilmoitustaululla ja Internet-sivuilla www.valtimo.fi
- Paikallislehti Ylä-Karjalassa

6.2 SUUNNITTELU- JA KÄSITTELYVAIHEET

Yleiskaavaprosessin keskeiset suunnittelu- ja käsittelyvaiheet:

- Kunnanhallituksen päätös yleiskaavan laatimisesta 30.11.2010 § 279
- Yleiskaavan valmistelu käynnistettiin talvella 2011.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 20.6.2011 alkaen
- Aloituvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 28.11.2011.
- Yleiskaavaluonnos nähtävillä 2.2. – 5.3.2012.
- Kunnanhallitus 21.8.2012 § 227, päätös kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta
- Yleiskaavaehdotus nähtävillä 24.8. – 24.9.2012.
- Kunnanhallitus 23.10.2012 § 300:
  - Kaavaehdotuksesta saatujen lausuntojen, muistutusten sekä kaavanlaatijan vastineiden käsittely.
  - Kunnanhallitus hyväksyi kaavanlaatijan vastineet muilta kuin seuraavalta osin:
  - Kunnanhallitus päätti, että Jukolankujan varren oleva AP-alue ulotetaan rantaan asti.
  - Kunnanhallitus esitti kaavaehdotuksen em. muutoksin valtuuston hyväksyttäväksi.
  - Kaavaehdotuskartta on korjattu kunnanhallituksen päätöksen mukaiseksi.
- Valtuusto 6.11.2012 § 60, palautti yleiskaavaehdotuksen kunnanhallitukselle asetettavaksi uudelleen nähtäville.
- Kunnanhallitus 12.11.2012 § 322, ehdotus uudelleen nähtäville
- Yleiskaavaehdotus nähtävillä 16.11. – 16.12.2012.
- Viranomaisneuvottelu 20.2.2013. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen näkemys:
  - Palataan yleiskaavassa versioon, jossa rannan viheryhteyttä ei ole katkaistu.
  - Lisäksi Juposärkän P-res kaavamerkintään lisätään maininta, että arvokkaalla pohjavesialueella ei sallita polttoaineen jakeluun ja/tai säilöntään liittyviä toimintoja tai rakentamista.
- Kunnanhallitus 22.2.2013 § 46.
- Valtuuston hyväksyminen 4.3.2013 § 16.
  - Ehdotuksen mukaisesti viheryhteys katkaistaan ja Jukolankujan varren AP-alue ulotetaan rantaan asti. Juposärkän P-res kaavamerkintään lisätään ELY:n esittämä edellä kerrottu maininta.

Kuopiossa 4.3.2013

PÖYRY FINLAND OY

Jorma Harju
Projektipäällikkö

Timo Kortelainen
Suunnittelija

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

67080516.BBK

12/2011

VALTIMON KUNTA

Valtimon taajaman yleiskaava

1 OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS)

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireille tulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelyistä. Ilmoittaminen on järjestettävä kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Ilmoittaminen voi tapahtua myös kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on siis kunnan sitoumus yhteistyöstä osallisille. Se on virallinen asiakirja, joka määrittelee kaavan valmistelussa ja kaavan vaikutusten arvioinnissa noudatettavat vuorovaikutuksen periaatteet ja tavat. Osallistuminen ja vaikutusten arviointi suunnitellaan jokaista kaavaa varten erikseen. Tämän vuoksi myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmien sisältö ja laajuus vaihtelevat.

2 PERUSTIEDOT

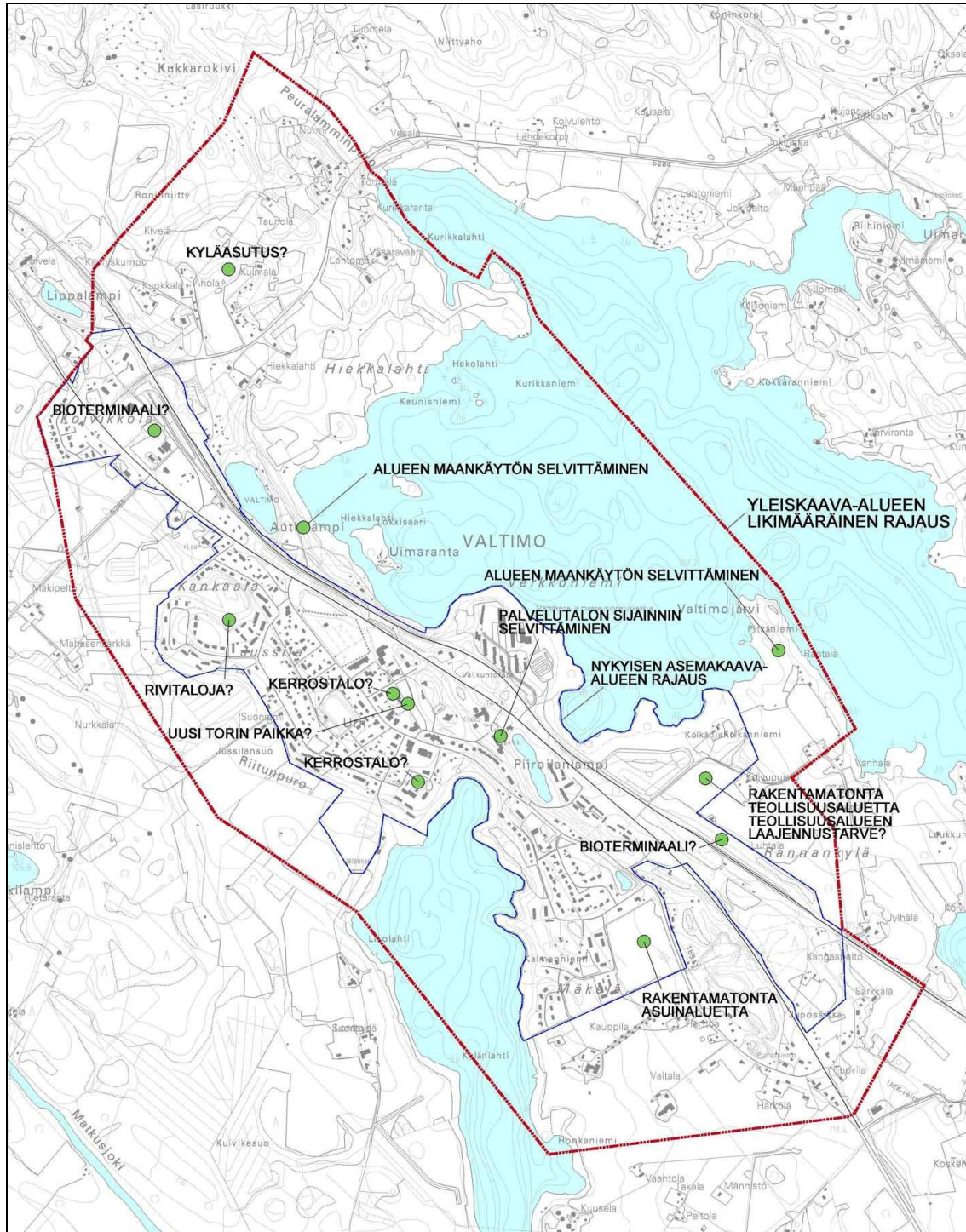
2.1 Aloite

Valtimon taajaman asemakaavatyö on käynnistynyt vuonna 2009 ja on edelleen käynnissä. Kaavatyön tarkoituksena on ollut asemakaavan saattaminen numeeriseen muotoon ja päivittäminen tietyiltä osin vastaamaan nykyistä maankäyttöä, lähinnä kunnan omistamilla mailla. Asemakaavatyön yhteydessä on tullut esille monia maankäytön kehittämiskohteita, jotka vaativat yleiskaavallista tarkastelua. Viranomaisneuvotteluissa, viimeksi 26.10.2010, on todettu, että oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatiminen suunnittelualueelle on edellytys asemakaavatyön jatkamiselle. Tämän vuoksi Valtimon kunnanhallitus on tehnyt kirkonkylän taajaman yleiskaavan laatimisesta kaavoituspäätöksen 30.11.2010 (KH 279 §).

2.2 Suunnittelualue

Suunnittelualue käsittää taajaman nykyisen asemakaava-alueen ja sen välittömässä läheisyydessä olevat lievealueet sekä Hiekkalahden ja Pitkäniemen alueet.

Yleiskaava-alueen likimääräinen rajaus sekä taajaman maankäytön keskeisiä tarkastelukohteita.

3 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Yleiskaavatyön tavoitteena on laatia Valtimon kirkonkylän taajama-alueelle oikeusvaikutteinen yleiskaava ohjaamaan maankäytön suunnittelua ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä tavoitevuoteen 2030 saakka. Valtimon kuntastrategiasuunnitelmassa 2008 -2012 on kirjattu tuloksellisen toiminnan kehittämisen päästrategioiksi elinkeinoelämän vireyttäminen ja asuttamispolitiikka. Yleiskaavatyössä pohditaan maankäytöllisiä keinoja mm. edellä mainittujen strategioiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaavatyön yhteydessä tarkastellaan voimassaolevan asemakaavan osalta suunnittelualueella olevat toteutumattomat aluevaraukset ja niiden mahdollinen muutostarve ja vaikutus taajamarakenteeseen. Asemakaavatyön yhteydessä esille noussut asia on houkuttelevien rantatonttien saaminen kuntaan ja sitä silmällä pitäen selvitetään nykyisen asemakaavan ulkopuolella, Valtimojärven rannalla olevan Pitkäniemen alueen soveltuvuus rantarakentamiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 42 §:n mukaan: *Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.*

3.1 Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista

Valtioneuvosto päätti maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:n mukaisista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 30.11.2000 ja päätös tuli lainvoimaiseksi 26.11.2001. Päätöksessä tavoitteet on jaettu kuuteen asiakokonaisuuteen: 1) toimiva aluerakenne, 2) eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu, 3) kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat 4) toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto 5) Helsingin seudun erityiskysymykset 6) luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet.

Valtioneuvosto päätti 13.11.2008 valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisesta. Tarkistuksen kohteena oli valtioneuvoston vuonna 2000 tekemä päätös. Päätöstä on tarkistettu tavoitteiden sisällön (luvut 4.2–4.7), voimaantulon ja toimeenpanon (luku 8) sekä muutoksenhaun (luku 9) osalta. Muilta osin, kuten tavoitteiden oikeusperustan ja oikeusvaikutusten osalta, vuoden 2000 päätös jää voimaan. Tarkistuksen pääteemana on ollut ilmastonmuutoksen haasteisiin vastaaminen. Lisäksi tavoitteiden vaikuttavuutta on lisätty täsmentämällä tavoitemuotoiluja sekä vahvistamalla niiden velvoittavuutta. Tarkistetut tavoitteet tulivat voimaan 1.3.2009.

Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista (maankäyttö- ja rakennuslaki 24 §).

3.2 Pohjois-Karjalan maakuntakaava

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 1. vaihe on vahvistettu valtioneuvostossa 20.12.2007. Maakuntakaavan 2. vaihe käsittelee mm. maan- ja soranottoa, turvetuotantoa, suojelualueita, melualueita sekä muinaisjäänneksiä. Maakuntakaavan täydennys eli 2. vaihe on vahvistettu ympäristöministeriössä 10.6.2010.

Otteet Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 1. vaihekaavasta ja 2. vaihekaavasta.

Maakuntakaavassa suunnittelualue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi (A). Lisäksi kaavassa on merkinnät palvelujen ja hallinnon alueesta (p), kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeästä alueesta (kirkonkylä), kiinteästä muinaisjäännöksestä ja pohjavesialueesta. Kirkonkylältä lähtee melontareitti ja ohjeellinen ulkoilureitimerkintä.

Taajama kuuluu taajamaseudun kehittämisen kohdealueeseen (tkk), jota koskee suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää yhteiskuntarakenteen eheyttämistä ja ottaa huomioon taajaman laajentumis- ja kehittämistarpeet, virkistys- ja vapaa-ajanverkostojen jatkuvuus sekä maisemarakenteen ja kulttuuriympäristön erityispiirteet. Maaseutuelinkeinojen kannalta hyvät peltoalueet tulee turvata muulta rakentamiselta.

3.3 Yleiskaava

Suunnittelualueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, mutta aikaisempina vuosina on alueelle laadittu seuraavat yleiskaavat:

- Kirkonkylän osayleiskaava, hyväksytty kunnanvaltuustossa 30.8.1976.
- Kirkonkylää osittain koskettava Pitkäniemen osayleiskaava, hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.4.1983.
- Hiekkalahden osayleiskaava, hyväksytty kunnanvaltuustossa 4.6.1991.
- Maankäyttöohjelma, Maa ja Vesi 1992.

3.4 Asemakaava/ranta-asemakaava

Valtimo kirkonkylän asemakaava on hyväksytty 1981. Sitten kirkonkylän alueelle on tehty yksittäisiä asemakaavamuutoksia 5-10 kpl. Asemakaavaa ollaan parhaillaan muuttamassa numeeriseen muotoon ja saattamassa ajantasalle. Yleiskaava tulee määrittämään perusteet asemakaavan sisällölle.

3.5 Pohjakartta

Yleiskaavan pohjakarttana käytetään maanmittauslaitoksen maastotietokantaa ja kiinteistörajaelementtiä.

3.6 Rakennusjärjestys

Valtimon rakennusjärjestys on tullut voimaan 2003.

3.7 Rakennuskiellot

Suunnittelualueilla ei ole voimassa olevia rakennuskielloja.

4 SELVITYKSET

4.1 Laaditut selvitykset ja inventoinnit

Yleiskaavan laatimisen yhteydessä hyödynnetään asemakaavatyötä varten vuosina 2009 ja 2010 tehtyjä luonto-, linnusto- ja rakennuskulttuuriselvityksiä. Selvityksiä täydennetään niille suunnittelualueen osille, joille selvityksiä ei ole tehty. Lisäksi suunnittelussa on käytettävissä Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 1. vaihekaavan yhteydessä tehdyt aluetta koskevat selvitykset sekä aiemmin tehdyt selvitykset joita ovat mm:

- Valtimon kuntastrategiasuunnitelma 2008 – 2012. Valtimon kunta. Päivitetty syksyllä 2009.
- Maankäyttöohjelma, Maa ja Vesi 1992.
- Liikenneturvallisuussuunnitelma 2009. Tiehallinto/ Savo-Karjalan tiepiiri.
- Valtimon kulttuuriympäristöohjelma. Ympäristöministeriö, Siistonen Pasi 1994.
- Valtimon kunnan arkeologinen inventointi, Pohjois-Karjalan Museo 2006
- Pohjois-Karjalan alueellinen vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020. Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, Mikkonen Emilia ja Heiskanen Ari 2007.

4.2 Arvioitavat vaikutukset

Kaavaratkaisusta aiheutuvien vaikutusten arvioinnin yhtenä keskeisenä tarkoituksena on tukea yleiskaavan päätöksentekoprosessia. Toisaalta vaikutustarkastelu ohjaa suunnitteluratkaisuja ja toimii yhtenä perusteena kaavaan lopullisesti valittaville maankäytöllisille aluevarauksille ja kaavamerkintöjen sisällöille.

Maanomistajien ja eri intressitahojen sekä suunnittelijan välisen osallistuvan suunnittelun ja edelleen vaikutusten arviointien kautta pyritään välttämään nykyrakennetta huonontavia suunnitteluratkaisuja sekä kehittämään suunnittelualueen maankäytöllistä ja ympäristöllistä kokonaisuutta.

Suunnittelun yhteydessä arvioidaan vaikutukset:

- taajamarakenteeseen
- rakennettuun ympäristöön, maisemaan ja luontoon
- teknisen huollon järjestämiseen
- liikenteeseen
- talouselämään ja yrittämiseen
- terveyteen ja turvallisuuteen
- sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin
- eri väestöryhmien toimintamahdollisuuksiin lähiympäristössä

4.3 Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan osallisilla tulee olla mahdollisuus osallistua kaavaprosessiin sen eri vaiheissa. Osallisia ovat alueen maanomistajat ja asukkaat sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee.

Keskeiset osalliset:

- Valtimon kunnan luottamuselimet ja hallintokunnat
- Valtimon kunnan asukkaat
- maanomistajat
- kaava-alueen ja siihen rajoittuvien alueiden asukkaat

Viranomaiset

- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
- Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
  - Ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue
- Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
  - Liikenne- ja infrastruktuurivastuualue
- Liikennevirasto
- Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
- Museovirasto

5 OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Yleiskaava laaditaan vuorovaikutteisesti maanomistajien, viranomaisten ja muiden osallisten kanssa. Kaikista merkittävistä kuulemis- ja päätöksentekovaiheista ilmoitetaan Ylä-Karjala -lehdessä, kunnan virallisella ilmoitustaululla kuntalaisten talolla sekä internetissä (www.valtimo.fi). Kaava-aineistot pidetään nähtävillä kuntalaisten talolla. Osallisella on maankäyttö- ja rakennuslain 64 §:n mukaan ennen kaavaehdotuksen asettamista julkisesti nähtäville mahdollisuus esittää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (Ely-keskus) neuvottelun käymistä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä. Jos suunnitelma on ilmeisesti puutteellinen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on viivytyksettä järjestettävä kunnan kanssa neuvottelu suunnitelman täydennystarpeiden selvittämiseksi.

5.1 Suunnitteluvaiheet ja alustava aikataulu

TYÖN KÄYNNISTÄMINEN talvi - kevät 2011

- Kunnanhallituksen kaavoituspäätös 30.11.2010 (KH 279 §)..
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatiminen (MRL 63 § ja 64 §)
- Kuulutus kaavan vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Käsittely: Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) käsittely ja asettaminen nähtäville.

Osallistuminen: OAS nähtäville. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) riittävyden arviointi. Palautteen antaminen OAS:sta.

Tiedottaminen: Kaavoituksen aloittamisesta ilmoitetaan Ylä-Karjala -lehdessä, kunnan virallisella ilmoitustaululla kuntalaisten talolla ja kunnan kotisivuilla www.valtimo.fi.

LÄHTÖTIEDOT JA TAVOITTEET kevät - syksy 2011

- Lähtötietojen keruu
- Luonto- ja maisema-arvot
- Kokonaistavoitteet
- Mitoitusperusteet

Osallistuminen: Neuvottelut tarvittavissa määrin osallisten kanssa.

KAAVALUONNOS talvi 2011- 2012

- Ympäristövaikutusten arviointi
- Maankäytölliset aluevaraukset kartalla esitettynä
- Aloitus- ja viranomaisneuvottelu (MRL 66 §, MRA 18 §)
- Kaavaluonnoksen asettaminen nähtäville

Käsittely: Kunnanhallitus käsittelee kaavaluonnoksen ja asettaa sen nähtäville.

Osallistuminen: Kaavaluonnos asetetaan nähtäville. Pyydetään lausunnot viranomaisilta ja sidosryhmiltä. Mahdollisuus jättää mielipiteitä.

Tiedottaminen: Kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan Ylä-Karjala -lehdessä, kunnan virallisella ilmoitustaululla kunnanvirastossa ja kunnan kotisivuilla.

KAAVAEHDOTUS kesä 2012

- Kaavaehdotuksen valmistelu luonnoksesta saadun palautteen pohjalta: yleiskaavakartta ja kaavaselostus

Käsittely: Yleiskaavaehdotuksen ja vastineiden käsittely kunnanhallituksessa. Kunnanhallitus asettaa yleiskaavaehdotuksen nähtäville. Viranomaisneuvottelu tarvittaessa lausuntojen saavuttua.

Osallistuminen: Kaavaehdotus asetetaan nähtäville ja pyydetään lausunnot viranomaisilta ja sidosryhmiltä. Mahdollisuus jättää muistutuksia.

Tiedottaminen: Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan Ylä-Karjala -lehdessä, kunnan virallisella ilmoitustaululla kunnanvirastossa ja kunnan kotisivuilla.

HYVÄKSYMISVAIHE loppuvuosi 2012

- Vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin
- Kaavaehdotuksen tarkistaminen tarvittaessa
- Yleiskaavakartta ja kaavaselostus

Käsittely: Yleiskaavan käsittely kunnanhallituksessa ja hyväksyminen valtuustossa (MRL 37 §).

Osallistuminen: Mahdollinen valitusprosessi. Kaavan hyväksymispäätöksen laillisuudesta voi valittaa hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Tiedottaminen: Hyväksymispäätöksestä kuulutetaan Ylä-Karjala-lehdessä, kunnan virallisella ilmoitustaululla kunnanvirastossa ja kunnan kotisivuilla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnittelun kuluessa.
Täydennetty 15.5.2012, 19.7.2012

Yhteystiedot:**Valtimon kunta**

Kunnantie 1
75700 VALTIMO

Kunnanjohtaja Pentti Kemppinen
Puh. 040 10 41 001
E-mail: pentti.kemppinen@valtimo.fi

Pöyry Finland Oy

Itkonniemenkatu 13
70500 KUOPIO

Projektipäällikkö Jorma Harju
Puh. 010 33 45725
E-mail: jorma.harju@poyry.com

Suunnittelija Timo Kortelainen
Puh. 010 33 45801
E-mail: timo.kortelainen@poyry.com

PÖYRY FINLAND OY
Itkonniemenkatu 13
70500 Kuopio

Kokouspöytäkirja

Päiväys 28.11.2011

Sivu 1 (4)
Yhteyshö Jorma Harju
Kuopion toimisto
Puh. 010 33 45725
E-mail: jorma.harju@poyry.com

VALTIMON TAAJAMAYMPÄRISTÖN YLEISKAAVAN LAATIMINEN

ALOITUSVAIHEEN VIRANOMAISNEUVOTTELU

Palaveriajankohta	28.11.2011												
Aika	Klo 13.00 – 15.10												
Paikka	Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Joensuu												
Osallistujat	<table><tr><td>1. Valtimon kunta</td><td>Pentti Kemppinen</td></tr><tr><td>2. Pohjois-Karjalan ELY-keskus</td><td>Irma Mononen</td></tr><tr><td>3. Pohjois-Karjalan ELY-keskus</td><td>Heimo Liikamaa</td></tr><tr><td>4. Pohjois-Karjalan ELY-keskus</td><td>Ari Lyytikäinen</td></tr><tr><td>5. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto</td><td>Kari Riikonen</td></tr><tr><td>6. Pöyry Finland Oy</td><td>Jorma Harju</td></tr></table>	1. Valtimon kunta	Pentti Kemppinen	2. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Irma Mononen	3. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Heimo Liikamaa	4. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Ari Lyytikäinen	5. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Kari Riikonen	6. Pöyry Finland Oy	Jorma Harju
1. Valtimon kunta	Pentti Kemppinen												
2. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Irma Mononen												
3. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Heimo Liikamaa												
4. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Ari Lyytikäinen												
5. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Kari Riikonen												
6. Pöyry Finland Oy	Jorma Harju												
Jakelu	Osallistujat + Museovirasto, Pohjois-Savon ELY/liikenne												

1 JÄRJESTÄYTYMINEN

Sovittiin, että muistion laatii Jorma Harju.

2 HANKKEEN ESITTELY, OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

J. Harju kertoi hankkeen vaiheista seuraavaa:

- 4 Taajama-alueen asemakaavoitukseen liittyvässä viranomaisneuvottelussa 26.10.2010 tuli esille tarve oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatimisesta Kirkonkylän alueelle.
- 4 Asemakaavasta annetuissa lausunnoissa ja muistutuksissa on tullut esille sellaisia uusiakin asioita, joiden perusteella yleiskaavan laatiminen on tarpeen, jotta asema-kaava voidaan laatia tarkoituksenmukaisesti.
- 4 Kunnanhallitus päätti yleiskaavan laadinnasta 30.11.2010 § 279

Nyt pidettävässä neuvottelussa keskustellaan yleiskaavaan liittyvistä menettelytavoista ja alustavasti yleiskaavallisista ratkaisuista.

Yleiskaavaan liittyvä osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu. Lisäksi ennakkoaineistona jaettiin alustava yleiskaavaan liittyvä aluevarauskartta. Yksityiskohtia kaavallisia ratkaisuja tai merkintöjä ei tässä kartassa vielä ole esitetty.

Yleiskaavan alustava aikataulu on seuraava:

- 4 Kaavaluonnos talvi 2011 - 2012
  - 4 Kunnanhallitus käsittelee kaavaluonnoksen ja asettaa sen nähtäville
  - 4 Lausuntopyyntö viranomaisilta
- 4 Kaavaehdotus kevät 2012
  - 4 Kunnanhallitus käsittelee kaavaehdotuksen ja asettaa sen nähtäville
  - 4 Tarvittaessa viranomaisneuvottelu ehdotuspalauteen perusteella
- 4 Hyväksymisvaihe kesä 2012

3 SELVITYKSET

Selvitysten osalta todettiin seuraavaa:

Yleiskaavan laadinnassa hyödynnetään asemakaavatyötä varten vuosina 2009 ja 2010 tehdyt luonto-, linnusto- ja rakennuskulttuuriselvitykset. Selvityksiä on täydennetty kattaen koskettamaan koko yleiskaava-alue.

4 YLEISKAAVAN TAVOITTEET / ALUSTAVA YLEISKAVALUONNOS

Yleiskaavan tavoiteasettelussa otetaan huomioon asemakaavatyön yhteydessä esille tulleet maankäytölliset tarkastelutarpeet. Asemakaava-alueen ulkopuolella yleiskaavan tavoitteena on mm. määritellä Hiekkalahden kylämäisen alueen maankäyttö ja toisaalta Pitkäniemen alueen mahdollisuudet asuinrakentamisen osalta.

Yleiskaava-alueen maankäytön keskeisistä tarkastelukohteista on valmisteltu ns. kokonaisrakennetarkastelukartta. Siinä on kuvattu alueen rakennetta ja tuotu esille maankäytön kehittämisen keskeiset tarkastelukohteet.

5 KESKUSTELU

Pentti Kemppinen kertoi, että palvelutalohankkeen osalta kunnassa on tehty päätös, että olevaa palvelutaloa ei laajenneta. Mahdollisen uuden palvelutalon sijoittumisen määrittely on kunnassa parhaillaan käynnissä. Yhtenä vaihtoehtona on tarkasteltu palvelutalon sijoittumista mm. terveyskeskuksen yhteyteen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tavoitekarttateksti päivitetään tältä osin; palvelutalon sijainnin selvittäminen.

Muilta osin yleiskaavan tarkastelukohteisiin / tavoitteisiin ei ollut tässä vaiheessa lisättävää.

Hiekkalahden alueen kylämäisen asutuksen ja muualla asemakaava-alueen ulkopuolella rantarakennusoikeuksien selvittämistä suoraan yleiskaavalla pidettiin hyvänä lähtökohtana.

Kunnassa selvitysvaiheessa olevan bioterminaalien osalta todettiin, että sille on yleiskaavallisesti olemassa mahdolliset sijoittumispaikat sekä taajaman etelä-, että pohjoispuolelle sijoittuvilla teollisuusalueilla. Yksityiskohtaisessa hankesuunnittelussa tulee ottaa huomioon toiminnan soveltuvuus ympäristöönsä mm. mahdolliset haitat ympäristölle tulee arvioida.

Liikenneverkosto ja siihen kohdistuvat vaikutukset tulee tarkastella yleiskaavallisella tarkkuudella.

Luontoselvityksessä inventoitu liito-orava-alue olevalla asuinalueella tulee soveltuvin osin ottaa huomioon kavasuunnittelussa.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta ollaan vielä yhteydessä Kari Hammarbergiin (P-K ELY). Inventoiduista kohteista vanha Pappila on palanut, jolta osin mm. inventointia tulee päivittää.

Mäkelän pihapiiriin liittyvän asuinalueen rajauksessa otetaan huomioon mitä alueen maankäytöstä on aikoinaan sovittu. Yleiskaavassa otetaan kantaa siihen miten alue tullaan rajaamaan asemakaavassa.

P. Kemppinen kertoi, että kunnan periaatteena on ollut osoittaa taajama-asutusta ainoastaan kunnan omistamille alueille.

Keskusta-alueen osalta todettiin hyväksi periaatteeksi, ettei yleiskaavalla liikaa rajata yksityiskohtaisten toimintojen (kuten torin) sijoittumista.

J. Harju mainitsi, että vanha pääraini on ilmeeltään säilyttämisen arvoinen. Raitin ilmettä ei ole syytä muuttaa perinteisestä tavasta poikkeavalla rakennusmassoittelulla. Sen sijaan ns. rakentamistyylyltään vapaamuotoisempaa voidaan kehittää mm. kansalaisten talon ja kirjaston välistä aluekokonaisuutta. Tälle ”akselille” on alustavasti ajateltu sijoitettavan myös uusi tori ja mahdollisesti pienimuotoista kerrostalorakentamista. Alueelle on juuri rakennettu monitoimihalli.

K. Riikonen totesi, että yleiskaavasunnittelu on menossa hyvään suuntaan; tarkastelun kohteena on ”oikeita asioita”, joita yleiskaavalla on hyvä pohtia ja ratkaista.

P-S ELY Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue (Katri Mattelmäki) ilmoitti sähköpostilla kannanottonsa yleiskaavan valmisteluun seuraavaa:

”Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue näkee myönteisenä, että kunta ryhtyy laatimaan taajama-alueen yleiskaavaa. Taajaman asemakaavan tarkistuksessaan päästiin jo suhteellisen pitkälle ilman yleiskaavaakin. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan meillä ei ole huomautettavaa.

Kaavaluonnoskartasta kommentoisin seuraavaa:

- 4 yleiskaavassa olisi hyvä käyttää maanteistä viivamerkintää (valtatie, yhdystie) aluevarausmerkinnän (LT) sijaan. Jos LT -merkintää halutaan ehdottomasti käyttää, silloin kaavakartalle tulisi osoittaa myös kaikki LT-alueelle sallittavat liittymät liittymänuoli -merkinnällä. Ja jos LT -merkintää käytetään, sen selitteenä on hyvä käyttää maantielain hengen mukaista termiä ”maantien alue” yleisen tien sijaan.
- 4 jos maanteistä käytetään viivamerkintää, niin kevyen liikenteen väylätkin saisi helpommin kuvattua (olemassa olevat ja tulevat yhteystarpeet)
- 4 Keskustien (mt 15941) osoittaminen katuna on tienpitäjän tavoitetilan mukaista
- 4 uusien maankäyttöalueiden osalta tulee tehdä liikenteellisten vaikutusten arviointi (mm. Hiekkalahden kyläasutuksen osalta); millaisia liikennetuotoksia ja esim. millaiset mahdollisuudet koululaisilla kulkea kouluun ja asukkaiden virkistysreitit? (maanteiden varsia pitkin, valtateiden ylityksiä?)
- 4 Biotermiinalin vaihtoehtoisten sijoituspaikkojen liikenteelliset vaikutukset tulee arvioida; millaisista liikennetuotoksista ja suuntautumisesta on kyse? Mitä vaikutuksia alueen liikenneverkkoon ja liikenneturvallisuuteen?
- 4 voimassa olevan yleiskaavan toteutumattomien aluevarausten (mm. teollisuusalueiden osalta) määrän tarve on syytä arvioida. Asemakaavoituksen yhteydessä oli ainakin puhetta, että ovatko kaikki nykyiset teollisuusaluevaraukset edelleen tarpeen.
- 4 v. 2009 laadittu liikenneturvallisuussuunnitelma toimii hyvänä tausta-aineistona.”

Museovirastolta on saapunut kirjelmä huomioon otettavista asioista yleiskaavan valmistelussa. Keskeinen sisältö siinä on seuraava:

- 4 OAS:iin tulee lisätä Pohjois-Karjalan museon v. 2006 tekemä Valtimon kunnan arkeologinen inventointi. Tätä voidaan pitää riittävänä selvityksenä yleiskaavaa varten.
- 4 Tiedossa olevat kulttuuriympäristöarvot tulee ottaa huomioon yleiskaavassa.

6 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Neuvottelu päätettiin klo 15.10.

Muistion vakuudeksi

Jorma Harju

Kokouspöytäkirja

Päiväys 20.2.2013 Sivu 1 (4)
Yhteyshö Jorma Harju
Kuopion toimisto
Puh. 010 33 45725
E-mail: jorma.harju@poyry.com

VALTIMON TAAJAMAYMPÄRISTÖN YLEISKAAVAN LAATIMINEN

EHDOTUSVAIHEEN VIRANOMAISNEUVOTTELU

Palaveriajankohta	20.2.2013																
Aika	Klo 13.00 – 14.20																
Paikka	Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Joensuu																
Osallistujat	<table><tr><td>1. Valtimon kunta</td><td>Pentti Kemppinen</td></tr><tr><td>2. Valtimon kunta</td><td>Anna Hölttä</td></tr><tr><td>3. Pohjois-Karjalan ELY-keskus</td><td>Irma Mononen</td></tr><tr><td>4. Pohjois-Karjalan ELY-keskus</td><td>Heimo Liikamaa</td></tr><tr><td>5. Pohjois-Karjalan ELY-keskus</td><td>Ari Lyytikäinen</td></tr><tr><td>6. Pohjois-Karjalan ELY-keskus</td><td>Hannu Piipponen</td></tr><tr><td>7. Pohjois-Karjalan ELY-keskus</td><td>Timo Korkalainen</td></tr><tr><td>8. Pöyry Finland Oy</td><td>Jorma Harju</td></tr></table>	1. Valtimon kunta	Pentti Kemppinen	2. Valtimon kunta	Anna Hölttä	3. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Irma Mononen	4. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Heimo Liikamaa	5. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Ari Lyytikäinen	6. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Hannu Piipponen	7. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Timo Korkalainen	8. Pöyry Finland Oy	Jorma Harju
1. Valtimon kunta	Pentti Kemppinen																
2. Valtimon kunta	Anna Hölttä																
3. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Irma Mononen																
4. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Heimo Liikamaa																
5. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Ari Lyytikäinen																
6. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Hannu Piipponen																
7. Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Timo Korkalainen																
8. Pöyry Finland Oy	Jorma Harju																
Jakelu	Osallistujat + P-K maakuntaliitto, Museovirasto, Pohjois-Savon ELY/liikenne																

1 JÄRJESTÄYTYMINEN

Sovittiin, että puheenjohtajana toimii Irma Mononen ja muistion laatii Jorma Harju.

2 EHDOTUSVAIHEEN LAUSUNNOT JA MUISTUTUKSET

Pentti Kemppinen kertoi, että ajoissa saapuneiden lausuntojen lisäksi on myöhästyneinä saatu lausunnot myös museovirastolta ja vapaa-ajan lautakunnalta. Näissä lausunnoissa ei ollut kuitenkaan huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

Keskusteltiin annetuista lausunnoista ja muistutuksista. Kaavanlaatija on antanut omat vastineensa sekä lausuntoihin että muistutuksiin.

Todettiin, että lausunnoissa ei ollut huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta lukuun ottamatta P-K ELY-keskuksen lausuntoa.

Neuvottelussa P-K ELY-keskus esitti Juposärkän P-res aluevarausten osalta, että kaavamerkintään lisätään maininta, että arvokkaalla pohjavesialueella ei sallita huoltoaseman ja polttoaineen jakeluun ja/tai säilöntään liittyviä toimintoja tai rakentamista. Muilta osin P-res aluevarauksiin ei ole huomauttamista. Sovittiin, että kyseinen lisäys tehdään yleiskaavaehdotukseen.

Toisaalla Kylänlahden pohjukassa Pohjois-Karjalan ELY -keskus vastustaa kaavaehdotuksen mukaista ranta-alueen viheryhteyden katkaisemista ja esittää, että em. ratkaisusta luovutaan ja palataan aikaisemman kaavaehdotuskartan mukaiseen tilanteeseen. Lahden ympäri kiertävä viheryhteys mahdollistaa polkujen ja kävelyreittien toteuttamisen järven rantaan sekä luo näin ollen kuntalaisille mahdollisuuden virkistytymiseen kävellen tai pyöräillen viihtyisässä rantamaisemassa. Samansisältöinen on myös kaavanlaatijan vastine kyseisen alueen osalta.

Pentti Kemppinen ja Anna Hölttä totesivat, että vanhan puukoulun kohdalla ranta-alueen toteuttaminen esim. ulkoilureittinä on teknisesti haastavaa; alue on osittain alavaa ja huonosti rakentamiseen soveltuvaa. Toisaalta kunnassa pidetään epätodennäköisenä, että aluetta tultaisiin lunastamaan kunnalle.

Lisäperusteina yhtenäiselle viheryhteydelle todettiin, että yhteyden säilyttäminen on myös maanomistajien yhdenvertaisuuden osalta perusteltua; muuallakaan taajamassa ei ole mahdollistettu uutta rakentamista rantaviivaan saakka. Toisaalta todettiin, että on myös taajamakuvallisesti perusteltua säilyttää taajamarannat rakentamiselta vapaina puistomaisina alueina. Jos jokin asuinalue osoitetaan rantaviivaan saakka, mahdollistaa se teoriassa myös rakentamisen välittömästi rantaviivan läheisyyteen. Tällainen rakentaminen ei soveltuisi Valtimon taajamarakenteen perinteeseen; rannat ovat pääsääntöisesti olleet rakentamiselta vapaita. Viheralueen säilyttäminen ei välttämättä tarkoita, että alueelle on toteutettava esim. ulkoilureitti. Viheralueella on myös luonnonympäristön ja taajamakuvan säilyttämiseen liittyvät perusteensa.

Yksityisten maanomistajien muistutusten (2 kpl) osalta todettiin, että ne eivät anna perusteita yleiskaavaehdotuksen muuttamiselle. Muistutuksien osalta menetellään kaavanlaatijan vastineiden mukaisesti.

Keskusteltiin lisäksi vanhan koulun suojelumerkinnästä. Kunnassa koetaan, että rakennuksen säilyttäminen on vaikeaa; erityisesti siitä johtuen, että rakennukselle on vaikea löytää uusiokäyttöä ja toisaalta rakennuksen kunnostaminen uusiokäyttöön on huomattavasti kalliimpaa kuin uuden rakennuksen rakentaminen.

Hannu Piiipponen totesi, että koululla on sellaisia arvoja, jotka puoltavat rakennuksen suojelua. Tarvittaessa kunnostamistoimenpiteet ovat mahdollisia ja osin myös rahallisesti tuettavia.

Päädettiin siihen, että koulurakennuksen mahdollinen tuleva uusi käyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavan laadinnan yhteydessä – yleiskaava ei rajoita käyttötarkoituksen tarkastelua asemakaavassa. Yleiskaava ohjaa maankäyttöä yleispiirteisesti ja asemakaava yksityiskohtaisemmin. Koulurakennuksen yhtenä mahdollisena uutena käyttötarkoituksena voi olla esim. asuinkäyttö.

3 JATKOVAIHEET

Todettiin, että seuraavaksi kunnanhallitus päättää miten saatu palaute otetaan huomioon kaavaehdotuksen viimeistelyssä.

Mikäli kh päättää tehdä nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen oleellisia muutoksia, tulee kaavaehdotus asettaa tällöin uudelleen nähtäville.

Todettiin myös seuraavaa; mikäli aikanaan kunnanvaltuuston hyväksymään yleiskaavaan kohdistuu valituksia, on kaava mahdollista päättää (kh) voimaantulleeksi muilta kuin valituksen alaisten alueiden osalta.

4 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Neuvottelu päätettiin klo 14.20.

Muistion vakuudeksi

Jorma Harju

KAAVOITTAJAN VASTINEET

Liite 3

Aihe: Valtimon kunta, Taajaman yleiskaavaluonnos

Lyhennelmät lausunnoista ja mielipiteistä

1. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 20.2.2012

Lausunto:

Yleiskaavaluonnos ei oleellisesti muuta nykyistä taajamarakennetta. Pääosiltaan se eheyttää sitä tehostamalla nykyisten taajaman sisään jäävien alueiden käyttöä ja kasvamalla olevaan taajamarakenteeseen. Yhdyskuntarakenteen kannalta ongelmallisia alueita, myös liikenneturvallisuuden osalta, ovat vt 6:n ja rautatien itäpuolelle sijoittuvat asuin- ja teollisuusalueet taajaman eteläosassa.

Yleiskaavan luonnoksessa tulevat huomioon otetuiksi maakunnallista merkitystä omaavat rakennetun ympäristön kohteet ja arvokas 1900-luvun alkupuolen kirkonkylämiljöö kokonaisuutena. Ulkoilureitti on toteutettavissa kevyenliikenteen väylien ja viheralueiden kautta. Taajaman pohjoispuolella aluetta sivuavan maakunnallisen moottorikelkkailureitin yhtenä tankkaus- ja huoltopisteenä voisi toimia taajaman pohjoisosassa olevan LH-1 alueen huoltoasema. Liikenneverkkoa koskevassa kuvauksessa ja kuvassa tulisi tuoda esille, miten mainittu yhteys olisi järjestettävissä.

Yleiskaavaan sisältyvä osallistumis- ja arviointisuunnitelma antaa maakunnallisen suunnittelun näkökulmasta laadittavan kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellisen tiedon kaavatyön osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Vastine:

Yhteys kelkkailureitiltä huoltoasemalle on ongelmallinen radan ja valtatie risteämisen takia. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa on etsitty vaihtoehtoja reiteille ja ne on kerrottu yleiskaavaehdotuksen selostuksessa. Asiaa ei kuitenkaan voida ratkaista yleiskaavassa, vaan ratkaisu edellyttää tarkempaa reittisuunnittelua.

2. Liikennevirasto, 21.2.2012

Lausunto:

Liikennevirasto pitää tärkeänä, että kaavatyössä kiinnitettäisiin huomiota tasoristeysturvallisuuden ja etsittäisiin keinoja estää luvattomat radanyliitykset.

Liikennevirasto pyytää, että kaavatyön yhteydessä mietittäisiin voitaisiinko nykyistä turvallisempi kulkuyhteys Lokkiharjun virkistys- ja leirintäalueelle moottoriajoneuvoja varten muodostaa radan km 809+216 ylittävää Valtimon ylikulkusiltaa pitkin radan pohjoispuolelta. Samoin Liikennevirasto odottaa, että tämän kaavatyön yhteydessä suunniteltaisiin moottorikelkkareitille säännönmukainen ja mahdollisimman turvallinen yhteys radan yli polttoaineen myyntipisteelle, jotta villistä moottorikelkkaliikenteestä päästäisiin vähitellen eroon. Liikennevirasto voi harkita määräaikaista (5 v.) tasoristeyslupaa moottorikelkalle Valtimon taajamaan, ellei luontevaa yhteyttä tankkauspaikalle esim. jäätä pitkin pystytä järjestämään.

Liikennevirasto pitää hyvänä Rannankylän ratapiha-alueelle osoitettua uutta teollisuusaluetta, jolla on mahdollista hyödyntää kuljetuksissa raideliikennettä.

Liikennevirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu- ja värinä Haitat. Melun- ja värinäntorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Liikennevirasto muistuttaa, että melun – ja värinäntorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja värinäntorjunnan tarve syntyy.

Vastine:

Kaavaehdotuksessa ei osoiteta moottoriajoneuvoille uutta yhteyttä Lokkiharjulle, koska Lokkiharjun maankäyttöön ei tule sellaisia muutoksia, jotka lisäävät alueen liikennöintiä. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa on etsitty vaihtoehtoja moottorikelkkareiteille ja ne on kerrottu yleiskaavaehdotuksen selostuksessa. Asiaa ei kuitenkaan voida ratkaista yleiskaavassa, vaan ratkaisu edellyttää tarkempaa reittisuunnittelua.

Yleiskaavaluonnoksessa ei ole esitetty sellaisia uusia toimintoja radan läheisyyteen, jotka saattaisivat kärsiä junaliikenteen aiheuttamasta melusta tai värinästä. LR -kaavamerkinnässä on todettu, että rautatieliikenteestä ympäristölle mahdollisesti aiheutuvat häiriöt (kuten melu ja värinä) tulee ottaa huomioon yleiskaavaa yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa ja toteutuksessa.

3. Museovirasto, 5.3.2012

Rakennusperinnön huomioon ottaminen kaavassa

Lausunto:

Yleiskaavaluonnokseen on merkitty kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön kannalta merkittäviä kohteita. Keskuskadun varsi liikekeskustan ohella osoitetaan sk/m –merkinnällä kyläkuvan kannalta tärkeäksi alueeksi, ja merkinnällä turvataan 1900-luvun liikekeskustamiljöön säilymistä. Yleiskaavatasolla merkintä on riittävä ja suojelutavoitteita voidaan täsmentää ja tarkentaa asemakaavalla.

Museovirasto esittää harkittavaksi sr -merkintää myös Kauppayhtiön talolle, joka on Pohjois-Karjalan 3. vaihemaakuntakaavaan liittyvissä inventoinneissa arvioitu seudullisesti merkittäväksi kohteeksi. Kaavaselostukseen on samaten perusteltua lisätä myös saman inventoinnin kohteet Valtala (Keskustie 81) ja Kylänpää (Nurmeksentie 225).

Museovirasto toivoo käsiteltävän myös kaava-alueen luoteisosan kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia suojelutarpeen arvioimiseksi. On perusteltua ottaa huomioon ainakin edellä todetussa maakunnallisessa inventoinnissa tunnistetut kohteet sekä kaavaselostuksessa luonnehtia alueen rakennuskantaa.

Evangelisluterilaisen kirkon PY –merkintä tulee muuttaa PY/s –merkinnäksi ja lisätä kaavamääräykseen, että *kyseessä on alue, jolla sijaitsee kirkkolain 14. luvun 5 §:n nojalla suojeltuja kirkollisia rakennuksia ja rakenteita. Alueen ominaispiirteet tulee säilyttää.* Myös ortodoksisen kirkon PY –merkintä tulee muuttaa PY/s –merkinnäksi kaavamääräyksellä, jossa alueen ominaispiirteet tulee säilyttää. Jos hautausmaan kappeli on rakennettu 1917 tai sen jälkeen, niin sr –merkintä on oikein. Jos kappeli on vanhempi, niin merkinnän tulee olla srk.

Vastine:

Kauppayhtiön talo merkitään sr-merkinnällä, sillä se on yksi harvoja hyvin säilyneitä 1930-luvun rakennuksia keskustassa. Taajaman luoteisosassa on Pohjois-Karjalan 3. vaihemaakuntakaavan inventoinnissa kirjattu paikallisesti arvokkaaksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi Koivikola osoitteessa Kaajaanintie 191. Kohde ei kuitenkaan sisälly nyt käsiteltävään yleiskaava-

alueeseen eikä muita kohteita ole kaava-alueen luoteisosassa. Inventoinnin kohteet Kylänpää ja Valtala lisätään selostukseen, ovat Pohjois-karjalan maakuntaliiton ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen arvostuksessa paikallisesti arvokkaita kohteita, lisätään suojelumerkintä molemmille.

Täydennetään kirkkojen kaavamerkinnät esitetyllä tavalla. Siunauskappeli on rakennettu 1956, joten sr –merkintä säilytetään.

Arkeologisen kulttuuriperinnön huomioon ottaminen kaavassa

Lausunto:

Muinaisjäännöskohteiden kohdenumerot tulee lisätä kaavaan ja kohdemerkinnän määräykseen tulee lisätä lause: *Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää Museovirastosta.*

Selostuksen ensimmäisessä luvussa Lähtötilanne, on hyvä kuvailla, mitä tarkoittaa kiinteä muinaisjäännös, millaiset kaksi muinaisjäännöstä suunnittelualueella ovat ja mitä ne kertovat Valtimon historiasta.

Vastine:

Lisätään kohdenumerot muinaisjäännöskohteille ja lisätään niiden kuvaukset lausunnossa esitetyllä tavalla.

4. Pohjois-Karjalan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat - vastualue, 5.3.2012

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Lausunto:

Yleiskaavaluonnoksessa rakennettua kulttuuriympäristöä on huomioitu merkitsemällä suojelumerkinnöin liikekeskuksen merkittäviä julkisia rakennuksia sekä joitain maatiloja, mutta koko arvokas raittimiljö on jätetty huomiotta. Lisäksi keskustaa ympäröivien arvokkaiden maatilojen peltoaukeat tulee huomioida kaavassa, sillä ne ovat olennainen ja arvokas osa Valtimon omaileimaista kyläkuva.

Kaavaan tulee merkitä myös Kalmanniemen historiallisen ajan asuinpaikka aluerajauksena.

Vastine:

Kaavaluonnoskarttaan on merkitty sk/m -rajaus Keskuskadun varren rakennusten muodostamalle kokonaisuudelle, joka on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Myös kaavamerkinnöissä on selitys aluerajausmerkinnälle sk/m. Aluerajausta laajennetaan kaavaehdotukseen Pohjois-Karjalan maakuntaliiton maakuntakaavan 3. vaihekaavan valmistelutyössä käyttämän rajauksen mukaiseksi (Valtimon kirkonkylämiljö).

Taajaman eteläpuolella Keskustien ja Haapajärven väliset peltoaukeat ovat maiseman ja kyläkuvan kannalta merkittävä elementti. Kaavamerkintä MT maatalousvaltainen alue muutetaan merkinnäksi MA maisemallisesti arvokas peltoalue. Merkintä mahdollistaa edelleen peltojen viljelykäytön ja kaava suosittaa peltojen avoimena säilyttämistä.

Kalmanniemen historiallinen asuinpaikka on merkitty kaavaan kohdemerkintänä, koska Museovirastolla ei ole tietoa alueen laajuudesta kesällä 2011 alueella suoritetuista pienimuotoisista kaivauksista huolimatta. Luontevinta on siis kaavassakin käyttää kohdemerkintää, kuten Museoviraston rekisterissä.

Luonto ja maisema

Lausunto:

Luonto- ja maisemakohteet on pääosin otettu huomioon vuosina 2010 ja 2011 tehdyn selvityksen mukaisesti. Kylänlahden itärannan arvokas luontoalue on kuitenkin kaavakartassa esitetty suppeampana kuin luontoselvityksessä. Näiden Mäkelän-Rantapuiston rantavyöhykkeen lähteikköjen laajuus ja kasvilajisto (putkilokasvit ja sammalet) tulee selvittää tarkemmin.

Maisemallisesti arvokkaat alueet ja kohteet on kartoitettu luontoselvityksen yhteydessä. Maisema-arvoja ei ole riittävästi otettu huomioon kaavaluonnoksessa. Keskeisimmät virheet ovat:

- AP-alueen sijoittaminen maisemallisesti arvokkaalle rantavyöhykkeelle (selvityksen Ma5) Rantapuistoon.
- AP-alueen sijoittaminen maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle (Ma7)
- Maakuntakaavan kulttuuriympäristön ja –maiseman vaalimisen kannalta tärkeän alueen (ma), Valtimon kirkonkylämiljöön puuttuminen luonnoskartasta ja kaavamerkinnoistä.

Vastine:

Mäkelän-Rantapuiston lähteikköjä tarkoittavaa luo -rajausta laajennetaan kaavakartassa luontoselvityksen Lk4 merkintää vastaavaksi. Alueen tarkemmat lajistoinventoinnit eivät ole tarpeen yleiskaavaa varten, koska alueen kaavamerkinnot (V ja luo) tukevat lähteiden ympäristön kasvilajien säilymistä.

Rantapuiston yläosaan, Rantakadun varrelle rivitalokorttelin jatkeeksi sijoitetusta uudesta AP-alueesta luovutaan kh:n 7.6.2012 tekemän päätöksen mukaisesti.

Taajaman eteläosassa, Keskuskadun länsipuolelle osoitettu AP-alue on niin ikään maisemallisesti arvokkaalla peltoalueella (Ma7), mutta alue on jo aikaisemmin asemakaavoitettu erillispien-talotonteiksi, joten sen poistaminen yleiskaavasta ei ole perusteltua.

Valtimon kirkonkylämiljöö (Keskuskadun rakennukset) on merkitty kaavakarttaan aluerajauksena ja merkinnöissä kuten edellisessä vastinekohdassa on kerrottu.

Virkistysalueet

Lausunto:

Haapajärven rannalle on osoitettu kiitettävästi virkistysalueita. Rantapuistoon tulee merkitä luonto- ja maisemaselvityksessä osoitettu maisemallisesti arvokas alue, jolle on osittain merkitty pien-talovaltainen asuinalue AP. Kyseinen AP-alue on merkitty lähes arvokkaimpaan kohtaan, joten ELY-keskus esittää sen poistamista.

Kun katsotaan Mäkelänpuistosta etelään jatkuvaa Haapajärven rantakaistaa (kaavaluonnoksessa merkitty virkistysalueeksi) Kauppilan kohdalla, on se katkaistu kahdestakin kohdasta AO-kortteleilla. Tällaista menettelyä tulee harkita uudestaan, sillä viheryhteys katkeaa etelään mentäessä Haapajärven rantavyöhykkeellä. Mitoitusperusteet tulee tarkistaa kyseisellä kohdalla. Tilan 27:14 talouskeskus lasketaan rantaa varaavaksi rakennuspaikaksi. Mikäli AO-korttelit merkitään jatkuvaksi rantaan saakka, tulee virkistysalue osoittaa em. kortteleiden itäpuolelle kiertämälä ne ja samalla mahdollistamalla virkistysalueen jatkuvuus Haapajärven rantavyöhykkeellä.

Vastine:

Rantapuistoon lisätään kaavamerkintä /s, alue, jolla ympäristö säilytetään, AP-alue poistetaan.

Haapajärven rannan vihervyöhyke jatkuu läpi asemakaavoitettavan alueen kohti etelää. Haapajärven rantaan, asemakaava-alueen ulkopuolelle, on lohkottu rakennuspaikat tiloille 27:15 (rakentamaton) ja 27:11 (rakennettu), joten vihervyöhyke ei voi jatkua näiden alueiden läpi eikä sitä ole myöskään tarkoituksen mukaista sijoittaa tilojen itäpuolelle ja sieltä edelleen Haapajärven rantaan viljelykäytössä olevalle peltoalueelle. Kaavaselostuksessa esitetyt mitoitusperusteita voidaan pitää ko. ranta-alueella kohtuullisena eikä niitä ole aihetta muuttaa.

Ympäristönsuojelu

Lausunto:

Taajaman alueella on useita arviointia tai selvittämistä vaativia pilaantuneen maan alueita, jotka saattavat rajoittaa maankäyttöä. Mm. vanha kaatopaikka Sepänkadun kohdalla ja vanha kaatopaikka Torikadun kohdalla ovat pilaantuneen maan kohteita, jotka on arvioitava ja tarvittaessa puhdistettava. Alueilla on maankäyttörajoite. Selvittämistä tai arviointia vaativia pilaantuneen maan kohteita on lisäksi mm. entisissä polttoaineiden jakelupaikoissa ja eräiden kiinteistöjen, mm. vanhainkodin öljysäiliövuotojen jäljiltä.

Vastine:

Merkittävimmät pima-kohteet selvitetään ja merkitään kaavakarttaan.

Liikenneverkosto ja liikenneturvallisuus

Lausunto:

Yleiskaavassa on huomioitu olemassa oleva päätieverkosto, tärkeimmät katualueet ja kokoojakadut sekä rautatiealue ja vesiliikenteen aluevaraukset (venevalkamat). Myös kevyenliikenteen yhteystarpeet ja väylät sekä Kylänlahden päästä Haapajärvelle suuntautuva melontareitti on osoitettu yleiskaavassa.

Rautatieliikenteestä ympäröivälle maankäytölle mahdollisesti aiheutuvat häiriöt, kuten melu ja tärinä, tulee selvittää. Melualueet tulee osoittaa taajaman yleiskaavaehdotuksessa.

Vastine:

Yleiskaavassa on osoitettu valtatie teoreettinen melualue. Liikenneviraston lausunnon mukaan rataosuus on vähäliikenteinen ja junien nopeus Valtimon ratapihan kohdalla on tällä hetkellä 20 km/h. Näin ollen junaliikenteestä aiheutuvaa melu- ja tärinähaittaa ei ole tarpeen lähdeä selvittämään tarkemmin, koska kaavassa ei ole esitetty radan lähialueelle sellaisia uusia toimintoja, joita junaliikenteen mahdollinen melu- ja tärinä voisivat haitata. Yleiskaavan LR -kaavamääräyksessä on todettu, että *Rautatieliikenteestä ympäröivälle maankäytölle mahdollisesti aiheutuvat häiriöt (kuten melu ja tärinä) tulee ottaa huomioon yleiskaavaa yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa ja toteutuksessa.*

5. Pohjois-Savon Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, liikenne -vastuualue, 5.3.2012

Lausunto:

Liikenne –vastuualue ei pidä toivottavana uuden merkittävän maankäytön osoittamista liikenteellisesti hankalalle valtatie itäpuolelle. Tienpidon rahoitus ei pidemmällä tähtäimellä näytä tuovan mahdollisuuksia nykyistenkään ongelmakohteiden parantamiselle. Edellä todettu on tarpeen tuoda esille ja painottaa yleiskaavan vaikutustarkastelussa.

Asemakaavoitettavaa aluetta tulee laajentaa niin, että yhdystie 15941 / Keskuskatu on kokonaisuudessaan rajattu sen sisälle sekä osoittaa myös yhdystien eteläinen osuus kadun aluevarausmerkinnällä. Samalla kaavaselostuksen kohtaan 3 *Yleiskaavaratkaisun ja sen perusteet* on täydennettävä yhdystien 15941 / Keskuskadun osalta MRL 83.4 §:n mukainen tavoite osoittaa se koko osuudeltaan katuna asemakaavassa.

Yleiskaavamerkinnöissä ja –määräyksissä yhdysteitä koskeva viivamerkintä tulee korjata muotoon Yhdystie/kokoojakatu.

Palvelualueiden (P) osalta yleiskaavan selostuksessa on tarpeen tuoda esille niiden liikenteelliset vaikutukset sijaintinsa takia.

Yhdystien 5284 / Ylävaltimontien varteen tulisi esittää varaus kevyen liikenteen väylälle kyläalueen täydennysrakentamisen takia. Samoin tulisi esittää liikenneturvallisuussuunnitelman mukaiset varaukset yhdystien 15941 eteläpään (Nykyisen kevytväylän jatkaminen tien länsipuolella) sekä valtatie 6 varteen yhdystien 15941 liittymästä etelään.

Vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa ei ole esitetty merkittävää uutta maankäyttöä valtatie ja radan itäpuoliselle alueelle. Pitkäniemeen osoitetut uudet haja-asutusluonteiset rakennuspaikat sekä radanvarren uusi teollisuusalue käyttävät alueelle kulkuun Rannantietä ja mikäli kaava tulevaisuudessa toteutuu ja liikennemäärät olennaisesti kasvavat, tulee harkittavaksi varoituslaitteen rakentaminen tasoylikäytävään.

Asemakaava-aluetta laajennetaan siten, että Keskuskadun jatkeena oleva yhdystie 1594 (Keskustie) osoitetaan katuna.

Palvelualueiden liikenteellisiä vaikutuksia täydennetään kaavaselostukseen. Kaavamerkintä yhdystie/kokoojakatu korjataan esitetyllä tavalla, samoin kaavakarttaan lisätään esitetyt kevyen liikenteen varaukset.

6. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Pielisen-Karjalan toimialue, 15.2.2012

Lausunto:

Yleiskaavassa esitetyille teollisuusalueille tulee huomioida pelastustoimen tarvitsema sammutusvedentarve. Ei huomautettavaa taajaman yleiskaavasta.

Vastine:

Riittävän sammutusveden järjestäminen teollisuusalueille tulee ottaa huomioon alueen vesihuoltoverkoston suunnittelussa.

7. Valtimon tekninen lautakunta, 22.2.2012 § 7

Lausunto:

Lautakunta kaipaa tarkempaa suunnitelmaa siitä, miten arvioidaan kaavan vaikutuksia mm. luontoon, liikenteeseen ja yhdyskuntatalouteen.

Luonto

Lausunto:

Luontoon kohdistuvista vaikutuksista tulisi yleiskaavassa ottaa kantaa Riitunpuron alajuoksulla sijaitsevaan ET-alueeseen, joka sijaitsee taajaman välittömässä läheisyydessä. Alueesta on muodostumassa yleinen kaatopaikka. Kunta käyttää aluetta maankaatopaikkana, jonne sijoitetaan asfaltti- ja betonijätteet ja alue on infra-kohteista poistettavien maamassojen läjitysalue. Myös kuntalaisille on annettu lupa toimittaa alueelle mm. puu- ja puutarhajätettä. Alueella sijaitsevien siirtoviemärien tasausaltaiden olemassa olo saattaa olla uhattuna, jos läjitystä jatketaan niiden välittömään läheisyyteen.

Lausunnossa ei pidetä Pitkäniemeen esitettyä ratkaisua uusista asuintonteista hyvänä, sen sijaan esitetään Kolkänniemeen lisättäväksi nyt esitettyä kaksinkertainen määrä tontteja.

Verkkoniemeen esitetään viherkaistaa koko PY-alueen rannan mitalle, näin mahdollistettaisiin kuntalaisten käyttöön virkistysalue Hiekkalahdesta Pitkäniemeen.

Pitkädun varressa oleva leikkikenttä on kaavoitettu AO-alueeksi, jos kuntalaiset haluavat leikkikentän säilytettäväksi, tulee alueen merkintä muuttaa yleiskaavaan VU-alueeksi.

Vastine:

Riitunpuron alajuoksun ET-alue on yhdyskuntateknisen huollon aluetta. Mikäli kunta maanomistajana esittää alueelle muuta maankäyttöä, merkintää muutetaan tarvittaessa. Se, miten aluetta tällä hetkellä käytetään, ei ole yleiskaavalla ratkaistava asia, vaan se on maanomistajan päätettävissä.

Pitkäniemen / Kolkänniemen alueen tonttien lisäämiselle ei ole edellytyksiä, alue säilytetään yleiskaavan mukaan haja-asutusluonteisena. Perusteena tälle on alueen sijainti selkeästi erillään taajamasta ja vaikea liikenteellinen asema radan takana. Kun lisäksi otetaan huomioon taajamaan kohdistuvat vähäiset rakentamispaineet, ei ole olemassa mitään maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämiä perusteita laajentaa taajamarakennetta lausunnossa esitetyllä tavalla Pitkäniemen / Kolkänniemen alueelle.

Verkkoniemen alueelle ei osoiteta rantaan yhtenäistä virkistysaluetta. Tässä yleiskaava noudattaa olemassa olevaa asemakaavaa, jossa alue on kaavoitettu kokonaan oppilaitoksen käyttöön lukuun ottamatta alueelle osoitettua venevalkamaa (LV).

Pitkädun varressa oleva leikkikenttä sisältyy AP-alueeseen, mutta se voidaan esittää kaavakartassa myös virkistysalueena (V).

Yhdyskuntatalous

Lausunto:

Yleiskaavan luonnoksessa on ns. "Alakoulun" alue merkitty A/s-merkinnällä. Yleiskaavan missään dokumentissa ei ole rakennushistorian saatikka sitten kulttuurihistorian tai museoviraston asiantuntijalausuntoa merkinnän perusteeksi. Näin ollen merkintä perustuu pelkkään mielipiteeseen. Yhdyskuntatalouden suunnasta tarkasteltuna rakennuksen arkkitehtuuri, rakennushistoriallinen merkitys ja kunto ovat sellaiset, että alueen ja ympäristön merkitseminen yleiskaavaan ei ole perusteltua. Merkintä poistetaan yleiskaavasta.

Yleiskaavan luonnoksessa on ehdotettu SR-kohteiksi yksityisessä omistuksessa olevia kiinteistöjä. Yleiskaavan missään dokumentissa ei ole rakennushistorian saatikka sitten kulttuurihistorian tai museoviraston asiantuntijalausuntoa merkinnän perusteeksi. Suojellessaan yksipuolisesti yksityistä omaisuutta tulee kunnan perustella toimenpiteitään huomattavasti yksityiskohtaisemmin

kuin pelkällä merkinnällään yleiskaavaan. Kohteiden SR32, SR31, SR30, SR29 ja SR6 merkittävistä yleiskaavaan ei ole perusteltu. Yleiskaavan missään dokumentissa ei ole rakennushistorian saatikka sitten kulttuurihistorian tai museoviraston asiantuntijalausuntoa merkinnän perusteeksi. Näin ollen merkintä perustuu pelkkään mielipiteeseen. Merkinnät poistetaan yleiskaavasta

Vastine:

Alakoulun kohdalla merkintä /s koskee alueen ympäristön säilyttämistä. Valtimon rakennustarkastaja on päätöksellään 11.7.2012 § 81 antanut koulurakennuksen purkuluvan, alueelle on suunnitteilla vanhusten palvelutalo. Alueen suojelumerkintä /s poistetaan siten tarpeettomana. Kaikki yleiskaavassa esitetyt rakennusten suojelumerkinnät perustuvat rakennusten inventointiin ja kulttuurihistoriallisen arvon määrittämiseen, jotka ovat alan asiantuntijoiden tekemiä. Tässä kaavatyössä on käytetty rakennusinventointikohteiden arvotuksessa Pohjois-Karjalan maakuntaliiton, Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja Pöyry Finland Oy:n rakennuskulttuurin asiantuntijoiden arviointeja kohteiden suojelutarpeesta. Kohteet ja niiden arvot on esitetty kaavaselostuksen kohdassa 1.3.4 *Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäänne*. Myös Museovirasto on antanut lausuntonsa yleiskaavasta rakennuskulttuurin ja muinaisjäännehuomioon ottamisen näkökulmasta. Suojelumerkintöjä ei siten ole tarpeen poistaa ko. kohteilta.

8. Valtimon ympäristölautakunta, 28.2.2012 § 9

Lausunto:

Pitkänkadun ja Mäntykujan risteyksessä sijaitseva Urheilupuistikko tulisi säilyttää puistona mm. maisemallisista arvoista johtuen.

Pieneläinten hautausmaa-alueelle tulisi etsiä alue kauempana vesistöä muulle kunnan omistamalle alueelle ympäristönsuojelullisista syistä. Lisäksi alue on täyttömaata, jossa on betonilohkareita ja asfaltin kappaleita sekä aluetta tarvitaan lumenkaatopaikkana.

Urpialanrinteen uusi AP-alue tulee säilyttää puistoalueena. Asemakaavaluonnoksesta ne on poistettu mm. museoviraston lausunnon perusteella.

Lisäksi suojeltavista kohteista poistetaan yksityisten omistamat kohteet (kohteet 3,4,6,29 - 32). Lisäksi suojeltavista kohteista esitetään poistettavaksi Kirkonkylän vanha kansakoulu (kohde 29) ja Kirkonkylän koulu (kohde 17).

Muutoin ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa luonnoksesta.

Vastine:

Pitkänkadun ja Mäntykujan risteyksessä oleva Urheilupuistikko voidaan esittää kaavakartassa myös virkistysalueena (V).

Poistetaan pieneläinten hautausmaa –varaus yleiskaavasta, alueen sijoittumista ei tarvitse ratkaista välttämättä yleiskaavalla.

Uusi AP-alue poistetaan Urpialanrinteestä.

Kaavan laatimisen yhtenä tarkoituksena on turvata alueen rakennusperintöä ja siksi kaava-alueen rakennuskanta tulee inventoida ja arvottaa ja sitä kautta arvioida niiden suojelutarve. Nyt laadittavassa yleiskaavassa on esitetty suojeltavaksi rakennuksia ja pihapiirejä kaavaselostuksessa esitetyin kriteerein. Ilman yksityiskohtaisempia perusteluja suojelun tarpeettomuudesta lausunnossa mainituilla kohteilla, ei suojelumerkintöjä ole tarpeen poistaa.

9. Valtimon vapaa-aikalautakunta 29.2.2012 § 13

Lausunto:

Lautakunta esittää, että Urpialanrinteeseen sijoitettu AP-alue poistetaan ja alue jätetään kokonaisuudessaan nykyiseen käyttöönsä lähiliikuntapaikaksi. Lisäksi lautakunta toivoo, että yleiskaavan valmistelussa otetaan huomioon hiihtoladun sijoittuminen Pitkäniemeen. Lautakunta ottaa kantaa alakoulun kentän osoittamiseen kerrostaloalueeksi. Kentällä on käyttöä ympäri vuoden ja sitä korvaavaksi kentäksi asemakaavan yhteydessä ajateltu Pitkädun varressa sijaitseva Urheilupuistikko on liian pieni esim. pesäpallokentäksi. Lautakunta esittää, että kunta hankkisi kirjaston ja koulun alueeseen rajoittuvat tontit (kortteli 38), joista toinen on jo hankittu, ja rakentaisi kentän siihen. Koulun ja kirjaston väliin tuleva lähiliikuntapaikka saisi näin hyvän lisän.

Muilta osin lautakunnalla ei ole huomautettavaa yleiskaavaluonnokseen.

Vastine:

AP-alue Urpialanrinteestä poistetaan.

Pitkäniemen alueelle on osoitettu ulkoilureitti ja tarkoitus on, että rakentamisesta huolimatta reitti säilyy alueella. Reitin sijaintia on mahdollista vähäisesti muuttaa niin, että reitin ja uusien rakennuspaikkojen sijoittaminen on yhteen sovitettavissa.

Asemakaavatyön yhteydessä suunnitellaan korvaavaa vaihtoehtoa koulun kentälle.

10. PKS Sähkösiirto Oy, 23.2.2012

Lausunto:

Koska yleiskaavassa ei ole esitetty sähköjohtojen ja muuntamoiden tarkkoja paikkoja, esitämme kaavan seliteosassa mainittavan seuraavaa: Alueella sijaitsevien rakennusten ja muiden sähköä käyttävien laitteiden sähköistystä varten on maankäytössä varattava riittävästi tilaa sähköjohtojen ja muuntamoiden rakentamiselle ja ylläpidolle.

Verkkorakentamisessa asemakaava-alueen ulkopuolisilla alueilla käytämme pääasiassa ilmajohdot ja pylväsmuuntamoita sekä uusilla/saneerattavilla asemakaava-alueilla maakaapeleita ja puistomuuntamoita.

Liitteenä on karttaote PKS Oy:n jakeluverkosta.

Vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa esitetyt nykyisen jakeluverkon 20 kV:n johtoja ei ole tarpeen esittää yleiskaavassa, joten ne poistetaan kaavakartalta. Sen sijaan Pajukoskentie varrella olevasta muuntamosta lähtevä 110 kV:n siirtojohto jätetään kaavakarttaan. Jakeluverkon johtojen ja muuntamoiden tarkemmat paikat tullaan esittämään asemakaavassa. Kaavan yleisiä määräyksiä täydennetään lausunnossa mainitulla lauseella.

11. Jaana Ratilainen / Jaanan Jalkine, 1.3.2012

Kirjoittaja pyytää selvittämään mahdollisuuden avata Sepänkatu vt 6:lta yksisuuntaisena yläkoulun risteykseen saakka siten, että liikenne kulkisi vt 6:lta Sepänkadun kautta Valtimon keskustaan. Perusteluina esitetään mm. koululaisten jättö- ja hakukuljetusten turvallisuuden paranemisella tienlylysten jäädessä pois. Lisäksi todetaan, että yleisön käynti Valtimotalon tapahtumiin helpottuisi eikä Keskuskatu tapahtumien aikaan kuormittuisi liikaa. Myös jakeluautojen ja muun

raskaanliikenteen kulku helpottuisi ja nopeutuisi toisen kylän läpiajon jäädessä pois. Valtatien liittymän turvallisuutta lisääisi 60 km/h:n nopeusrajoituksen toteutuminen ko. kohdalla valtatieta.

Vastine:

Sepänkadun jatkeelle tutkitaan kaavatyön yhteydessä mahdollisuutta valtatie alittavan kevyen liikenteen yhteyden järjestämiseen keskustan ja Lokkiharjun välille. Tämä on myös todettu tarpeelliseksi hankkeeksi liikenneturvallisuussuunnitelmassa. Ajoneuvoliittymiä keskustasta valtielle ei ole perusteltua lisätä.

12. Sinikka Rautiainen, 5.3.2012

Urpialanrinteeseen Rantakadun alapuolelle sijoittuva uudisrakennusalue on maaperältään savista ja sijaitsee alueella, joka on seismisesti epävakaa.

Vastine:

AP-alue Urpialanrinteestä poistetaan.

13. Aira Rätty, Reino Ikonen, Rauni Päiväpuro

Tilan Herttua 1:8 omistajina pyydämme ottamaan huomioon tulevaa kaavasuunnittelua laatiessanne, että varaamme tonttipaikkoja lapsillemme tilan pohjoispäädystä. Tilalla oleva vanha asuinrakennus on Rauni päiväpuron omistuksessa ja käytössä.

Vastine:

Tilalle Herttua RN:o 1:8 on kaavaluonnokseen merkitty yksi erillispientalotontti (AO), jolle sijoittuu vanha asuinrakennus. Muu osa tilasta on maatalousaluetta (MT) ja maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Alueen maankäyttövaihtoehtoja arvioidaan suunnittelun edetessä ja maanomistajien mielipide on näin kaavanlaatijan tietoon saatettu.

14. Petri Turunen, Tuula Kuivalainen ym., 7.2.2012

77 allekirjoittajan mielipiteessä vastustetaan Urpialan rinteeseen osoitettua AP-aluetta, koska se heikentää peltoalueen virkistyskäyttöä. Alue on myös arvokasta maisema-aluetta.

Vastine:

AP-alue Urpialanrinteestä poistetaan.

15. Juhani ja Riitta Timonen, 27.2.2012

Tontin 10:132 kohdalle on merkitty vesijättömaalle virkistäytymisalue, jota kirjoittajat vastustavat. He ovat hakeneet maanmittaustoimistolta 14.2.2012 ostotoimituspyynnön ko. vesijättömaasta.

Vastine:

Alue on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa ja tekeillä olevassa taajaman asemakaavan muutosluonnoksessa puistoksi, joka on osa Haapajärven rannan vihervyöhykettä. Yleiskaavaluonnos noudattaa tältä osin asemakaavaa, joten virkistysaluetta ei ole tarpeen muuttaa ko. tilan kohdalla. Vihervyöhykkeellä on merkitystä alueelta toiselle jatkuvana lähivirkistysalueena.

16. Eino ja Irja Kietäväinen tilan RN:o 10:38 omistajina, Rakel Juntunen tilan RN:o 10:39 omistajana sekä Jarkko Arhokari ja Marika Liuski tilojen RN:o 10:134 ja 10:135 omistajina, 24.2.2012 asiamiehenä Juha Pyykkönen Raatihuoneenkatu 9, 75500 Nurmes

Mielipiteessä vaaditaan yleiskaavan muuttamista em. maanomistajien tilojen kohdalla siten, virkistysalue (V) poistetaan tilojen alueilta ja muutetaan omarantaisiksi omakotitonteiksi ja käyttö-tarkoitukseksi AP, pientalovaltainen asuinalue.

Muutosta perustellaan mm. että maan omistajat ovat aikanaan hankkineet tilat rantaan asti ulottuvina, eikä aikanaan 1980-luvulla tehtyjen asemakaavojen yhteydessä maanomistajat ole reagoineet kaavan valmistelun yhteydessä asiaan, koska kaavoituksesta ei ole heille tiedotettu. Mielipiteessä todetaan myös, etteivät ko. virkistysalueet ole tarpeellisia alueella, sillä kunta ei ole lunastanut ko. virkistysalueita kaavan mukaiseen käyttöön. Mielipiteessä muistutetaan myös, että käynnissä olevan asemakaavatyön yhteydessä he ovat lausuneet myös saman sisältöisen mielipiteensä asemakaavaluonnoksesta käsiteltäessä ja myös kunnanhallitus on ollut virkistysalueen poistamisen kannalla asemakaavan yhteydessä.

Virkistysalue on nyt kysymyksessä olevalla yleiskaava-alueella maanomistajien mielestä perusteeton, tarpeeton, muistutuksen tekijäin oikeuksia loukkaava ja kunnanhallituksen asiassa tekemän ratkaisun vastainen.

Vastine:

Ko. alue on voimassa olevassa asemakaavassa merkitty puistoksi (VP) ja on osa Haapajärven rantavyöhykettä kiertävää virkistysaluetta. Yleiskaava mukailee tältä osin asemakaavassa esitettyä ajatusta nauhamaisesta virkistysalueesta keskustan läheisyydessä Haapajärven rannalla. Viheryhteys mahdollistaa kävelyreittien ja polkujen rakentamisen järven rantaan ja luo siten kuntalaisille mahdollisuuden virkistäytymiseen kävelen tai pyöräillen viihtyisässä rantamaisemassa. Siten virkistysaluetta voidaan pitää tarpeellisena myös em. maanomistajien mailla eikä sitä ole syytä poistaa. AP-alueen ja virkistysalueen rajausta muutetaan vähäiseltä osalta niin, että tontteihin kuuluva alue laajenee virkistysalueelle päin.

Asemakaavoituksen osalta todetaan, että sitä jatketaan kun yleiskaava on hyväksytty ja asemakaavan maankäyttö noudattelee pääosin yleiskaavassa esitettyä.

17. Anu ja Pasi Parkkinen, 29.2.2012

Maanomistajat esittävät, että yleiskaavaluonnoksessa Mäkelän tilan RN:o 14:87 päärakennuksen suojelumerkintä sr-1 poistetaan ja että virkistysaluetta ei laajenneta yksityisomistuksessa oleville tonteille. Lisäksi he esittävät, että maisemallisesti arvokkaaseen Urpialanrinteeseen suunnitellut tontit poistetaan.

Vastine:

Mäkelän tilan päärakennus on todettu maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi niin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen inventoinnissa kuin Valtimon asemakaavaa varten tehdyssä rakennuskulttuurikohteiden tarkastelussa. Kaavoituksessa tulee tuoda esille myös rakennettu kulttuuriympäristö ja sen arvokkaita kohteita tulee vaalia asian mukaisin suojelumerkinnöin. Mäkelän tilan päärakennukselle yleiskaavaluonnoksessa esitetty SR suojelumerkintä on siksi tarpeellinen eikä sitä tule muuttaa ilman tarkempia perusteluja.

Yleiskaavaluonnoksessa virkistysalueen laajennuksella Mäkelän tilan kohdalla on haluttu osoittaa, että asumiseen tarkoitettu alue ei laajene nykyisestäään rantaan päin. Kunnanhallituksen päätöksellä 7.6.2012 kaavaehdotusta muutetaan kuitenkin niin, että AP-alueen ja virkistysalueen välinen raja muutetaan tilan 14:87 rajaan.

AP-alue Urpialanrinteestä poistetaan.

Kuopiossa 8.6.2012

PÖYRY FINLAND OY

Timo Kortelainen
suunnittelija

KAAVOITTAJAN VASTINEET

Liite 4

Aihe: Valtimon kunta, Taajaman yleiskaavaehdotus

Lyhennelmät lausunnoista ja muistutuksista ja vastineet niihin

1. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 26.9.2012

Lausunto:

Ehdotuksessa tulevat huomioon otetuiksi maakunnalliset tavoitteet kirkonkylän taajaman kehittämisessä. Ei huomautettavaa kaavaehdotukseen.

2. Liikennevirasto, 11.9.2012

Lausunto:

Ei lisättävää 21.2.2012 kaavaluonnoksesta annettuun lausuntoon.

3. Museovirasto, 24.9.2012

Lausunto:

Luonnosvaiheen lausunnossa esitetyt asiat sekä rakennusperinnön että arkeologisen kulttuuriperinnön osalta on otettu huomioon yleiskaavaehdotuksessa. Keskusta-alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaan (merkintä sk/m) luonteen säilyttämiseksi suunniteltu rakennustapaohjeisto on erittäin suositeltava.

4. Pohjois-Karjalan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue, 24.9.2012

Lausunto:

Lausunnossa todetaan kaavamerkintöjen (esim. PY, T ja TY) väritysten olevan niin peittäviä, ettei pohjakartan merkinnät kaikilta osin näy. Asia on korjattava lopulliseen kaavakarttaan.

Luonto- ja maisemaselvityksiä voidaan pitää riittävinä ja kohteet on otettu pääosin huomioon selvitysten mukaisesti samoin kuin maisema-arvot ja kohteet.

Erityisen merkittävää on, että virkistysalueita on osoitettu yhtenäisinä vyöhykkeinä Valtimojärven ja Haapajärven rannoille. Juposärkän MU-alue on kaavaluonnoksesta poiketen katkaistu P/res-alueilla. Liikennepalveluja ei voida sijoittaa tärkeälle pohjavesialueelle. ELY-keskus ei myöskään pidä uutta valtatieliittymää tässä paikassa tarpeellisenä. ELY-keskus esittää P/res-alueiden poistamista.

Rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on esitetty selkeästi ja esimerkillisesti. Kohteiden 8. Lepola, 10. Toivola, 14. Lahdenperä, 15. Sampola, 16. Juutila, 18. Kirjala, 19. Kaltila, 20. Kela, 21. Keskitalo, 22. Lisä-Kauppila, 25. Rautahanka ja 28. Valtimon kunnantalo kohdalla herää kysy-

mys, onko kaavamääräys sk/m (maakunnallisesti (m) merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö) riittävä ko. kohteiden historiallisen arvon säilymiseen. Kaavoittajan tulee tutkia/selvittää ko. asia.

Pohjavesialueen määräys tulee kuulua seuraavasti: *Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue. Alueella on kielletty sellainen rakentaminen tai muu maankäyttö, josta voi olla ympäristönsuojelulain 1 luvun 8 §:n (pohjaveden pilaamiskielto) vastaisia seurauksia. Lisäksi alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä rajoittaa vesilain 3 luku (luvan varaiset vesitaloushankkeet).*

Vastine:

Pohjakartan merkintöjen näkyvyyttä parannetaan kaavakartalla.

Juposärkälle esitetyn palvelujen alueen (P/res) ajatuksena on tarjota strateginen mahdollisuus tulevaisuudessa uusien kaupallisten, liikenteellisten tms. palvelujen sijoittuminen keskustan tuntumaan, näkyvälle paikalle valtatie varteen. Kaavamääräyksen mukaan alueen käyttöönotto edellyttää käytöstä poistettujen soraomonttujen maisemointia ja valtatieliittymäjärjestelyistä tarkempia suunnitelmia. Edelleen kaavamääräyksessä todetaan, että alueen toiminnasta ei saa aiheutua varaa pohjaveden pilaantumiselle tai sen riittävydelle. Kaavaselostuksessa (kohta 3.4.2 Palvelujen alue) on mainittu, että tällä kohdalla voitaisiin toteuttaa uusi keskustan sisääntulotie ja vähentää nykyiset Keskustien ja Juposärkätien liittymät pois. Myös ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue pitää ko. paikkaa parhaana palvelujen saavutettavuuden kannalta (kts. P-S ELY liikenne ja infrastruktuuri –vastuualueen lausunto).

P/res –merkinnän poistamiseksi ei ole esitetty mitään perusteltua syytä. Merkinnän säilyttäminen yleiskaavaan sisältyvänä strategisena maankäytön varauksena on hyvinkin perusteltua.

Rakennuskulttuurikohteiden suojeluesitykset on tehty kohteiden inventoinnin yhteydessä, niitä ei ole tarpeen muuttaa. Myöskään Museovirasto ei ole lausunnossaan kiinnittänyt huomiota kaavassa esitetyn arvotuksen uudelleen arviointiin.

Pohjavesialueen kaavamääräys muutetaan lausunnossa esitetyn mukaiseksi.

5. Pohjois-Savon Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenne ja infrastruktuuri - vastuualue, 17.9.2012

Lausunto:

Yleiskaavallisessa tarkastelussa ja suunnittelussa haasteen muodostaa taajaman ja sen lähialueen nykyinen ja kehitettäväksi suunniteltu rakenne, asumisen, palvelujen, työpaikkojen ja toimintojen sijoittuminen valtatie suhteen. Jotta valtatie ja liittymien liikenteen sujuvuus- ja turvallisuus voidaan kevyen liikenteen turvallisuuden ohella taata, on kaavaehdotuksessa esitetyt parantamistoimenpiteet pystyttävä kytkemään maankäytön laajentumiseen. Selkeästi uudesta maankäytöstä aiheutuvien kevyen liikenteen yhteyksien parantamiskohteissa on kunnan myös otettava kustannusvastuuta, tämä tulee täydentää myös kaavaselostukseen.

Kaavaehdotuksessa on huomioitu liikennevastuualueen luonnoslausunnossa esitetty tarkistus Keskuskadun / yhdystie 15941 loppuosan sisällyttäminen asemakaavoitettavaan alueeseen katusuunnitelmassa.

Kaavakartalle on merkintä yt korjattava merkinnäksi yt/kk (yhdystie/kokoojakatu).

Juposärkälle esitetyn palvelualueen P/res lisäksi alueelle on osoitettu keskustan uusi eteläinen sisääntuloliittymä, mikä toteutuessaan mahdollistaa kahden nykyisen liittymän (Keskuskatu ja Juposärkätie) katkaisun. Liittymäjärjestely vaatii ennen sen hyväksymisarviointia riittävän tarkastelun esim. toimenpideselvityksen muodossa. Sinällään kyseinen paikka olisi saavutettavuus-

deltaan paras palvelujen alueeksi, huomioiden taajaman asutuksen painottuminen valtatie länsipuolelle ja muiden kaavaan sisältyvien palvelujen sijainti.

Kevyen liikenteen väylän hyödyntämistä moottorikelkkareittinä ei voida hyväksyä liikenneturvallisuusriskin eikä moottorikelkkareittien ohjeistuksenkaan takia.

Vastine:

Kaavamerkintä yt/kk (yhdistie/kokoojakatu) korjataan kaavakarttaan.

Lausunnossa esitetty vaatimus kunnan kustannusvastuusta uusien kevyen liikenteen yhteyksien rakentamisessa sovitaan hankekohtaisesti kunnan ja tienpitoviranomaisen kanssa. Yleiskaava-asiakirjoihin ei kustannusvastuuta ole perusteltua kirjata.

Juposärkän P/res –alue sisältyy asemakaavoitettavaan alueeseen eli sen toteuttaminen ratkaistaan asemakaavalla. Kuten yleiskaavamääräyksessä ko. merkinnän kohdalla on kerrottu, Alueen käyttöönotto edellyttää käytöstä poistettujen soraomonttujen maisemointia ja valtatieliittymäjärjestelyistä tarkempia suunnitteluja.

Kaavaselostuksessa on todettu moottorikelkkareitin osoittaminen radan ja valtatie länsipuolelle haasteelliseksi, sitä ei ratkaista tämän kaavatyön yhteydessä.

6. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, 25.9.2012

Lausunto:

Ei huomautettavaa taajaman yleiskaavaehdotukseen.

7. Valtimon tekninen lautakunta, 19.9.2012 § 78

Lausunto:

Ei huomautettavaa yleiskaavaehdotukseen.

8. Valtimon ympäristölautakunta, 23.8.2012 § 28

Lausunto:

Ei huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

9. Valtimon sivistyslautakunta 30.8.2012 § 30

Lausunto:

Ei huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

10. Rauni Päiväpuro, 18.9.2012

Muistutus:

Muistutuksessa tiedustellaan, olisiko aiheellista merkitä Juposärkän vanhan käytöstä poistetun soraomontun alueelle P/res –merkintä myös Herttuan tilan RN:o 1:8 alueelle. Tilalle ei ole haettu

maisemointilupaa kustannussyistä. Useamman tilan ollessa mukana, kustannukset tilaa kohti olisivat pienemmät. Tilan 1:8 alueelle osoitettujen AP-alueiden rakennuspaikkojen tarkempi koko tulee toivottavasti käsiteltäväksi alueen asemakaavatyön yhteydessä.

Vastine:

Juposärkän palvelujen alueen P/res pinta-ala on noin 2,7 ha. Sen sijoittamisessa on otettu huomioon alueen liikenteellinen saavutettavuus ja mahdollinen tulevaisuuden palvelualueiden määrällinen tarve. P/res aluetta ei tässä yhteydessä ole tarpeen laajentaa – esitetyt aluevaraukset ovat hyvinkin riittävät Valtimon mahdollisiin tarpeisiin.

Tilan RN:o 1:8 Herttua alueelle on osoitettu jo AP-alueita Juposärkän alueelle. AP-alueet kuuluvat asemakaavoitettavaan alueeseen, joiden tarkempi suunnittelu tapahtuu asemakaavan yhteydessä.

11. Reino Ikonen, 17.9.2012

Muistutus:

Kirjoittaja toivoo tilan RN:o 1:8 Herttua alueelle Keskuskadun varteen 2 tonttia.

Vastine:

Toive on huomioitu yleiskaavaehdotuksessa, tilan alueelle on osoitettu AP-alueita Keskuskadun molemmin puolin.

12. Aune Hämynen, 12.9.2012

Muistutus:

Kirjoittaja on tehnyt v. 2010 aloitteen lemmikkieläinten hautausmaan perustamisesta kirkonkylän läheisyyteen. Yleiskaavaluonnoksessa oli hautausmaalle esitetty paikka Lonttolantien varressa, mutta ympäristölautakunnan mielestä paikka on ko. tarkoitukseen sopimaton ja alue poistettiin yleiskaavasta eikä korvaavaa aluetta ole esitetty. Kirjoittaja esittää edelleen, että kirkonkylän alueelta varattaisiin paikka eläinten hautausmaalle ja koirapuistolle.

Vastine:

Asiaa ei ratkaista tällä yleiskaavalla. Koirapuiston sijoittamisen edellytyksiä olisivat mm. hyvä saavutettavuus keskustasta, mieluiten kevyenliikenteen väylän varresta. Lisäksi toimintaa ei tulisi osoittaa aivan asuntoalueen viereen. Sekä koirapuistosta, että eläinten hautausmaasta tulee tehdä tilavarausta varten suunnitelmat, joiden perusteella niiden sijoittamista voidaan tutkia tarkemmin kirkonkylän asemakaavatyön yhteydessä. Em. toimintojen sijoituspaikkana voi olla yleiskaavan mukaiset virkistys- (V) tai maa- ja metsätalousalueet (M, MU).

13. Eino ja Irja Kietäväinen tilan RN:o 10:38 omistajina, Rakel Juntunen tilan RN:o 10:39 omistajana sekä Jarkko Arhokari ja Marika Liuski tilojen RN:o 10:134 ja 10:135 omistajina, 18.9.2012 asiamiehenä Juha Pyykkönen Raatihuoneenkatu 9, 75500 Nurmes

Muistutus:

Muistutuksessa vaaditaan, samoin kuin luonnosvaiheen mielipiteessä, yleiskaavan muuttamista em. maanomistajien tilojen kohdalla siten, virkistysalue (V) poistetaan tilojen alueilta ja muutetaan omarantaisiksi omakotitonteiksi ja käyttötarkoitukseksi AP, pientalovaltainen asuinalue.

Muutosta perustellaan mm. että maan omistajat ovat aikanaan hankkineet tilat rantaan asti ulottuvina, eikä aikanaan 1980-luvulla tehtyjen asemakaavojen yhteydessä maanomistajat ole reagoineet asemakaavan valmistelun yhteydessä asiaan, koska kaavoituksesta ei oltu heille tiedotettu. Muistutuksessa todetaan myös, etteivät ko. virkistysalueet ole tarpeellisia alueella, sillä kunta ei ole lunastanut ko. virkistysalueita kaavan mukaiseen käyttöön. Mielenpiteessä muistutetaan myös, että käynnissä olevan asemakaavatyön yhteydessä he ovat lausuneet myös saman sisältöisen mielenpiteensä asemakaavaluonnosta käsiteltäessä ja myös kunnanhallitus on ollut virkistysalueen poistamisen kannalla asemakaavan yhteydessä.

Viitaten asian käsittelyyn asemakaavan yhteydessä, muistutuksessa todetaan, että maanomistajien saaman tiedon mukaan kaavanlaatija ja sen valmistelussa olleet virkamiehet ovat harhaanjohtavasti väittäneet, että ranta-alueen määrittäminen virkistysalueeksi perustuu laissa olevaan ehdottomaan vaatimukseen, minkä lisäksi ELY-keskus ei missään tapauksessa tulisi hyväksymään alueen palauttamista asumiskäyttöön.

Virkistysalue on nyt kysymyksessä olevalla yleiskaava-alueella maanomistajien mielestä perusteeton, tarpeeton, muistutuksen tekijäin oikeuksia loukkaava ja kunnanhallituksen asiassa tekemän ratkaisun vastainen.

Muistutuksessa kritisoidaan myös Jukolankadun varren AP-alueen jatkamista rakennetun korttelin ja vanhan koulurakennuksen väliin.

Vastine:

Kaavan laatija uudistaa luonnosvaiheessa asiasta esitetyn vastineensa.

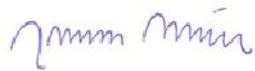
Ko. alue on voimassa olevassa asemakaavassa merkitty puistoksi (VP) ja on osa Haapajärven rantavyöhykettä kiertävää virkistysaluetta. Yleiskaava mukailee tältä osin asemakaavassa esitettyä ajatusta nauhamaisesta virkistysalueesta keskustan läheisyydessä Haapajärven rannalla. Viheryhteys mahdollistaa kävelyreittien ja polkujen rakentamisen järven rantaan ja luo siten kuntalaisille mahdollisuuden virkistäytymiseen kävelen tai pyöräillen viihtyisässä rantamaisemassa. Siten virkistysaluetta voidaan pitää tarpeellisena myös em. maanomistajien mailla eikä sitä ole syytä poistaa. AP-alueen ja virkistysalueen välistä rajausta on muutettu luonnokseen verrattuna niin, että tontteihin kuuluva alue laajenee virkistysalueelle päin.

Asian käsittelyyn asemakaavoituksen yhteydessä todetaan, että ainakaan kaavanlaatijan taholta ei ole vedottu lain ehdottomaan vaatimukseen ko. alueen osoittamiseksi virkistysalueeksi. Yhtenäisten virkistysalueiden sijoittaminen keskustan kohdalle Haapajärven rantaan, on johtava suunnitteluperiaate alueen vihervyöhykkeillä. Aiemmin asemakaavan luonnosvaiheessa esitettiin uusia pientaloalueita Haapajärven rantaan Urpialanrinteeseen, lähivirkistysalueille, mutta ne poistettiin kaavasta niin ELY-keskuksen lausunnon kuin lähialueen asukkaiden mielenpiteiden johdosta. Täten yhtenäinen, rantaan sijoittuva viheryhteys, jolle on rakennettu väylä jalankulkua ja pyöräilyä varten, on kuntalaisia ja ennen kaikkea taajamassa asuvia ajatellen, merkittävä viihtyisyyttä lisäävä elementti.

AP-alueen jatkaminen niin, että nykyisen rakennetun korttelin ja vanhan koulun väliin on mahdollista osoittaa asuinrakentamista, perustuu yhteen kaavatyön tavoitteista eli täydennysrakentamiseen soveltuvien paikkojen osoittamiseen keskustaaajamasta. Alue on valmiiksi rakennetun kunnallistekniikan piirissä ja siten helposti käyttöön otettavissa. Siksi sen käyttöönotto täydennysrakentamiseen on suotavaa. Yleiskaavatasolla ei ole esitetty ko. alueen kohdalta kulkuyhteyttä rannan virkistysalueelle, alueen tarkempi rakentamisen suunnittelu esitetään asemakaavassa.

Kuopiossa 9.10.2012

PÖYRY FINLAND OY

Jorma Harju
Projektipäällikkö

Timo Kortelainen
suunnittelija

KAAVOITTAJAN VASTINEET

Aihe: Valtimon kunta, Taajaman yleiskaavaehdotus, toinen nähtävillä olo 16.11. – 16.12.2012

Lyhennelmät lausunnoista ja muistutuksista ja vastineet niihin

1. Pohjois-Karjalan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue, 30.1.2013

Lausunto:

Haapajärven rannalla oleva virkistysalue on esitetty liitettäväksi tilojen 10:39, 10:38, 10:134 ja 10:135 kohdalla kyseisistä tiloista muodostettuun pientalovaltaiseen asuinkortteliin, jolloin tilat saisivat suoran yhteyden Haapajärveen. Pohjois-Karjalan ELY -keskus vastustaa viheryhteyden katkaisemista ja esittää, että em. ratkaisusta luovutaan ja palataan 19.7.2012 päivätyn kaavaehdotuskartan mukaiseen tilanteeseen. Haapajärven ympäri kiertävä viheryhteys mahdollistaa polkujen ja kävelyreittien järven rantaan sekä luo näin ollen kuntalaisille mahdollisuuden virkistäytymiseen kävellen tai pyöräillen viihtyisässä rantamaisemassa.

ELY-keskus uudistaa myös lausuntonsa 24.9.2012, jossa todetaan että ”Juposärkän MU -alue on kaavaluonnoksesta poiketen katkaistu P/res alueilla. Liikennepalveluja ei voi sijoittaa tärkeälle pohjavesialueelle. ELY-keskus ei myöskään pidä uutta valtatieliittymää tässä paikassa tarpeellisenä. ELY -keskus esittää P/res -alueiden poistamista”.

Vastine:

Kaavoittaja on samaa mieltä ELY-keskuksen kanssa AP-alueen sijoittamisesta Haapajärveä kiertävälle virkistysalueelle. Viheryhteyttä ei tule katkaista, vaan se tulee säilyttää yhtenäisenä, kuten aikaisemmassa kaavaehdotuksen versiossa on esitetty.

Juposärkälle sijoitettujen P/res -alueiden osalta kaavoittaja toteaa saman kuin 24.9.2012 annettun lausunnon vastineessa: Juposärkälle esitetyn palvelujen alueen (P/res) ajatuksena on tarjota strateginen mahdollisuus tulevaisuudessa uusien kaupallisten, liikenteellisten tms. palvelujen sijoittuminen keskustan tuntumaan, näkyvälle paikalle valtatie varteen. Kaavamääräyksen mukaan alueen käyttöönotto edellyttää käytöstä poistettujen soraomonttujen maisemointia ja valtatieliittymäjärjestelyistä tarkempia suunnitelmia. Edelleen kaavamääräyksessä todetaan, että alueen toiminnasta ei saa aiheutua vaaraa pohjaveden pilaantumiselle tai sen riittävyydelle.

Kaavaselostuksessa (kohta 3.4.2 Palvelujen alue) on mainittu, että tällä kohdalla voitaisiin toteuttaa uusi keskustan sisääntulotie ja vähentää nykyiset Keskustien ja Juposärkäntien liittymät pois. Myös Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue pitää ko. paikkaa parhaana palvelujen saavutettavuuden kannalta.

P/res –merkinnän poistamiseksi ei ole esitetty mitään perusteltua syytä. Merkinnän säilyttäminen yleiskaavaan sisältyvänä strategisena maankäytön varauksena on hyvinkin perusteltua.

2. Liikennevirasto, 21.1.2013

Lausunto:

Liikennevirastolla ei ole lisättävää aiemmin 21.2.2012 kaavaluonnoksesta ja 11.9.2012 kaavaehdotuksesta antamiinsa lausuntoihin.

Vastine:

Kaavoittaja on antanut vastineensa luonnosvaiheessa ja edellisessä ehdotusvaiheessa.

3. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 1.2.2013 Lausunto:

Maakuntaliitolla ei ole huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

4. Museovirasto, 4.2.2013 Lausunto:

Ei huomautettavaa kaavasta.

5. Pohjois-Savon Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenne ja infrastruktuuri – vastuualue, 4.2.2013. Lausunto:

Vastuualueen kaavaluonnoksesta ja –ehdotuksesta antamat kommentit on pääosin otettu huomioon, eikä kaavaehdotukseen ole huomautettavaa. Kaavan hyväksymispäätös kaavakarttoineen on viipymättä toimitettava Pohjois-Savon liikenne ja infrastruktuuri –vastuualueelle osoitukseen Kallanranta 11, PL 2000, 70101 KUOPIO.

6. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, 10.1.2013 Lausunto:

Ei huomautettavaa kaavasta.

7. Rauni Päiväpuro, tilan 1:8 Herttua osaomistaja, 7.12.2012 Muistutus:

Muistutuksessa kysellään olisiko vielä syytä varata rakennuspaikkoja Lintintien varteen tilan Herttua 1:8 alueelle. Perusteena rakennuspaikoille esitetään, että rakennuspaikat tulisivat mahdollisesti tilan omistajien jälkipolvien käyttöön. Samalla kysytään myös vaihtoehtona poikkeusluvalla rakentamista ko. alueelle, mikäli kaavassa ei nyt rakennuspaikkoja osoiteta. Lisäksi esitetään, että ko. tilan kohdalla vesijohto siirrettäisiin Keskustien varteen.

Vastine:

Herttuan tilalle on osoitettu pientalorakentamisen mahdollistavia alueita luonnosvaiheessa annetun muistutuksen johdosta Keskustien koillispuolelle ja nykyisen tilakeskuksen viereen. Muistutuksen karttaliitteessä esitetyt kolme rakennuspaikkaa sijoittuvat nykyisen asemakaava-alueen viereen, vielä rakentamattoman Lintintien varteen. Yleiskaavaehdotuksessa alue on maisemallisesti arvokasta peltoaluetta MA, joka on tarkoitettu pääasiassa maatalouden harjoittamiseen. Alue on lisäksi merkitty asemakaavoitettavaksi alueeksi, jonka maankäytön toteuttaminen ratkaistaan asemakaavalla. Kaavoittajan näkemys on, että Herttuan tilan rakennuspaikat tulee to-

teuttaa nyt käsiteltävässä yleiskaavassa osoitetuilla AP-alueilla, myöhemmin laadittavan asema-
kaavan mukaisesti.

Muistuttajan huomio vesijohtodosta on aiheellinen, alueen vesijohto sijaitsee jo nykyisellään Kes-
kustien varrella, sen itäpuolella. Yleiskaavan vesijohtomerkintä poistetaan Keskustien länsipuol-
elta, koska sen sijainti ei ole yleiskaavassa ratkaistava asia.

8. Riitta ja Juhani Timonen, 26.11.2012

Muistutus:

Tila 10:132 palautettava omarantaiseksi, niin kuin se on aiemmin ollut, sama tilanne kuin tiloilla
10:38, 10:39, 10:134 ja 10:135.

Vastine:

Muistuttajat ovat lausuneet saman mielipiteensä myös luonnosvaiheessa. Kaavoittaja uudistaa
tuolloin esitetyn vastineensa. Haapajärven rantaa kiertävällä vihervyöhykkeellä (virkistysalue, V)
on merkitystä keskustan lähivirkistysalueena. Viheryhteyttä ei tule katkaista ulottamalla asuinalue-
et rantaan saakka. Tila 10:132 ei ole ollut missään vaiheessa omarantainen, vaan tilan ja Haa-
pajärven välissä on vesijättöä. Myös voimassa olevassa asemakaavassa tilan ja Haapajärven vä-
lissä on puistokaistale.

Kuopiossa 11.2.2013

PÖYRY FINLAND OY

Jorma Harju
Projektipäällikkö

Timo Kortelainen
suunnittelija